

INGRESS

Västerviks kommun är belägen i norra Kalmar län. Kommunen har ca 38 000 invånare och en landyta på 1870 km². De flesta naturtyper finns representerade inom kommunens gränser; från det inre skogslandets sammanhängande barrskogsområden till mellanbygdens omväxlande odlingslandskap och det stora skärgårdsområdet vid Östersjön.

Några företeelser som gör Västerviks kommun unik är:

- Västerviks kommun har en plats i solen. I Europa är det endast Öland, Gotland, Baltikum samt södra Italien, Grekland och Spanien som har lika stor instrålning av solljus. Detta ger unika förutsättningar för människor, djur och växter.
- Östersjön är ett unikt innanhav. Västerviks kommuns vackra kust- och skärgårdsområde är jämförelsevis skonat från exploatering och utgör en god livsmiljö för människor, djur och växter både på land och i vatten.
- Västerviks kommuns oexploaterade skärgård har runt 5000 öar och den sammanlagda kustlinjen är hela 55 mil.
- Västerviks kommun har över 500 insjöar, i flera av våra djupa sprickdals-sjöar finns speciella kräddjur som blev kvar när inlandsisen drog sig tillbaka för ca 11000 år sedan. Flera av dessa kan närmast hittas i Ishavet.
- I Västerviks kommun finns det ovanligt gott om gamla och grova ekar, både i odlingslandskapet och i bergsbranter. Ca 1000 växt- och djurarter är knutna till eken, flera av dem mycket sällsynta.
- Bygden kring Gamleby - Lofta är en av de fornlämningstätaste områdena i Sverige. Här har människor bott och verkat sedan stenåldern.
- Västerviks kommun har ett rikt utbud av bevarandevärda kulturmiljöer, från slott till koja, från bruksmiljöer till vackra odlingslandskap.

Dessa förutsättningar har givit Västerviks kommuns invånare en unik miljö att leva, bo och verka i. Kommunens mål & ambitioner att vårda och utveckla dessa förutsättningar framgår bl a av denna översiktsplan som hanterar framtida användning av kommunens mark- och vattenområden.

Västervik En plats i solen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Översiktsplanens syfte och innehåll.....	3
2. Framtidsfrågor för kommunen.....	5
3. Grunddragen i mark- och vattenanvändningen med riktlinjer för fördjupad planering och bebyggelse.....	11
4. Fördjupade tätortsstudier.....	31
5. Riksintressen.....	31
6. Övriga intressen.....	55
7. Gällande regleringar.....	64
8. Fortsatt översiktlig planering.....	84
9. Underlagsmaterial.....	86

Kartbilagor

Grunddragen i mark- och vattenanvändningen
Riksintressen
Gällande regleringar

Bilagor

- Bilaga 1: Arbetsprogram – Översiktsplan 2000, 1995-10-09
Planeringsunderlag – Stadsarkitektkontoret, 1996-10-22
- Bilaga 2: Sammanställning av remissvar, 1999-11-01
- Bilaga 3: Beslut kommunfullmäktige, 2000-06-29
- Bilaga 4: Samrådsredogörelse, 2001-01-10
- Bilaga 5: Utlåtande, 2001-05-17 och
Tillägg till utlåtande, 2001-05-30
- Bilaga 6: Länsstyrelsens granskningsyttrande, 2001-05-14
- Bilaga 7: Kommunfullmäktiges antagandeprotokoll, 2001-06-28

Separat bilaga

- Bilaga 8: Fördjupade tätortsstudier enl. ÖP 1990

PLANBESKRIVNING

1 ÖVERSIKTSPLANENS SYFTE OCH INNEHÅLL

1.0 UPPDRAG

Kommunfullmäktige beslutade 1998-09-24 att en revidering av ÖP –90 skall göras. Revideringen skall baseras på upprättat planeringsunderlag 1996-10-22 samt på inkomna remissvar 1997-02/03. Vidare beslutade kommunfullmäktige, 1999-09-30, att ett förslag till reviderad översiktsplan skall överlämnas till fullmäktige i juni år 2000.

Kommunfullmäktige beslutade 00-06-29 att godkänna översiktsplanen för fortsatt samråd och utställning.

1.1 INLEDNING

Kommunen är enligt plan- och bygglagen (PBL) samt miljöbalken (MB) ansvarig för att upprätthålla och förbättra kvaliteten i bebyggelse och miljö.

I den översiktliga planeringen skaffar vi oss den handlingsberedskap som krävs för att kunna ge kommuninvånarna besked i så skilda frågor som t ex utvecklingen inom glesbygden, jord- och skogsbrukets framtid, företagsetableringar, kommunikationer, miljö- och kulturfrågor, stadsförnyelse samt turism och friluftsliv.

1.2 SYFTE

Översiktsplanen visar hur allmänna intressen beträffande markanvändning och bebyggelse över hela kommunens yta ska beaktas och hur konkurrerande intressen ska sammanvägas.

Översiktsplanen är vägledande för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt bebyggelse.

Delöversikter i form av "Fördjupade tätortsstudier" har gjorts för vissa tätorter 1990 och är **ej reviderade**.

Översiktsplanen är långsiktig och bör för att hållas levande och få berättigad betydelse bedrivas som en kontinuerlig planeringsprocess inom vilken behov av fördjupningar beträffande tätorter och geografiska områden kan tillgodoses. En kontinuerlig planeringsprocess gör det också möjligt att behandla nya problem som kan komma att aktualiseras i framtiden.

1.3 INNEHÅLL

Översiktsplanen utgörs av planbeskrivning jämte kartor. Det är dessa delar som kommunfullmäktige ska anta.

Alla andra dokument i form av bilagor och underlagsmaterial som ingår i utställningshandlingarna fogas till planen informativt.

1.4 ARBETSORGANISATION

Arbetet har bedrivits av miljö & byggnadskontoret på uppdrag av kommunstyrelsen. Miljö & byggnadsnämnden har svarat för den formella handläggningen.

Revideringen av Översiktsplanen har arbetats fram av en projektgrupp bestående av Gun Lindberg, Barbro Friberg, Bengt Höglund, Bruno Nilsson, Lena Öhlin samt projektledaren Bo Klarén.

Representanter från övriga förvaltningar har bistått inom resp. sakområde.

1.5 SAMRÅD

Samråd har bedrivits med remissförfarande. Samrådstiden har varit 00.03.13-00.05.05 samt 00.09.14 – 00.10.31. Förslaget till översiktsplan ÖP 2000 har under samrådstiden funnits tillgänglig på miljö & byggnadskontoret samt Internet www.vastervik.se

Inkomna synpunkter har föranlett revideringar av förslaget till ÖP 2000 och omfattningen framgår av upprättad samrådsredogörelse 2001-01-10.

1.6 AMBITIONSnivÅ

Ambitionsnivån är att skapa goda betingelser för människor, djur och växter att leva, bo och verka i hela kommunen genom att bl a:

- infoga riksdagens miljömål i översiktsplanen
- infoga kommunens kretsloppsplan i översiktsplanen
- säkra värdefulla kultur- och naturmiljöer i översiktsplanen
- genom fördjupning av delar av översiktsplanen skapa bättre förutsättningar för framtida ställningstaganden.

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

Varje intresseområde under kapitel 3 inleds med en kort sammanfattning av kommunens mål & ambitioner samt

KONSEKVENSER därav.

1.7 REFERENSMATERIAL

Under respektive intresseområde anges *Referensmaterial* för möjlighet till fördjupande studier.

1.8 TIDIGARE ÖVERSIKTLIG PLANERING

En titt i backspegeln visar att kommunens översiktsplan (ÖP 90), antagen av kommunfullmäktige 1993, har haft en god ambitionsnivå och har fungerat väl som ett vägledande dokument vad avser användning av mark- och vattenområden.

2 FRAMTIDSFRÅGOR FÖR KOMMUNEN

Kommunstyrelsen fastställer varje år en befolkningsprognos som utgör underlag för all planering i kommunen. En befolkningsprognos görs också för mindre geografiska områden av kommunen. Den ligger till grund för en stor del av verksamhetsplaneringen. Den befolkningsprognos som nu gäller pekar på en minskande befolkning, dock i en lägre takt än under de senaste åren. Med syftet att bli vidta åtgärder som ökar befolkningen har kommunfullmäktige antagit en strategi för tillväxt. Strategiplanen pekar på fem strategiska nyckelområden som kommunen bör rikta speciell uppmärksamhet emot under den närmaste 3-5-årsperioden. De fem områdena är

- *näringsliv*
- *utbildning*
- *kultur*
- *besöksnäring*
- *infrastruktur*

Kommunfullmäktige har också uppdragit till en särskild politisk grupp att diskutera kommunen och dess framtid i ett längre tidsperspektiv.

2.1 BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN

Nuläge

Kommunen hade i början på 1970-talet drygt 42 000 invånare. Befolkningen har sedan dess minskat och uppgår nu till ca 38 000 personer. Kommunen har haft enstaka år med befolkningsökning. De senaste åren har kommunens befolkning minskat med 400-500 personer per år. Ca hälften av minskningen kan förklaras av att det avlider fler än det föds och resten av befolkningsminskningen kan förklaras av att det flyttar ut fler personer än det flyttar in.

Befolkningen fördelade sig 1999-12-31 på kommunens olika delar som följer:

TÄTORT	INVÅNARE	%
Västerviks stad	21 900	57,7
Gamleby	3 096	8,2
Ankarsrum	1 491	3,9
Överum	1 327	3,6
Gunnebo	999	2,6
Loftahammar	543	1,5
Hjorted	332	0,8
Totebo	286	0,8
Blankaholm	192	0,5
Ukna	209	0,5
Edsbruk	334	0,8
Helgenäs	168	0,4
Almvik	269	0,7
Landsbygden och Skärgården	6 784	18
Total befolkning	37 930	100

Kommunens landyta är 1 870 km² vilket innebär att landsbygden är mycket glest befolkad då ca 82% av kommunens befolkning bor i någon av ovanstående tätorter. 18% av befolkningen bor på uppskattningsvis 95% av kommunens yta.

I Västerviks kommun finns, i likhet med många liknande kommuner, en större andel äldre personer än riksgenomsnittet. Som exempel kan nämnas att det 2000-12-31 fanns 20,9 % i åldrarna 65 år och äldre mot 17,2 % i riket som helhet. Andelen barn och ungdomar är i stort sett densamma som i riket. Däremot skiljer det sig i de yrkesverksamma åldrarna 20-64 år där Västervik har ca 3 % färre personer än riket i övrigt.

Den relativt höga andelen äldre personer i Västerviks kommun ställer extra krav på ekonomiska insatser från kommunens sida. Detta förhållande kompenseras inte av lägre kostnader för barnomsorg och skola.

2.2 STRATEGISKA UTGÅNGSPUNKTER FÖR PLANERINGEN

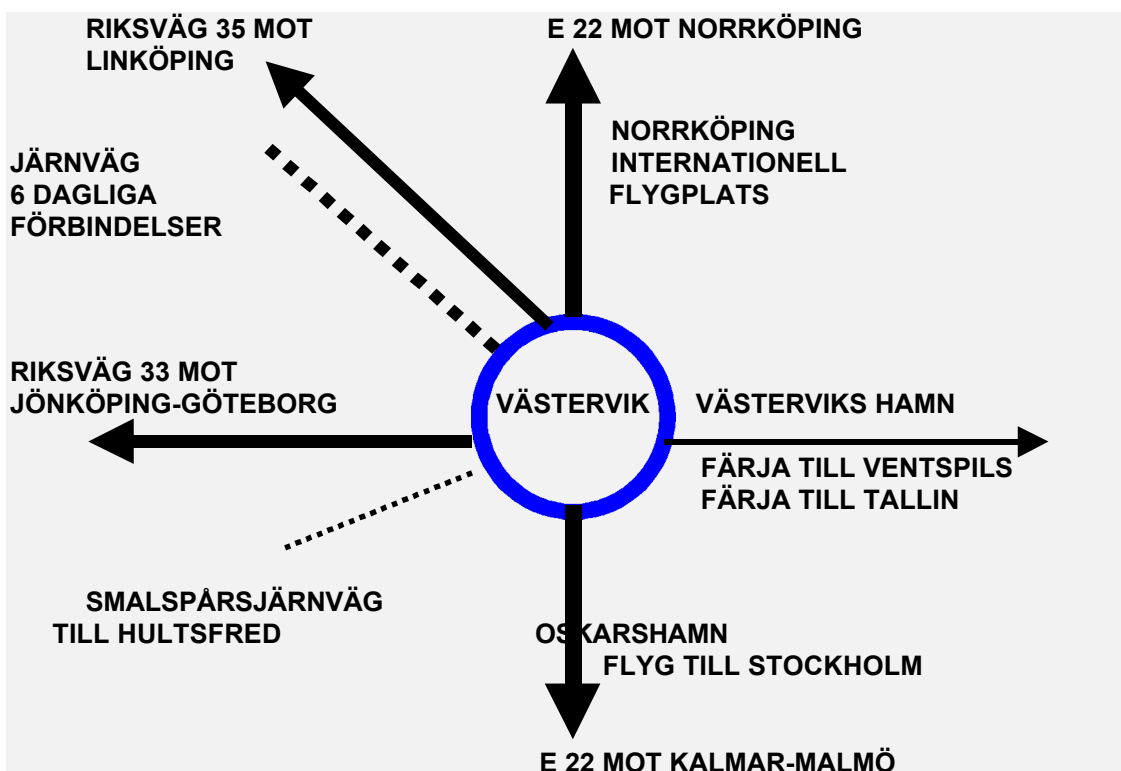
Infrastruktur – transporter

ÖP

E22 och riksväg 33 utgör riksintressen. Flygplatsen och Lucernahamnen är ett lokalt intresse.

I översiktsplanen redovisas reservat för en ny sträckning av riksväg 35 mellan Gamleby och Överum samt reservat för södra infarten till Västervik.

Nedanstående figur visar dagsläget beträffande kommunikationerna till och från kommunen:

Kommunikationerna till och från Västerviks kommun har stor betydelse för kommunens utveckling. Kommunens attraktivitet för boende, investeringar och etableringar är i hög grad beroende av en god tillgängligheten. Det är därför av mycket stor betydelse att satsningar görs på E22, riksväg 33 och 35, på länsjárnvägen till Linköping, i kommunens hamnar samt inom telekommunikationsområdet. Speciellt fokus bör inom den närmaste tiden riktas mot att förverkliga det av kommunfullmäktige fattade beslutet om en södra infart till Västervik stad. Det är även av betydelse att flygplatsen även fortsättningsvis kan fungera väl som en flygplats för affärs- och charterflyg.

För landsbygdens utveckling, och för att hela kommunen ska leva och utvecklas, är det viktigt att de mindre vägarna förbättras och underhålls samt erhåller beläggningar där sådana ännu saknas.

Bostadsbyggande

ÖP

Mark för bostadsbyggande i tätorterna redovisas i översiktsplanens fördjupade tätortsstudier – dessa är ej reviderade sedan ÖP 90.

För ny bostadsbebyggelse på landsbygden rekommenderas att den lokaliseras till redan befintlig bebyggelse – gäller även strandnära lägen.

Vid verksamhetsetableringar på landsbygden och i skärgården bör särskilda hänsyn tas till befintlig bostadsbebyggelse. Erforderliga skyddsavstånd bör eftersträvas för att motverka framtida konflikter.

Möjligheterna till ett attraktivt boende är en av kommunens främsta kvaliteter. Detta förhållande gäller såväl på landsbygden, i de mindre tätorterna som i Västerviks stad.

Kommunens erfarenheter visar att förverkligandet av områden med möjlighet till attraktivt boende (sjönära) genererar en inflyttning och/eller en permanentning av boendet som är positiv för kommunen.

Under hösten 1999 har miljö & byggnadskontoret erhållit uppdraget att upprätta detaljplaner för c:a 150 nya bostadslägenheter i flerbostadshus med attraktiva lägen i anslutning till Västerviks stad

Möjligheten att lokalisera och planlägga nya attraktiva bostadslägen i såväl kommunens tätorter som på landsbygden bör aktualiseras med syftet att attrahera till inflyttning.

Miljö

ÖP

Översiktsplanen återspeglar bl a intentionerna i

- *riksdagens miljömål och miljö kvalitetsnormer*
- *kommunens miljöstrategi*
- *miljöbalkens portalparagraf (MB kap 1 § 1)*
- *Naturvårdsverkets beslut om nya och utvidgade områden med riksintresse för naturvården.*

Allmänt

Vi vet att jordens naturresurser är begränsade och att de förbrukas i en allt snabbare takt och att det är en utveckling som inte är hållbar i längden. Vi måste gemensamt ställa in kompassen i en annan riktning. På tröskeln till ett nytt sekel och ett nytt millennium är det en stor utmaning för alla Västerviksbor att tillsammans utveckla kommunen till en plats där både vi och framtida generationer kan leva bra utan att tära på jordens resurser och utan att de naturliga kretsloppen hotas.

Kretsloppsplan och Lokal Agenda 21

Vid FN:s konferens om miljö- och utveckling i Rio de Janeiro 1992 kom världens stater överens om ett handlingsprogram för det 21:a århundradet – Agenda 21. Kommunfullmäktige antog i april 1995 en Kretsloppsplan för kommunen. Kretsloppsplanen bygger på de fyra systemvillkoren för kretsloppsanpassning och beskriver de allvarigaste miljöhoten samt kommunens mål och åtgärder för att motverka miljöstörningar. Agenda 21-arbetet pågår för fullt och engagerar många kommuninnevånare bland annat genom seminarier, utställningar, studiecirkel, utbildning av miljöombud och inte minst genom projekten Ökad miljöhänsyn, Framtid Gamlebyviken och vid saneringen av Örserumsviken. En revidering av Kretsloppsplanen har genomförts och en kommunal miljöstrategi som bygger på regeringens 15 nya miljö kvalitetsmål har tagits fram.

Nationella miljö kvalitetsmål

I april 1999 antog riksdagen 15 nationella miljö kvalitetsmål. Målen beskriver de egenskaper som vår natur- och kulturmiljö måste ha för att samhällsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar. Miljö kvalitetsmålen är inte juridiskt bindande men vägledande för miljöbalkens tillämpning och skall fungera som hjälpmedel och vägledning för samhällsplaneringen.

Miljöstrategi 2000

Miljöstrategi 2000 är en omarbetning av Kretsloppsplanen och Naturvårdsprogrammet med utgångspunkt från miljömåls- och klimatkommittéernas förslag till nationella miljö kvalitetsmål samt folkhälsokommitténs förslag till mål för en god folkhälsa. Meningen är att all kommunal verksamhet ska sträva efter att uppnå dem. Miljöstrategin utgör ett komplement till Översiktsplanen.

Miljöstrategi 2000 omfattar mål för miljö kvalitet och folkhälsa för en generation framåt, till 2020. Miljöstrategin beskriver miljö situationen i kommunen och innehåller en handlingsplan för kommunens miljöarbete samt ett kommunalt åtgärdsprogram för åren 2001-2003.

Kommunens mål för miljö & folkhälsan

1. Frisk luft
2. Grundvatten av god kvalitet
3. Levande sjöar och vattendrag
4. Myllrande våtmarker
5. Hav i balans, levande kust och skärgård
6. Ingen övergödning
7. Bara naturlig försurning
8. Levande skogar
9. Ett rikt odlingslandskap
10. God bebyggd miljö
11. Giffri miljö
12. Säker strålmiljö
13. Skyddande ozonskikt
14. Begränsad klimatpåverkan
15. God folkhälsa

Naturvårdsprogram

1993 antog kommunfullmäktige ett Naturvårdsprogram för kommunen. Det innehåller kommunens mål och riktlinjer för naturmiljön och utgör dessutom en bakgrundsbeskrivning med värdering och klassificering av kommunens mest skyddsvärda naturområden. Naturvårdsprogrammets mål har integrerats i Miljöstrategi 2000.

Miljöbalken

Miljöbalken, som trädde i kraft den 1 januari 1999, utgör en samordnad, bredad och skärpt miljölagstiftning för en hållbar utveckling. Den smälter samman regler från femton tidigare miljölagar (bl.a. naturresurslagen, miljöskyddslagen, vattenlagen, naturvårslagen och hälsoskyddslagen) och bildar en övergripande lagstiftning som rör all miljöpåverkan.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer anger den lägsta acceptabla miljö kvaliteten för mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. Av Översiktsplanen skall framgå hur kommunen avser att iaktta så att normerna inte överskrids.

EU's ramdirektiv för vatten och vattenplanering

EU väntas under 2000 anta ett ramdirektiv för vatten och vattenvårdsfrågor. Direktivet behandlar inte bara normer för den kemiska sammansättningen i vattnet utan även den fysiska påverkans betydelse för att nå en god vattenkvalitet.

Ramdirektivet blir juridiskt bindande och innebär i praktiken en övergång till utnyttjande av sjöarnas och vattendragens avrinningsområden som bas i all fysisk planering.

I januari 1994 presenterades ett underlag till ytvattenplanering för kommunen. Den ger information om belastning av föroreningar i första hand närsalter på vattendrag, sjöar och kustvatten. Planen ger även förslag till åtgärder för att minska belastningen.

ÖP

Den fysiska planeringen ska vila på en ekologisk grundsyn och ett kretsloppstänkande genom att;

- Målen i kommunens miljöstrategi skall följas
- Miljökvalitetsmålen skall fungera som vägledning för planeringen
- Den fysiska planeringen skall utgå från sjöarnas och vattendragens avrinningsområden

Kulturmiljön

Västerviks kommun har en rik och mångfacetterad kulturmiljö väl värd att vårda och bevara. Det främsta skälet till att vi ska bevara är att våra kulturmiljöer representerar värden som inte går att ersätta eller återskapa. Vården av kulturmiljön är en del i samhällsplaneringen, i ett samhälle som förändras allt hastigare.

Kunskapen om det förflutna framstår som allt viktigare eftersom det är därigenom vi kan förstå dagens samhälle.

ÖP

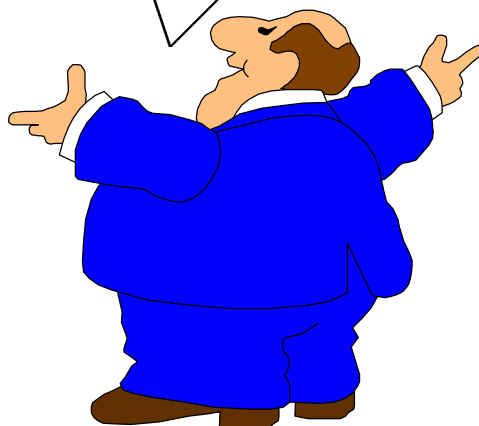
Kommunens kulturminnesvårdsprogram redovisas i översiktsplanen.

3 GRUNDDRAGEN I MARK- OCH VATTEN-ANVÄNDNINGEN

Miljöfrågorna har på senare år fått en allt större tyngd i planarbetet. Översiktsplanen redovisar avgränsningar och eventuella konflikter mellan olika intressen vid utnyttjandet av mark- och vattenresurserna. Genom styrning av exempelvis bebyggelsens utveckling i förhållande till lokala naturförutsättningar och befintliga miljöstörningar kan kommunen redovisa sina ambitioner för miljöhänsyn. Sedan den förra översiktsplanen antogs 1993 har det skett flera förändringar som påverkar planarbetet både på kommunal nivå och nationellt i form av ny lagstiftning och mål för miljön.

Redovisning sker på karta med olika symboler, raster och förklaringar. Nedanstående textdel är avsedd att ge en fylligare redovisning än kartans mer schematiska bild.

3.1 MARK & VATTENANVÄNDNING

Avfallshantering

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Inventering av mark för alternativ lokalisering av ny avfallsdeponi

KONSEKVENSER

- + Ger möjlighet till alternativa lösningar i framtiden
- Ev negativ miljöpåverkan

I kombination med källsortering och återvinning utgör avfallsförbränning och/eller deponering av avfall ett basystem för kommunens nuvarande och framtida avfallshantering.

Källsortering sker på 5 kommunala återvinningsgårdar, Ankarsrum, Gamleby, Överum, Loftahammar och Målserum i Västerviks stad.

Återvinning genom producentansvar sker på 24 återvinningsstationer över hela kommunen.

Avfallsförbränning sker i Stegeholmsverket i Västerviks stad, vilket genererar vattenburen fjärrvärma i centralorten.

Deponering sker på Målserums avfallsdeponi. F.n. genomgår Målserums avfallsdeponi en tillståndsprövning, enl. miljöbalken, för sin verksamhet.

Enl. renhållningsförordningen får deponi av utsorterad brännbart avfall ej ske efter 1 januari 2002 och av organiskt avfall ej ske efter 1 januari 2005.

En kvalificerad bedömning är att återstående brukningstid för Målserums avfallsdeponi är c:a 25 år. Någon inventering av alternativ lokalisering av en ny avfallsdeponi saknas f.n. i kommunen.

Med EU:s direktiv som bas arbetar naturvårdsverket f.n. med de nationella bestämmelserna för framtida avfallshantering. Enligt branschexperter kommer Sveriges 300 avfallsdeponier att behöva reduceras till 30 stycken i framtiden.

Referensmaterial: Miljöbalken, Renhållningsförordningen, Avfallsplan 1993

Angelägna vägfrågor

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Vägnetet i kommunen ska ha sådan beskaffenhet att de utgör en medverkande faktor för tillväxt i Västerviks kommun.
- Västerviks kommun ska i sammanhang där kommunen inte har något formellt ansvar och/eller egen beslutanderätt agera för att vägnarnas standard och betydelse stärks.
- Kommunen ska tillse att erforderliga medel finns i kommunens budget för de satsningar som faller under kommunens ansvar.
- Kommunen ska också ha god framförhållning när det gäller planer som är nödvändiga för investeringar i hela vägnätet.

KONSEKVENSER

- + Större tillgänglighet, geografisk rörlighet, ökad trafiksäkerhet, minskad miljöbelastning
- ökad miljöbelastning, ökat buller

Kommunikationerna till och från Västerviks kommun har stor betydelse för kommunens utveckling. Kommunens attraktivitet för boende, investeringar och etableringar är i hög grad beroende av en god tillgängligheten.

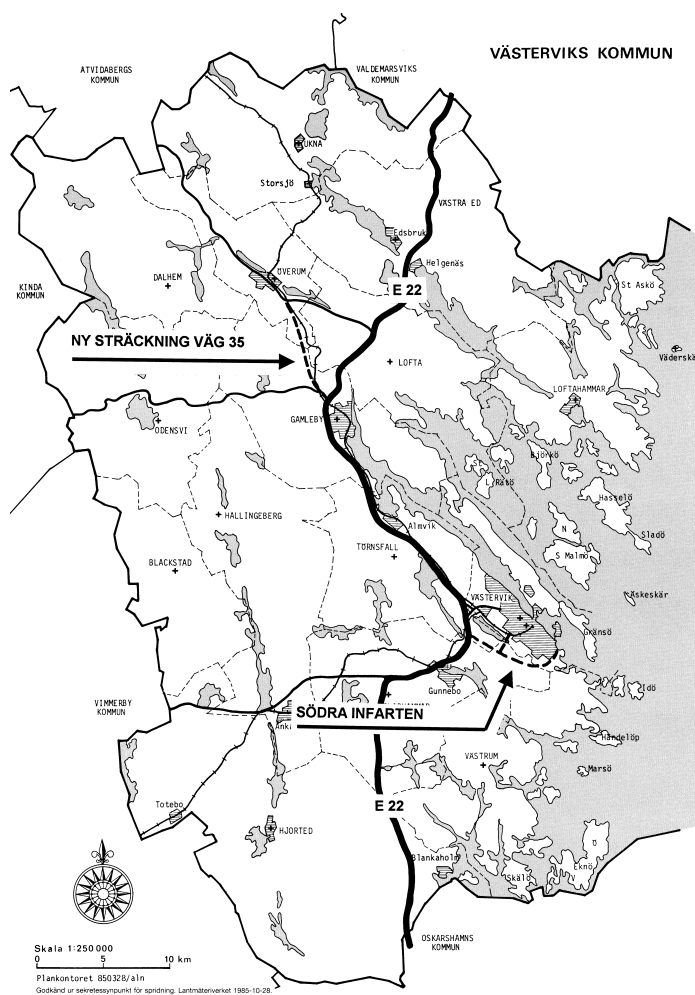
För näringslivets utveckling på landsbygden och för att hela kommunen ska leva och utvecklas är det viktigt att de mindre vägarna förbättras.

E 22

Vägen, som går längs kusten mellan Norrköping-Malmö, är av vital betydelse för sydöstra delen av landet. Med tanke på den positiva utvecklingen i Östersjöområdet så talar allt för att vägen kommer att få en allt större betydelse, även sedd i ett nationellt perspektiv. Då vägen ingår i stamvägnätet är det staten som genom Vägverket har ansvaret för såväl investeringar som drift/underhåll. På grund av brister när det gäller trafiksäkerheten har hastigheten sänkts från 110 km/tim till 90 km/tim längs större delar av vägen. Detta kan bli en innebära att sydöstra Sverige riskerar att upplevas som mindre attraktivt jämfört med andra delar av landet där motsvarande begränsningar inte gjorts.

Riksväg 33

Stamvägen förbinder Västerviks kommun med Jönköping och Göteborg och har stor betydelse för transporterna i öst-västlig riktning. Med tanke på den positiva utvecklingen i Östersjöområdet så talar allt för att vägen kommer att få en allt större betydelse, även sedd i ett nationellt perspektiv. Då vägen ingår i stamvägnätet är det staten som genom Vägverket har ansvaret för såväl investeringar som drift/underhåll. Vägen har en i huvudsak god standard, dock finns behov av vissa punktinsatser bl.a. behövs en ny trafikplats vid korsningen E22 / Hyttan.

Riksväg 35

Vägen förbinder Västerviks kommun med Linköping som är landets femte största kommun. I Linköping finns funktioner som är viktiga för Västerviks kommun bl a universitet, en stor arbetsmarknad samt regionsjukhus. Nyttan av att underlätta för såväl person- som godstransporter mellan de båda kommunerna är uppenbar. Vägen förbinder också Östersjön med Linköping vilket sannolikt kommer att spela en viktig roll framöver. Investeringar mm i och längs vägen styrs genom den länstransportplan som Regionförbundet i länet fastställer. Västerviks kommun har under lång tid agerat för att vägen måste förbättras avsevärt. I mitten av 1990-talet färdigställdes en ca 4 km lång sträcka och en helt ny vägsträckning planeras nu mellan Gamleby - Överum. Arbetet med denna vägsträcka är planerat att starta under 2001.

Södra infart till Västerviks tätort

F n finns endast en in-/utfart till Västerviks stad. Frågan om ytterligare en infart har från och till diskuterats under en relativt lång tid. När Vägverket för mer än tio år sedan meddelade att en ev ny infart är ett kommunalt ansvar så dog diskussionen. För ett drygt år sedan väckte kommunen frågan igen och Miljö & byggnadskontoret har erhållit uppdraget att påbörja framtagandet av såväl en dispositionsplan för hela sträckan som en detaljplan för etapp1.

Övriga vägar

Inte bara ovanstående vägar är viktiga för kommunen och dess utveckling. Det finmaskiga vägnätet, som förbinder många människor i den till ytan mycket stora kommunen, har för många människor mycket stor betydelse för möjligheterna att kunna bo och verka utanför de större tätorterna.

För att vägar skall fylla sin uppgift fordras, såväl för det allmänna som det enskilda vägnätet, förbättringar vad gäller bärighet, beläggning, kurvratning mm.

Angelägna järnvägsfrågor

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Länsjärnvägen Västervik stad - Linköping och person-/godstrafiken på densamma ska utvecklas så att den utgör en medverkande faktor för tillväxt i Västerviks kommun.
- Västerviks kommun ska i sammanhang där kommunen inte har något formellt ansvar och/eller egen beslutanderätt agera för att länsjärnvägens standard och betydelse stärks.
- Kommunen ska tillse att erforderliga medel finns i kommunens budget för såväl en väl fungerande trafik som väl underhållna industrispår med därtill hörande anläggningar.

KONSEKVENSER

- + Större tillgänglighet, underlättar pendling, större arbetsmarknadsregion, geografisk rörlighet, ökad trafiksäkerhet, minskad miljöbelastning
- Ökad miljöbelastning, ökat buller

I Västerviks kommun finns en allmän och kommersiell järnväg, länsjärnvägen Västervik - Linköping, samt en privat järnväg, smalspårsjärnvägen Västervik - Hultsfred. Smalspåret är numera byggnadsminne enligt kulturminneslagen mellan Hultsfred - Verkeback och avsikten är att det skall bli byggnadsminne

även på sträckan Verkeback - Jenny och statligt byggnadsminne på sträckan Jenny - Västervik.

Länsjärnvägen Västervik - Linköping ansluter till södra stambanan och ansvaret för trafiken ligger sen 1990 på länstrafikhuvudmännen Kalmar Läns trafik AB (KLT AB) och Östgötatrafiken AB. Banan som sådan ägs av Banverket vilka också, genom resp läns länstransportplan, investerar i den och angränsande anläggningar. Viss del av järnvägen, industrispåren från järnvägsstationen och vidare söderut, ägs och underhålls av Västerviks kommun. Under tiden som länsjärnväg har trafiken utvecklats när det gäller såväl trafikering som fordonsmaterial och banans beskaffenhet. Järnvägen nyttjas främst för persontransporter, godstransporter förekommer i mindre skala.

Mycket pekar mot att järnvägens betydelse kommer att öka. Tunga argument för det påståendet är miljöaspekterna samt den positiva utvecklingen i Östersjöområdet. Det senare argumentet understryks av den ökade handel mellan Sverige och t ex Baltikum som uppstått och en fortsatt ökning är mycket sannolik. Att järnvägen dessutom ansluter till Västerviks hamn ger ytterligare möjligheter till utveckling.

Flygplats

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Flygplatsen skall fungera väl för taxiflyg, privatflyg samt mindre charterflyg.

KONSEKVENSER

- + Flygplatsen har en klar betydelse för delar av kommunens näringsliv, samt marinen och polisen.
- Flygverksamheten genererar kraftigt buller samt erfordrar ett stort skyddsområde för hinderfrihet.

Västerviks flygplats, som ägs av Västerviks kommun, är belägen c:a 5 km nordväst om Västerviks stad invid E 22. Flygplatsen har en 800 m lång och 30 m bred start- och landningsbana. Flygplatsen är utrustad med hangar, flygledartorn samt passagerarterminal.

Möjligheter finns att med relativt enkla medel förlänga start-/landningsbanan med 4-500 meter. Anläggningen underhålls årligen och förbättringar samt anpassningar sker kontinuerligt.

Telekommunikationer

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att samtliga kommunens invånare och hushåll på sikt får tillgång till telekommunikation med hög överföringshastighet, s k bredband.

KONSEKVENSER

- + Ökad möjlighet till distansarbete & distansutbildning, utvecklingspotential för näringsliv och offentlig verksamhet, ökad trafiksäkerhet, minskad miljöbelastning.

Möjligheterna till goda telekommunikationer har ökad markant i betydelse under den senaste tioårsperioden. Frågan har fått sådan dignitet att den måste anses ha en reell påverkan på en kommuns utveckling och tillväxt.

Inslag som mobila nät och höghastighetsförbindelser ökar snabbt i betydelse och utvecklingen går i en mycket hög takt. En fråga som nyligen lyfts fram extra mycket är ambitionerna att erbjuda samtliga länsinvånare och hushålls k bredband (förbindelser med hög hastighet). Regionförbundet i Kalmar län har tagit initiativ i frågan och kommunstyrelsen i Västerviks kommun har gjort det samma när det gäller det lokala perspektivet.

Bebyggelse

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att medverka till att attraktiva områden för bostäder och verksamheter tillskapas i hela kommunen.
- Att förenkla och underlätta för enskilda genom att begränsa bygglovplikten i nya områdes- & detaljplaner.

KONSEKVENSER

- + Ökad inflyttning, minskad utflyttning, positivt konkurrensmedel vid rekrytering av arbetskraft, positiv utvecklingspotential, minskad byråkrati.
- Lansspråktagande av mark som omfattas av riksintresse. Ökad miljö- och trafikbelastning.

Kommunen har en mycket positiv syn på nya lokaliseringar av byggnader för boende och verksamheter. Synsättet gäller hela kommunen, såväl vid kusten, i tätorterna som i inlandet.

Kommunens ambition är att underlätta för den enskilde som vill bygga, genom att i detaljplan och områdesbestämmelser minska kravet på bygglovplikten.

Den stora efterfrågan på attraktiva tomter för såväl boende som verksamheter kommer att resultera i ett antal utredningsuppdrag i form av fördjupade översiktsplaner. Detta gäller såväl områden i anslutning till tätorterna som mer decentraliserade lägen.

Då stora delar av kommunen omfattas av mark- & vattenområden med särskilt intressanta/värdefulla/bevarandevärda natur- och kulturmiljöer måste särskild hänsyn tas till dessa. Inom dessa områden sker prövning även av annan myndighet än kommunen.

Gällande regler enligt Plan & bygglagen återfinns under kapitel 7.

OMRÅDEN MED SÄRSKILDA REKOMMENDATIONER:

- A *Område för jord-, skogsbruk och fiske med spridd bebyggelse och verksamheter*
- B *Landsbygds- och vattenområden med mycket stora värden*
- C *Kustområdet och skärgården.*

A Område för jord- och skogsbruk och fiske med spridd bebyggelse och verksamheter.

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att jord- och skogsbruket samt fisket (areella näringarna) är viktiga näringsgrenar i kommunen och att det är viktigt att verksamheter som kompletterar näringarna får utvecklas.

KONSEKVENSER

- + Skapar förutsättningar för en positiv utveckling
- Konflikt i områden med riksintressen, ev. miljöpåverkan, konflikt med fritidsboendet

De areella näringarna ska bedrivas med hänsyn till andra intressen, inom de ramar olika lagstiftningar anger t ex naturvårdshänsynen enligt skogsvårdslagen. Hänsyn ska även tas till de särskilda intressen som redovisas i avsnitt 5 och 6 i denna översiktsplan.

Samtidigt måste självfallet på motsvarande sätt erforderlig hänsyn tas till de areella näringarna vid beslut enligt annan lagstiftning och vid utövande av allemansrätten.

Rekommendationer för ny bebyggelse:

Sysselsättnings- och servicenivån på landsbygden bör upprätthållas. Nya bostäder för permanent boende och fritidsboende kan bidra här till. Bostäder och verksamheter ska dock lokaliseras på sådant sätt att de ej medför hinder för de areella näringarnas bedrivande och utveckling.

B Landsbygds- och vattenområden med mycket stora värden/speciella förhållanden.

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att användningen av mark och vatten sker med hänsyn till de särskilda intressen/värden som finns inom vissa områden.

KONSEKVENSER

- + Natur- och kulturvärden bevaras åt kommande generationer.
- Problematiskt att lokalisera nya verksamheter.

Denna hänsyn innebär normalt inget hot mot pågående mark- och vattenanvändningen. Däremot pekar intressena/värdena ofta på behovet av varsamhet vid pågående och ny markanvändning. Det kan gälla för byggande, täktverksamhet, vägbyggande, skogsbruk mm. Ett sådant synsätt ligger i linje med miljöbalkens syfte.

Rekommendationer för mark- och vattenanvändningen samt bebyggelse:

Jord- och skogsbrukslandskapet liksom skärgården är till stor del en produkt av de naturgivna förutsättningarna och de areella näringarnas utveckling. Även om de är ofrånkomligt med förändringar i landskapet är det av mycket stor betydelse att det även i fortsättningen ska finnas ett öppet och variationsrikt landskap.

Kommunen anser att det med stöd av olika lagar, ska tas hänsyn till natur-, kultur- och friluftsintressen inom de områden som markerats med **områdestyperna 1, 2 och 3**.

Kommunen anser att det är särskilt viktigt att säkerställa dricksvattentillgången. Intressanta sådana områden har markerats med **områdestyp 4** (viktigt grundvattenområde) samt symbol för ytvattentäkt.

Inom skärgårdsområdet är efterfrågan stor att få bygga i attraktiva lägen. Det gäller främst fritidshus. Bevarandebestämmelserna är ofta mycket stora. I miljöbalken finns fastlagt vissa avvägningsregler mellan natur och kulturvärden å ena sidan, och utvecklingen av tätorter, näringsliv, totalförsvaret och turismen å andra sidan. Särskilda rekommendationer anges därför nedan för kustområdet och skärgården.

I övriga områden gäller ett måttligt bebyggelsestryck, där går normalt bevarandebestämmelserna och byggföretagen att förena.

Ett åretruntboende kan aktivt bidra till att bevara en äldre bebyggelsemiljö. Ny bebyggelse bör ansluta till befintlig bebyggelse och i form, färg och material.

I övrigt gäller de rekommendationer för bebyggelse som redovisas i avsnitt 5 (Riksintressen), 6 (Övriga intressen) och 7 (Gällande regleringar).

C Kustområdet och skärgården

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att initiativ som bidrar till att tillskapa bisysslor till jord- och skogsbruket samt fisket, ska uppmuntras och stödjas.
- Att anläggningar för turism och friluftsliv i skärgården ska prioriteras
- Att vid verksamhetsetableringar i skärgården bör särskild hänsyn tas till befintlig bostadsbebyggelse.
- Att kommunen kommer att godta ny bebyggelse närmare strandlinjen än 300 m, om natur- och kulturvärden liksom friluftslivets intressen inte motverkas.

KONSEKVENSER

- + Skapar goda förutsättningar för en positiv utveckling, ökar antalet arbetstillfällen och invånare i skärgården, säkerställer nuvarande service och skapar möjligheter till utökad service
- Konflikt med riksintressen, ökad miljöbelastning, konflikt mellan permanent och fritidsboendet, ökande krav på goda va-lösningar.

Kustområdet och skärgården omfattas av geografiska bestämmelser samt grundläggande hushållningsbestämmelser enligt miljöbalken kap 3-4.

På grund av de natur- och kulturvärden som finns i kustområdet och skärgården är området i sin helhet av riksintresse.

Inom dessa områden ska turismens, friluftslivets och främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Rekommendationer för mark- och vattenanvändningen samt bebyggelse:

Mark- och vattenanvändningen (pågående och ny) ska ske med stor hänsyn till bevarandointressen, friluftslivsintressena, vattenmiljön samt näringslivs- och sysselsättningsfrågorna. Intressena kan i vissa fall stå i motsatsförhållande till varandra, i andra fall samverka. Vid vägning mellan dessa intressen ska stor hänsyn tas till de åretruntboendes sysselsättningsmöjligheter.

Området har mycket stora värden vad avser natur-, kultur- och friluftsliv. Jord- och skogsbruket samt fisket har härvidlag stor kulturpåverkan. Förändringarna i lönsamheten har lett till ändrade brukningsformer och inriktning av verksamheten, eller att den ofta helt har upphört. Dessa förändringar utgör indirekt ett hot mot de stora bevarandevärden som verksamheten skapat. Förbuskning och dåligt underhåll ökar i omfattning.

Området är av riksintresse för yrkesfisket och bedöms även vara mycket värdefullt för fritidsfisket. Det är viktigt att värdefulla fångstplatser för yrkesfisket kan skyddas.

Det är viktigt att näringslivet kan utvecklas och att nya verksamheter kan etableras. Förbättrade väg- och vattenförbindelser kan vara en viktig länk i en utveckling av skärgårdsområdet.

Turism är en viktig del i näringslivsutvecklingen i skärgården. Anläggningar för turism och friluftsliv i skärgården ska prioriteras. Det innebär bl a att kommunen har en positiv syn på uthyrningsverksamhet o dyl. och att strandskyddet normalt inte är något hinder för att etablera exempelvis båthamnar och campingplatser.

Nya åretruntbostäder är en förutsättning för en utveckling av skärgårdsområdet. Vid prövning av lämpligt läge för näringsverksamhet och därtill hörande åretruntboende, skall stor hänsyn tas till de krav på lägen som verksamheten ställer.

För större delar av området gäller strand- och landskapsbildsskydd (300 m från strandlinjen). Utrymmet för att tillskapa ytterligare bebyggelse inom området begränsas härav. Kommunen kommer dock att godta ny bebyggelse närmare strandlinjen än 300 m, om natur- och kulturvärden liksom friluftslivets intressen inte motverkas. Ny bebyggelse bör dock ske i anslutning till befintlig bebyggelse.

Det är viktigt att ny bebyggelse ges en arkitektur och färgsättning som följer traktens tradition. Detta gäller framförallt inom områden med landskapsbildsskydd och där ny bebyggelse ansluter till befintlig äldre bebyggelse.

Det militära försvaret har intressen inom området. En avstämning mot militära myndigheter bör därför göras i samband med att större nya verksamheter etableras.

En fråga som måste uppmärksammas ytterligare är hushållningen med grundvattnet, och att stor omsorg normalt måste nedläggas på att få fullgoda avloppslösningar med hänsyn till bl a de tunna jordlagren.

Avrinningsområden

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att kartlägga kommunens grundvattentillgångar och dess kvalitet.

Kommunen delas in i 27 avrinningsområden och 5 kustvattenområden. Alla verksamheter i ett avrinningsområde kan påverka vattenkvaliteten.

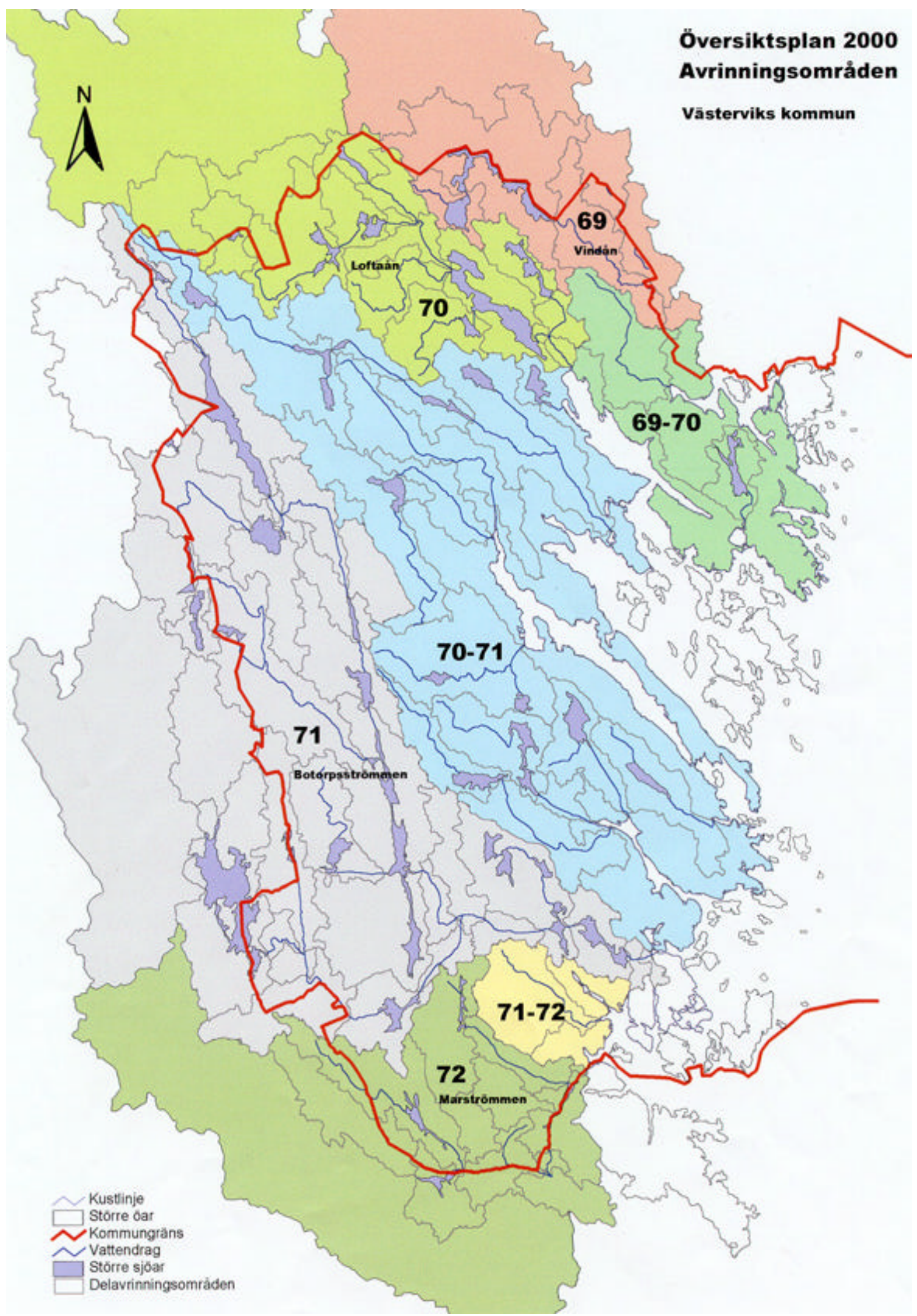
Tillgång till rent vatten är grundläggande för mänsklighetens överlevnad och hälsa. Sötvatten från sjöar och vattendrag utnyttjas som dricksvatten, till bad och fiske, för energi och transporter och utgör inte minst livsmiljö för en mängd arter. Felaktigt markutnyttjande eller förorenande utsläpp kan påverka vattenkvaliteten över ett större område. Ett utsläpp uppströms i ett vattensystem kan omöjliggöra annat utnyttjande nedströms i avrinningsområdet. En god vattenplanering är därför mycket viktig.

Kommunens grundvattentillgångar och kvalitet är dåligt kända.

*Referensmaterial: Sofia Adolfsson Jörby - Kalmar Högskola Rapport 93:4
Närsalter till vattnet - Västerviks kommun*

Översiktsplan 2000 Avrinningsområden

Västerviks kommun

- Kustlinje
- Större öar
- Kommungräns
- Vattendrag
- Större sjöar
- Delavrinningsområden

Vattenförsörjning

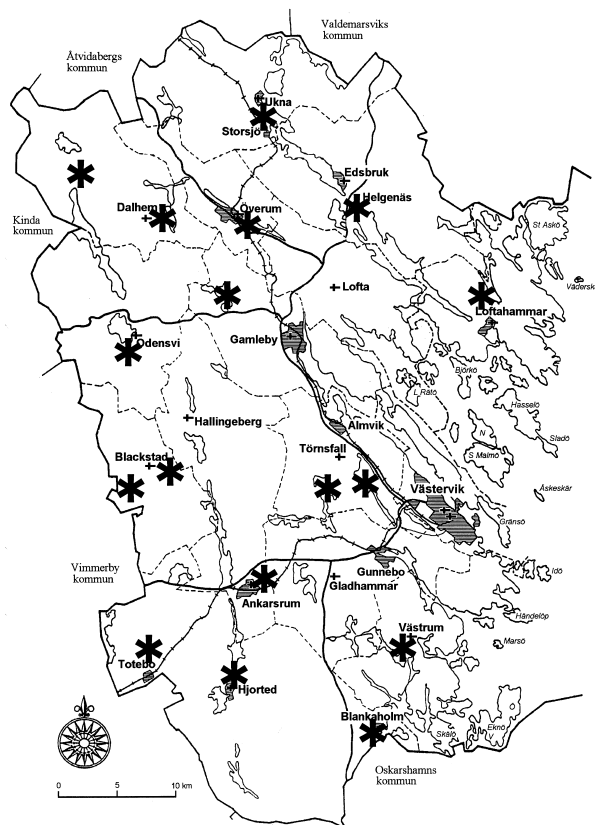
KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att arbeta för att ytterligare förbättringar vidtas på väg E 22 vid sjön Hjorten för att minska risken för olyckor (Västerviks stads dricksvattenförsörjning)
- Att införa bygglovplikt för nya dricksvattentäkter i tätbebyggda kustområden.

KONSEKVENSER

- + Skapar långsiktiga förutsättningar för en god hushållning med yt- och grundvattnet.
- Bryter mot gammal sedvänja och skapar irritation

Vattenförsörjningen för Västerviks stad samt tätorterna Gamleby, Ankarsrum och Gunnebo baseras på uttag av ytvatten. För övriga samhällen och även enskilda fastigheter sker i huvudsak uttag av grundvatten. Utmed kuststräckan är dricksvattenförsörjningen i vissa fall begränsad med risk för saltvatteninträngning och vattenbrist. För att skydda grundvattentillgångar i tätbebyggda områden i kustzonen kan tillståndsplikt för dricksvattentäkt införas.

Skyddsområden för vattentäkter

Närsaltbelastning till sjöar och kustvatten

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att verka för minskade luftutsläpp av försurande ämnen (svaveldioxid och kväveoxider) samt sura utsläpp i sjöar och vattendrag
- Att ej tillåta ny installation av enskilda avloppssystem som innebär direktutsläpp till Gamlebyviken
- Att vid nyinstallation av toalett till enskilt avlopp skall miljö & byggnadsnämndens policy vad avser funktionskrav för enskild avloppsanläggning gälla.
- Att verka för att dåliga enskilda avlopp och lantbruksanläggningar förbättras och att en satsning på ökad naturlig reduktion av närsalter genom skyddszoner, dammar och våtmarker görs.
- Att fiskodling ej bör etableras där vattenkvaliteten riskerar att försämrans eller där de vilda fiskarnas lekbottnar kan påverkas.

KONSEKVENSER

- + En reduktion av pågående miljöbelastning, ger på sikt friskare vatten, positivt för kommuninvånare och besöksnäringen.

Igenväxning är en del av en sjös naturliga åldrande men genom mänsklig påverkan och markanvändning kan processen accelereras. Det biologiska livet i sjön kräver en viss mängd av näringsämnen, främst kväve och fosfor. När halten av dessa näringsämnen är högre än vad sjön kan tillgodogöra sig blir följden övergödning och algblooming. Sjön grundas successivt upp och tillslut övergår sjön till ett kärr.

Till Västerviks kommuns kustvatten hör många smala och djupa vikar ofta med smala sund och höga trösklar samt en örik skärgård. Detta för med sig att utbytet med vatten från Östersjön är litet. Östersjön är ett naturligt näringsfattigt hav som under 1900-talet blivit allt näringsrikare. Utanför Västerviks skärgård har siktdjupet minskat med tre meter sedan 1960-talet. De landbaserade utsläppen av näringsämnen dominerar helt näringsituationen i kommunens kustvatten vilket i sin tur för med sig att vikarna är speciellt känsliga. De viktigaste punktkällorna som belastar vattendragen, grundvattnet och Östersjön med näringsämnen är kommunala avloppsreningsverk, fiskodlingar, enskilda avlopp samt dagvatten.

Omkring hälften av belastningen i ett avrinningsområde beräknas nå kustvattnet. Närsalter tas upp i växterna, kväve omvandlas till luftkväve och fosfor fastläggs i bottensedimenten i sjöar och vattendrag. Utan tillsats av mänskligt tillförda närsalter är läckaget av närsalter till vattendrag litet.

För att återställa Östersjöns naturliga näringsförhållanden krävs en 80% minskning av närsaltsbelastningen. För att underlätta genomförandet av åtgärder bör samrådsgrupper bildas för vattendragen.

Genom projektet Framtid Gamlebyviken ger kommunen under 1999-2001; 50 % bidrag till kostnaden för anläggande av dammar och skyddszoner samt förbättring av enskilda avloppsanläggningar inom Gamlebyvikens avbrinningsområde.

Referensmaterial: Kustvattenplan

Försurning av sjöar och vattendrag

KOMMUNALA MÅL & AMBITIONER

- Undvik dikning, omförande av jordbruksmark till skogsmark, byte från lövträd till barrträd samt gödsling med sura gödselmedel i försurningsdrabbade områden
- Att fortsätta kalkning enligt kommunen kalkningsplan

KONSEKVENSER

- + Minskar den långsiktiga miljöbelastningen

I Västerviks kommun har områden med låg motståndskraft mot försurning stor utbredning. De mest försurningskänsliga områdena finns i kommunens östra delar med centrum i Västerviks stad - Gamleby - Loftahammarregionen.

Den luftburna försurningen slår hårdast i områden som naturligt har låg motståndskraft mot försurning. Sedan 1986 har kommunen en kalkningsplan där man prioriterat vilka sjöar som är i behov av kalkning.

Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD)

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) föreskrives vid upprättandet av nya detaljplaner.

KONSEKVENSER

- + Avlastar kommunens reningsverk, minskar orenade direktutsläpp till sjöar och vattendrag, påverkar grundvattenbalansen positivt

Genom lokalt omhändertagande och behandling av dagvatten kan grundvattnensänkningar motverkas och risken att närliggande vattenområden förorenas blir mindre. Starkt förorenat dagvatten är dock inte lämpligt att infiltrera direkt i marken. Ett flertal dammar för LOD planeras inom kommunens tätorter.

Oljeföroreningar i kustvattnet – Miljöatlas för Östersjön

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att en miljöatlas för hela kommunens kuststräcka genomföres.

KONSEKVENSER

- + Underlag för framtida beslut bl a vad avser räddnings- och civilförsvarsinsatser samt lokaliseringssärenden i känsliga kustområden.

Västerviks kommun har under 1999 ingått i ett internationellt projekt för att ta fram en förstudie till en Miljöatlas för Östersjön. Det övergripande målet har varit att skapa en samordnad miljöatlas presenterad i en GIS-databas, som innehåller all nödvändig information för att skydda miljön i händelse av utsläpp i havet. Projektet är ett EU-projekt och deltagarna kommer från båda sidor av Östersjön. Atlasen ska i första hand vara ett prioriteringsverktyg för räddningsledare hos kustbevakning eller räddningstjänst när det gäller att organisera räddnings- eller saneringsoperationer. Den ska vara ett stöd i bered-

skapsplanering av verksamhet "i händelse av" en oljeolycka. Atlasen kan också vara till stor hjälp vid fysisk planering. Hittills har arbetet främst handlat om metodutveckling och det krävs ytterligare insatser för att kartlägga och prioritera kommunens kustområde.

Referensmaterial: Miljöatlasprojektet

Täktverksamhet

KOMMUNENS MÅL OCH AMBITIONER

- Att målen i grushushållningsplanen skall följas.
- Att lämpliga platser för bergtäkter kartläggs till nästa ÖP.

KONSEKVENSER

- + Ger ett vägledande beslutsunderlag inför täkttillstånd,

För närvarande, okt. –99, finns 17 grus- och bergtäkter med gällande tillstånd i Västerviks kommun. Totalt finns tillstånd för bryning av 2 504 195 ton. Normalt ges tillstånd för 8 års produktion. Tendensen är att utvecklingen går mot färre täkter med högre produktion och krossmaterial i stället för grus.

Kommunerna i Kalmar län har i Grushushållningsplanen från 1993 tillsammans slagit fast att de långsiktiga hushållningsaspekterna måste få större tyngd vid bedömning av täkttillstånd. Av grushushållningsplanen framgår att täkter bör lokaliseras till områden där nyttan överväger skadeverkningarna. Där fastställs även att täkter inte bör förekomma inom områden av riksintresse för naturvård, friluftsliv eller kulturminnesvård.

Enligt grushushållningsplanen motsvarar det genomsnittliga årsbehovet av grus/krossmaterial beräknat för hela Kalmar län ca 11 ton per innevånare (något högre än genomsnittet i landet). Det innebär för Västerviks kommuns del en produktion av upp till 420 000 – 440 000 ton/år. Med de tillstånd som i dag finns och de som är på gång motsvarar produktionen i stort sett kommunens behov.

Enligt 6 kapitlet Miljöbalken skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) alltid ingå i en ansökan om täkttillstånd.

Referensmaterial: Grushållningsplan Kalmar län 1993

3.2 RISKFAKTORER AV BETYDELSE FÖR TILLSTÅNDSGIVNINGEN

Miljökonsekvensbeskrivningar (MKB)

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att miljökonsekvensbeskrivning skall göras i samband med planläggning av nya områden och verksamheter.

KONSEKVENSER

- + Ger ett vägledande beslutsunderlag, indikerar i ett tidigt skede eventuella konflikter mellan föreslagna verksamheter och miljön/tredje man.

Såväl Plan & bygglagen som Miljöbalken innehåller bestämmelser om krav på miljökonsekvensbeskrivningar. Plan- och bygglagen innehåller bestämmelser om en form av MKB, som är anpassad till och följer detaljplaneprocessen. Enligt miljöbalken krävs MKB vid ansökningar om tillstånd exempelvis vid miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, vattenverksamhet och i vissa fall även vid ansökan om dispens från områdesskyddsbestämmelser. MKB beskriver konsekvenserna av ett genomförande av en plan, en verksamhet eller ett projekt, samt vilka åtgärder som kan lindra eller motverka de negativa miljökonsekvenserna.

Kommunen har sedan 1991 beslut om krav på MKB inför detaljplaneläggning.

Referensmaterial: Plan & bygglagen, miljöbalken, Kommunens rutiner för MKB.

Skyddsavstånd

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att riktlinjerna för skyddsavstånd enligt Boverkets "Bättre plats för arbete" skall följas vid nyetablering och ny planläggning.

KONSEKVENSER

- + Minskar framtida konflikter vad avser miljö, hälsa och säkerhet
- Begränsar användningen av marken

Vid lokalisering av verksamheter som kan antas orsaka betydande miljöpåverkan på omgivningen ställs särskilda krav på planeringsarbetet. En bedömning av lämpligt skyddsavstånd med avseende på miljö, hälsa och säkerhet exempelvis mellan bostäder och industriverksamhet måste göras. Lämpligt säkerhets- eller skyddsavstånd beror i hög grad på arten av verksamhet och vilka åtgärder som vidtas för att begränsa eventuella störningar.

Referensmaterial: Bättre plats för arbete – Boverket

Förorenad mark och gamla deponier

KOMMUNENS MÅL OCH AMBITIONER

- Att verka för att i områden där det tidigare förekommit miljöfarlig verksamhet skall markundersökningar göras och nödvändiga saneringsåtgärder vidtas innan ny bebyggelse får uppföras eller ny verksamhet påbörjas.
- Att verka för att i områden där det tidigare förekommit deponier skall markundersökningar göras.

KONSEKVENSER

- + God kännedom om bef. saneringsbehov, underlag för framtida beslut, minskar uppkomsten av framtida konflikter.

Miljöskadade och förorenade markområden finns bland annat i form av avfallsupplag, gamla bensinstationer, transformatorstationer och på f.d. industrimark. Vid grävarbeten och schaktningar kan föroreningarna spridas till omgivande mark vilket kan innebära problem exempelvis vid nyexploatering av området

Ansvaret för undersökningar och eventuella efterbehandlingsåtgärder ligger i första hand på den som har bedrivit verksamheten. I andra hand kan fastighetsägaren ha ett ansvar för undersökningar och eventuella åtgärder, särskilt om fastigheten har förvärvats efter den 1 januari 1999.

Vid en inventering som genomfördes 1994 upptäcktes ca 45 gamla deponier. De flesta är kommunala – en del har använts både för hushålls- och industriavfall. Några har enbart använts för industriavfall. De flesta kommunala deponierna av någon storleksordning finns rimligtvis med i inventeringen. Däremot finns det ett stort mörkertal när det gäller industrins deponier.

Deponierna har klassificerats i fyra grupper. Ingen har klassats i den högsta gruppen – där mätningar, undersökningar samt åtgärder behövs. Däremot har 15 klassats i grupp 2 – mätningar och undersökningar bör utföras för senare ställningstagande.

Referensmaterial: Inventering 1994 och 1999

Radon

KOMMUNENS MÅL & AMBITIONER

- Att markradonmätningar görs inför ny planläggning.

KONSEKVENSER

- + Bättre beslutsunderlag, minskar hälsoriskerna, minskar uppkomsten av framtida konflikter.

Radon är en radioaktiv gas som kan finnas i marken i större eller mindre mängder. Den radonundersökning som gjordes 1988 visar att det föreligger risk för markradon i stora delar av kommunen. I samband med nybyggnad eller planläggning rekommenderas en besiktning av markförhållanden med avseende på radon.

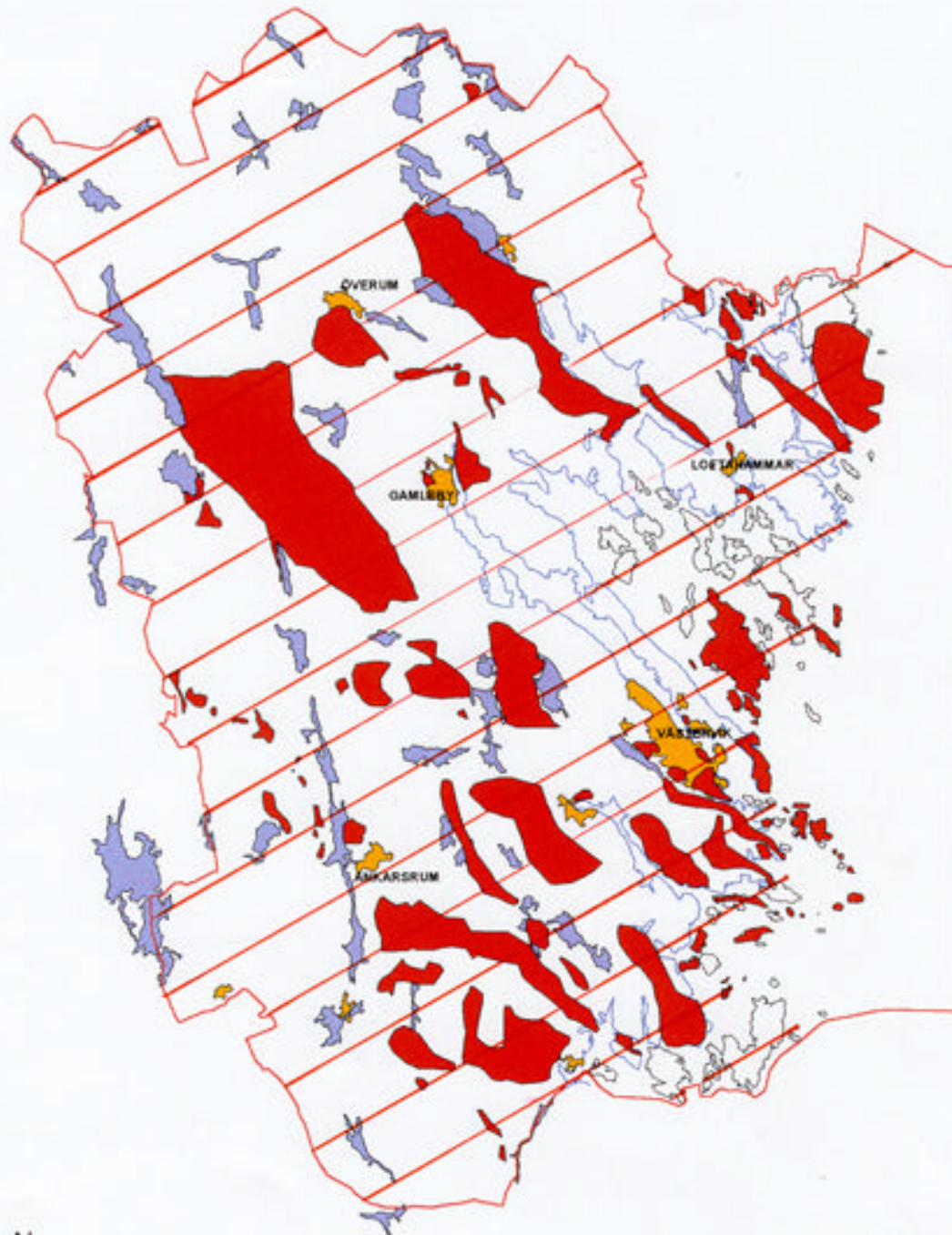
Radon kan även förekomma i vissa typer av byggnadsmaterial; främst blå lättbetong. Höga radonhalter i berggrunden kan även ge problem med radon i dricksvatten från borrade brunnar. Beroende på var radonet kommer ifrån och hur halten är finns ett antal åtgärder för att sänka den. Enligt Boverkets byggregler är gränsvärdet för nybyggda hus 200 Bq/m³.

Referensmaterial: Radonriskkartor SGAB 1988

Karta: Radon

Översiktsplan 2000 Radon

Västerviks kommun

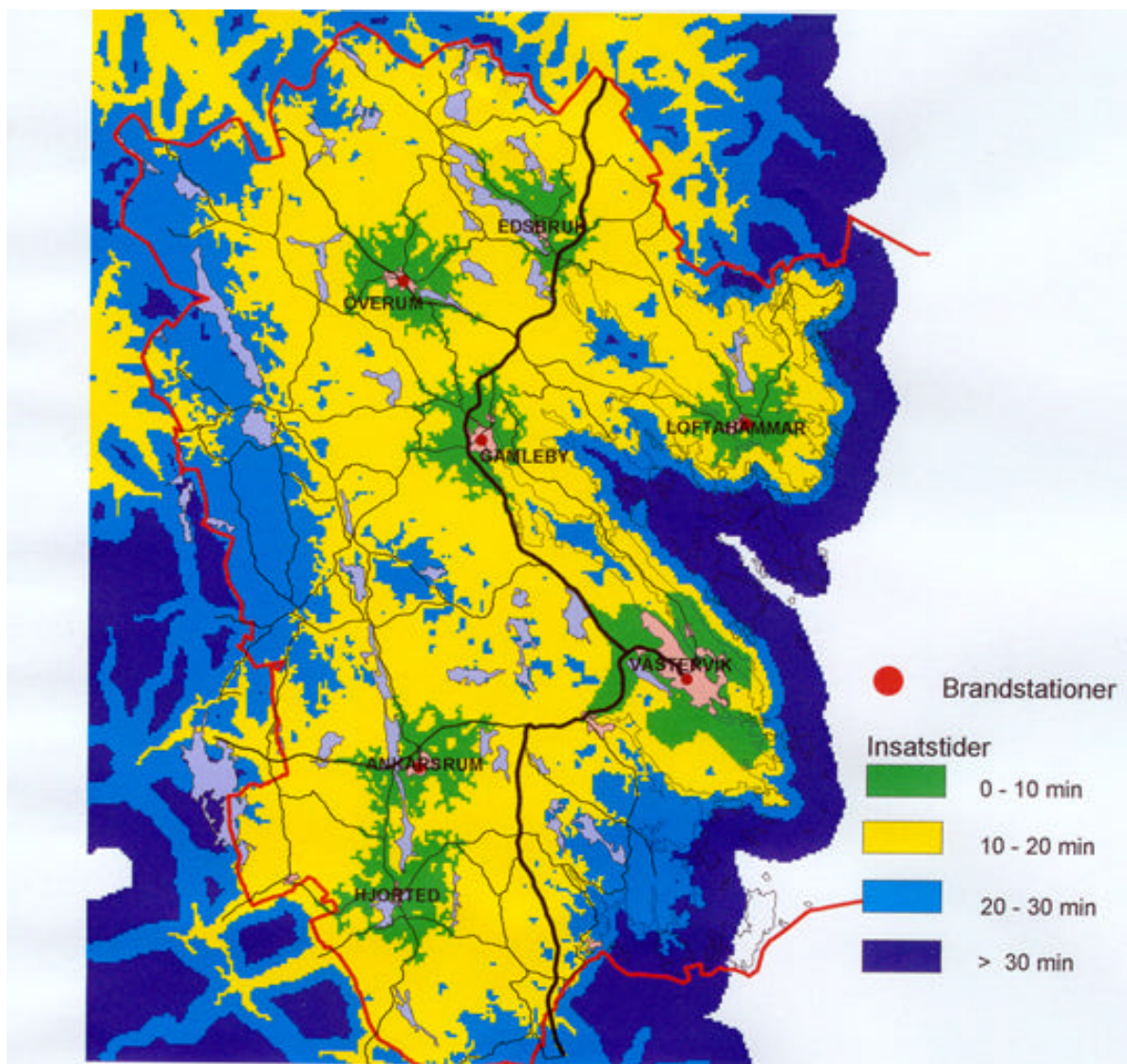
- Radonrisk
- Högriskområde - radon
- Tätorter
- Större sjöar
- Större öar
- Kustlinje

Räddningstjänsten

Vid ny lokalisering, ändrad användning samt större ombyggnader bör hänsyn tas till räddningstjänstens insatstider vad avser krav på byggnader.

Av bifogad karta framgår räddningstjänstens insatstider baserade på nuvarande organisation och bemanning.

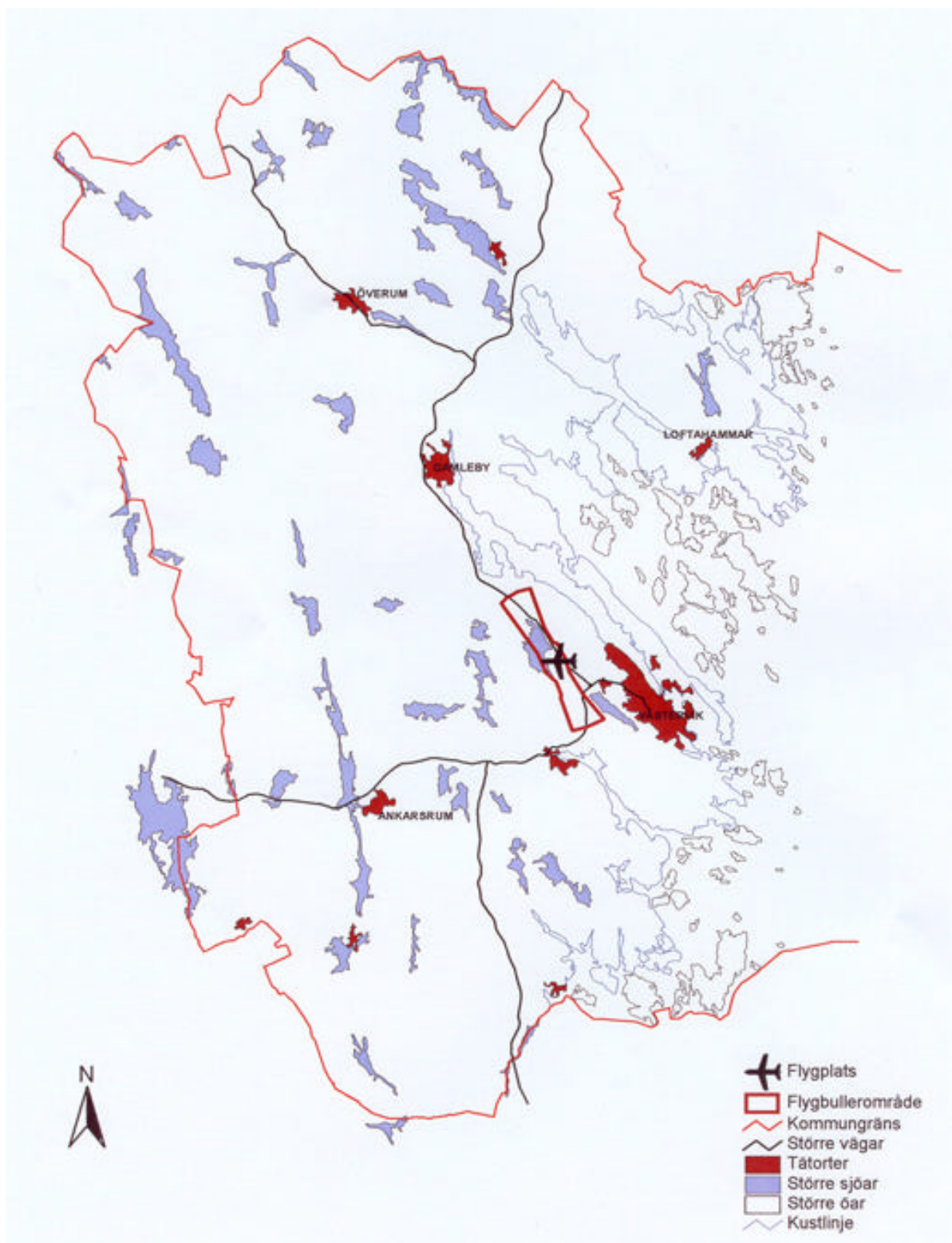
Referensmaterial: Räddningstjänsten samt Länsstyrelsen

Skyddsområde för flygplats

I Sverige regleras den civila luftfarten av Luftfartslagen och Luftfartsförordningen. Beroende på storlek och klass av flygplatsens landningsbana definieras vissa hinderytor runt en flygplats. Hinderytorna är unika för varje enskild flygplats.

För Västerviks Flygplats gäller skyddsområde enligt BCL-F vilket framgår av bifogad karta.

4 FÖRDJUPADE TÄTORTSSTUDIER

För Västerviks stad, Gamleby, Överum och Loftahammar finns heltäckande områdesbeskrivningar med rekommendationer för tillkommande bebyggelse och detaljplanering.

För övriga tätorter finns tätortsavgränsningar med kortfattad beskrivning samt rekommendationer om lämpliga områden för verksamheter/industrier och bostäder under planeringsperioden.

Detta kapitel (4) redovisas i en separat bilaga 5 och är i full överensstämmelse med ÖP 90 - således ej reviderat.

5 RIKSINTRESSEN

Alla mark- och vattenområden av riksintresse har sammanställts under denna huvudgrupp. Centrala statliga myndigheter har angett, var och en för sin sektor, de områden och företeelser som är av riksintresse.

Riksintressen enl. Miljöbalken kap 4 kan inte ändras på annat sätt än genom riksdagsbeslut. Prövningsmyndigheten kan bedöma om den tänkta exploateringen inte påtagligt skadar eller i övrigt motverkar syftet med riksintressena. Länsstyrelsen kan med stöd av PBL 12:1 ingripa mot plan- och lovbeslut meddelade enligt PBL, som innebär att riksintressen inte tillgodoses. Med stöd av 6 kap 13 § kan regeringen i ett visst fall och för ett visst område besluta att en eller flera kommuner ska redovisa hur riksintressen tas tillvara i den kommunala planeringen. Riksintressen som omfattas av 4 kap 2-7 §§ MB (områden med geografiska bestämmelser) anges direkt i lagen, men har preciserats i samråd med länsstyrelsen.

Kommunen har ansvaret för den lokala miljön, den lokala utvecklingen, skyddet av naturreservat och avvägningen mellan olika intressen.

Under respektive avsnitt framgår hur kommunen avser tillgodose riksintressena. Områdena återges samlade på karta nr 2. Avgränsningarna är relativt schablonartade och kan i vissa fall kräva fördjupade studier för närmare precisering av områdesavgränsningen.

<u>OMRÅDE</u>	<u>KARTA</u>
5.1 Naturvård	x
5.2 Kulturmiljövård	x
5.3 Friluftsliv	x
5.4 Yrkesfisket	x

5.5 Vägar

5.6 Järnvägar

5.7 Telekommunikation

5.8 Energidistribution

5.9 Värdefulla ämnen och mineral x

5.10 Totalförsvaret

5.11 Särskilda bestämmelser enl. MB 4 kap

5.1 NATURVÅRD

Områden av riksintresse för naturvärden representerar huvuddragen i den svenska naturen och utgör de mest värdefulla områdena i ett nationellt perspektiv. Naturresurslagens Bestämmelser om områden av riksintresse återfinns i kapitel 3 och 4 i miljöbalken.

Under 1999 har en ny översyn av naturvårdens områden av riksintresse genomförts. Syftet med denna översyn har varit att lyfta in den nya kunskap som kommit fram genom de riksomfattande inventeringarna av våtmarker samt ängs- och hagmarker, inklusive de bevarandeplaner som knutits till inventeringarna. Beträffande Västerviks kommun har naturvårdsverket angivit 8 nya områden, som redovisas i översiktsplanen.

Miljöbalken 3 kap. 6 §

Mark och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av dess naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter eller i närheten av tätorter skall särskilt beaktas. Områden som är av riksintresse för naturvärden, kulturvärden eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE:

N 1 UKNADALEN, Areal: 3.652 ha

Beskrivning: Uknadalen är länets mest imponerande sprickdalgång med branta sidor. Dalen är till största delen uppodlad, med gammal bebyggelse koncentrerad till dalsidorna och höjdområdena. Sprickdalen är formad av en istida smältvattenflod.

Värdeomdöme: Mycket välutbildad och vacker sprickdal. Dalgången är till större delen uppodlad medan omgivande bergryggar är tallskogsbevuxna. Längs dalen löper en rullstensås.

Förutsättningar för bevarande: Värdet kan påverkas negativt av bl.a. grustäkter, skogsavverkning, skogsplantering, bebyggelse, kraftledningar och anläggningar.

Säkerställande: Landskapsbildsskydd gäller för Storsjön 200 m och Åkervristen 100 m. Strandskydd gäller för Storsjön (200 m landområde och 100 m vattenområde) och Storån 100 m.

Övrigt: Området ingår även i E-län

N 3 FRISKSJÖN, Areal: 628 ha

Beskrivning: Frisksjön är en av de få större sjöarna inom den naturgeografiska underregionen "*Sörmlands och norra Götalands skärgårdar*". Sjön har i geologiskt sett sen tid avsnörts från havet.

Den är även anförd som presumtiv ytvattentäkt för Loftahammars samhälle.

Värdeomdöme: Sent avsnörd klippbäckensjö som däms av en isälvsavlagring. En av få stora sjöar i regionen.

Förutsättningar för bevarande: Värdet kan påverkas negativt av utsläpp av föroreningar, reglering, vattenuttag m.m.

Säkerställande: Frisksjön omfattas av strandskydd 200 m landområde och 100 m vattenområde samt landskapsbildsskydd 200 m.

Övrigt: Sjön är mycket bristfälligt undersökt (geologi, vattenkemi och vattenbiologi). Speciellt dess bildning bör utredas närmare.

N 4 ALLGJUTTEN, Areal: 117 ha

Beskrivning: Allgjutten ligger i ett barrskogsdominerat sprickdalslandskap i Botorpsströmmens vattensystem. Sjön har ett stort djup i förhållande till sjöytan, eftersom den är bildad i en smal och djup sprickdal.

Värdeomdöme: Allgjutten är en typisk och representativ sjö för sprickdalslandskapet i norra länet, belägen i omedelbar anslutning till högsta kustlinjen. Djupet (max 40 m) är mycket stort i förhållande till sjöytan (18 ha). Rik förekomst av relikta kräftdjur.

Förutsättningar för bevarande: Värdet kan påverkas negativt av dikning, storskaligt skogsbruk, inplantering av främmande växt- och djurarter.

Säkerställande: Allgjutten omfattas av strandskydd 100 m.

Övrigt: Såväl fysikalisk-kemiska som biologiska undersökningar (växtplankton, fisk- och bottenfauna) har under de senaste åren utförts i sjön som en del av naturvårdsverkets uppföljning av referenssjöar för kalkningsverksamheten.

N 5 KARRUM-ODENSVI, Areal: 2.082 ha

Beskrivning: Sprickdalgången mellan Odensvi och Blackstad är relativt flack. Åssystemet i dalgången är ett av de största i länet. Systemet har en mycket särpräglad uppbyggnad och är av stort vetenskapligt intresse.

Värdeomdöme: Representativ sprickdalgång med barrskogsbevuxna grusavlagringar och ett representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmarker.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement.

Säkerställande: Landskapsbildsskydd gäller för ett större område runt Kyrksjön. Möckelkullen är avsett som naturreservat.

Övrigt: Flera områden ingår helt eller delvis i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet. Karrum ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet.

N 7 ÅLHULTS URSKOG, Areal: 27,4 ha

Beskrivning: Nordväst om Ålhult finns en urskogsartad granskog och barrblandskog på starkt kuperad och blockig mark.

Värdeomdöme: Urskogsartad granskog och barrblandskog på starkt kuperad och blockig mark. Ställvis är granskogen av örtrik typ. Artrik kryptogamflora och insektsfauna med bl.a. flera sällsynta skalbaggar. Synnerligen stort vetenskapligt värde ur entomologiska aspekter

Förutsättningar för bevarande: Skötsel enligt fastställd skötselplan.

Säkerställande: Ålhults urskog är avsatt som naturreservat. Området är föreslaget att ingå som särskilda bevarandeområde i Natura 2000 och ingår som särskilt skyddsområde i Natura 2000.

N 10 FÄLGAREN , Areal: 485 ha

Beskrivning: Fälgaren är länets djupaste sjö med sina 65 meter och utgör en del av Gunneboåns vattensystem. Sjön ligger under högsta kustlinjen, 41 m.ö.h. Sjön är oligotrof och ligger i en gravsänka. Fem ishavsrelikter har påträffats i sjön.

Värdeomdöme: Mycket djup (60 m) oligotrof sprickdalssjö. Representativ för sjöarna i länets norra del. Sjön är bildad i en gravsänka och är relativt opåverkad av mänskliga aktiviteter.

Förutsättningar för bevarande: Värdet kan påverkas negativt av försurning, tillförsel av organiska gifter, tungmetallnedfall eller utsläpp, inplantering av laxfisk, vattenreglering.

Säkerställande: Strandskydd 200 m landområde och 100 m vattenområde. Landskapsbildsskydd på 200 m gäller runt sjön.

N 11 LJUNGÅSEN, Areal: 3,3 ha

Beskrivning: Ljungåsen är ett långsmalt klapperfält eller stentorg, omgivet av en gles hedtallskog.

Värdeomdöme: Framstående exempel på klapperfält som fått sin utformning vid stranden av Ancylussjön.

Förutsättningar för bevarande: Skötsel enligt fastställd skötselplan.

Säkerställande: Området är avsatt som naturreservat

N 13 STORA RAMM OCH MARSTRÖMMEN, Areal: 865 ha

Beskrivning: Området består av två korsande sprickdalar. Den nordsydliga sprickdalen utgör huvudfåra i Marströmmens avrinningsområde. Ån rinner ut i Östersjön.

Värdeomdöme: Området karakteriseras av ett korsande sprickdalssystem. Representativa klippbäcksjöar med max. djup på ca 30 m. Marströmmen är lek- och uppväxtområde för havsvandrande öring och sik. Fyra glacialrelikta kräftdjursarter har påträffats i Stora Ramm. Nissöga förekommer i systemets sjöar.

Förutsättningar för bevarande: Bibehållande av minst nuvarande lågvattenföring samt fortsatta fiskevårdsinsatser. Värdet kan påverkas negativt av inplantering, vattenreglering, ökad minkförekomst, kräftpest, omföring av ekskog till barrskog.

Säkerställande: Stora Ramm och Marströmmen ingår i ett område som är av riksintresse för friluftslivet. Maren, Lilla och Stora Ramm omfattas av landskapsbildsskydd 100 m. Marströmmen från Lilla Ramm till Gåsfjärden omfattas av strandskydd 100 m.

Anmärkningar: Den vattenberoende biologin i Göten, Lilla Ramm och Maren är så gott som okänd. I Stora Ramm bör kompletterande undersökningar göras av fisk- och bottenfauna.

N 2 VÄSTERVIKS OCH OSKARSHAMNS SKÄRGÅRDAR

Beskrivning: Området omfattar hela urbergsskärgården i Kalmar län från länsgränsen mot Östergötland i norr till Oskarshamn i söder. Skärgården är till stora delar fri från fritidsbebyggelse förutom i anslutning till de större öarna med fast boende befolkning.

Många havsvikar i skärgården har en tydlig tröskel i inloppet från öppna havet. Dessa så kallade tröskelvikar är extra känsliga för övergödning och andra föroreningar, eftersom vattenomsättningen är liten.

Värdeomdöme: Mycket välutbildad urbergsskärgård med stora geologiska och biologiska värden. Stor mångformighet i den marina topografin och det marina växt- och djurlivet.

Förutsättningar för bevarande: Områdets karaktär av oexploaterad skärgård bör bibehållas. Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Naturvårdsinriktade skogsbruksplaner bör upprättas för väsentliga delar. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, mm.

Säkerställande: Stora delar av skärgården är avsatta som naturreservat inom respektive kommun. För övrigt omfattas skärgården av strandskydd (300 m) samt landskapsbildsskydd. I området finns ett stort antal fågel/sälskyddsområden. Gränsö, Kvarntorpet, Rågö, Segersgårde, Sladö - Åskeskär är föreslagna att ingå som särskilda bevarandeområden i Natura 2000. Sladö -Åskeskär ingår som särskilt skyddsområde i Natura 2000.

Övrigt: Ett stort antal öar och kustnära områden ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet, nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet, riksintresse för friluftslivet och kulturminnesvård. Hela skärgårdsavsnittet bör översiktligt inventeras avseende naturförhållandena samt mer ingående beträffande vissa naturtyper exempelvis skärgårdsskog, våtmarker, insektsliv, algvegetationen, bottentyper (hård- och mjukbotten) m.m.

Referensmaterial: Riksintressen för naturvård - länsstyrelse rapport

N 84 ANLEDEBO, Area: 19 ha

Beskrivning: Nordväst om sjön Svinnaren finns en stor öppen hage som sambetas av häst och nötkreatur. Området ligger i ett flackt skogslandskap och sluttar svagt mot sjön. Förutom några stora ekar är området helt öppet. Hagmarksområdet är till större delen helt opåverkat av gödsel.

Värdeomdöme: Representativ och mångformig naturbetesmark med art- och individrika växtsamhällen. Utmed sjön finns inslag av sötvattenstrandäng. Har finns en av länets största förekomster av tidigblommande fältgentiana.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande: --

Övrigt Ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.

N 85 STORMANDEBO, Area: 292 ha

Beskrivning: I odlingslandskapet vid Stormandebo finns ett stort hagmarksområde i ett småkuperat, öppet odlingslandskap. I området finns anmärkningsvärt många rösen och stensättningar.

Värdeomdöme: Representativt och mångformigt odlingslandskap med stort antal hävdgynnade arter och vegetationstyper. Området tillhör kommunens formrikaste agrara miljö med bl.a. tätt liggande odlingsrösen.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledningar, vägdragningar.

Säkerställande: --

Övrigt; Ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet

N 86 DYNESTAD, Area: 15 ha

Beskrivning: Vid Dynestad finns naturbetesmarker i form av ekhage och öppen hagmark som är helt opåverkad av gödsel.

Värdeomdöme: Representativ och mångformig naturbetesmark med art- och individrika växtsamhällen.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledningar, vägdragningar.

Säkerställande: --

Övrigt: Ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet .

N 87 MALMMOSSEN, Area: 28 ha

Beskrivning: Malm mossen består av mosse och kärr som gränsar till en rullstensås i nordost. Myren är ostörd och representativ och har stort botaniskt intresse.

Värdeomdöme: Mångformigt och ostört myrkomplex med representativa myrtyper. Botaniskt intressant med förekomst av flera rikindikerande arter.

Förutsättningar för bevarande: Bevarande av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning, torvtäkt. Avverkning av sumpskogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras.

Säkerställande: --

Övrigt: Ingår i Myrskyddsplan för Sverige. Klass 1 i länets våtmarksinventering

N 88 VENERNA, Area: 216 ha

Beskrivning: Venerna är ett stort och mångformigt våtmarksområde bestående av en grund, igenväxande sjö, kärr och stora mossar. I den östra delen finns sammanhängande öppna vattenytor. I den centrala delen återstår endast en smal öppen vattenfåra. Strövstigar finns i anslutning till området och en liten träbro gör området tillgängligt för friluftsliv.

Värdeomdöme: Stort, mångformigt våtmarkskomplex bestående av en grund, igenväxande sjö, kärr och stora mossar. Området är en betydande rastlokal för sträckande änder och gäss.

Förutsättningar för bevarande: Bevarande av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning, torvtäkt. Avverkning av sumpskogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras.

Säkerställande: --

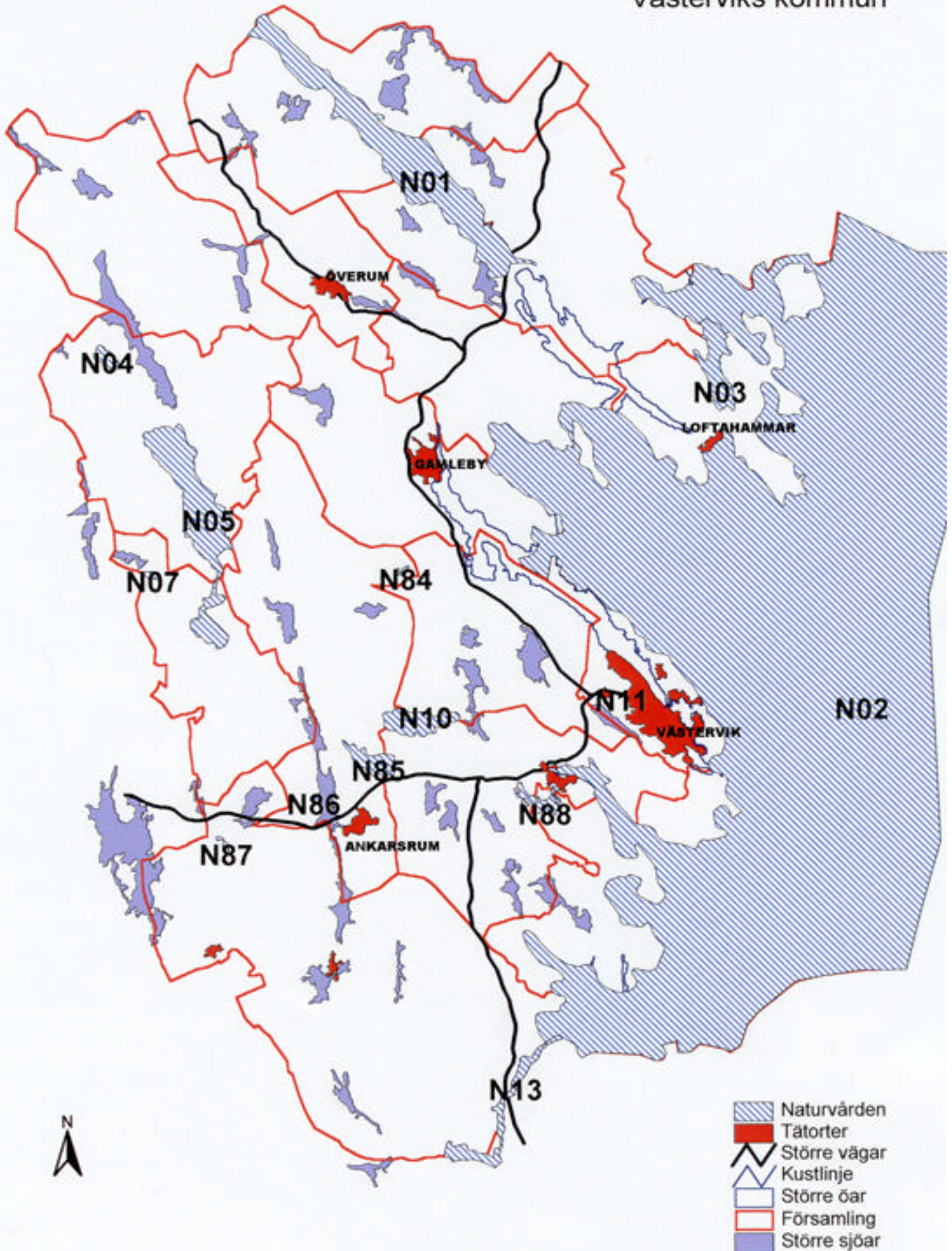
Övrigt: Klass 1 i länets våtmarksinventering

Referensmaterial: Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Karta: Riksintressen - Naturvård

Översiktsplan 2000
Riksintressen - Naturvård

Västerviks kommun

5.2 KULTURMILJÖVÅRD

Miljöbalken 3 kap 6 §:

Mark och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av områdenas naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Områden som är av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Tjust är folklandsbeteckningen på den slutna bygden i norra Kalmar län. Genom sin skärgårdskust, de väl avgränsade dalgångarna och de omgivande moränområdena har Tjust i topografiskt avseende stora likheter med delar av Mälardalskapen och östra Götaland. Detta förhållande avspeglas också i fornlämningsbilden.

För närmare redovisning av nedan angivna områden hänvisas till länsstyrelsens underlagsmaterial 1988:19 *Kulturmiljövårdens riksintressen*.

I kommunens skärgård pågår för närvarande en byggnadsinventering.

K 78 Gåsefall - Pipetorp, Västerviks och Vimmerbys kommuner

Allmänt: Området är typiskt för det småländska inlandet med små brukningsenheter, ålderdomligt kulturlandskap och välbevarad torpbebyggelse. Värdet förstärks av den långa bebyggelsekontinuitet som fornlämningarna ger vid handen.

Uttryck för riksintresset: Små brukningsenheter och mycket välbevarad torpbebyggelse. Fornlämningar främst från järnålder.

Skydd: KML. Landskapet hålls öppet genom fortsatt hävd.

Övrigt: Kulturhistorisk inventering önskvärd.

K 87 Solstadström - Blankaholm, Västerviks och Oskarshamns kommuner

Allmänt: Kuperat moränbundet kustlandskap med stora inslag av berg i dagen och uppodlade dalgångar.

I området finns en ovanligt markant koncentration av stensättningar och rösen. Här finns över mer än 200 fornlämningar företrädesvis från bronsålderns och möjligen även den äldre järnålderns kustbosättningar.

Lämningar efter Solstads gamla tomt liksom en trolig medeltida vallanläggning på Blanka holme visar på en långvarig bosättning.

Solstads koppargruva började bearbetas redan på 1400-talet. På 1740-talet anlades ett kopparverk i Mörtfors. Under 1860-talet återupptogs driften efter ett längre uppehåll. Ett nytt kopparverk anlades vid Saltvikens innersta del. Driften nedlades vid slutet av 1800-talet. Solstad är tillsammans med Falun och Bersbo de tre största svenska koppargruvorna.

Solstadström har även haft betydelse som vattenled och lastageplats tillsammans med Blankaholm.

Uttryck för riksintresset: Fornlämningarnas typfördelning och belägenhet i terrängen (ett kustområde) ger miljön ett mycket stort vetenskapligt värde. Området rymmer också lämningar efter brytning och förädling av koppar från verksamheten under fem sekler.

Skydd: KML

Åtgärdsförslag: Landskapet hålls öppet. Ursprungligt vägsystem bibehålls i huvudsak. Arbetarbostäder vid Glasbacken och Höjden samt kvarvarande byggnader vid Solstadströms gruvområde bevaras. Inventering av de medeltida lämningarna i området.

K 88 Sundsholm (Gr)

Allmänt: Området utgörs av Brunnsö bebyggelse- och anläggningsmiljö, Sundsholm gods och omgivande fornlämningsområde.

Brunnsö. Området utgörs av Brunnsö kanal med tillhörande vattenkraftberoende verksamhet. Kanalen grävdes på initiativ bl.a. av Emil Key.

Sundsholm. Godset bildades på den avhysta byns Maråkers marker. Huvudbyggnaden representerar de mindre hus av enklare typ, som växte upp under inflytande av empirens större byggen.

Öster om Maren, kring Rössle gård, finns ett odlingslandskap med ålderdomliga drag, åkerpartier och annan hävdad mark.

Fornlämningarna finns dels söder om godset i form av ett gravfält, som indikerar bosättning under bronsålder och äldre järnålder, dels nordost därom två gravfält av yngre järnålderskaraktär.

Uttryck för riksintresset: Området rymmer en i det närmaste unik sammansättning kulturelement som pedagogiskt belyser dess långa historia. I området ingår fornlämningar från bronsålder, äldre och yngre järnålder, vilket belyser en lång markanvändningshistoria. Herrgårdsanläggningen med huvudbyggnad, alléer, park, ekonomibyggnader och skola på Sundsholm är ett av de bästa exemplen på tjustempir.

Skydd: KML.

Åtgärdsförslag: Landskapet hålls öppet, fornlämningarna röjs, bebyggelsen får ej ändras.

K 89 Gladhammar (Gr)

Allmänt: Större uppodlat moränområde, omgivet av skogrik och bergig terräng med flera sammanhållna miljöer och mellanliggande jordbruksmark

Gladhammar. Kyrkan byggdes 1886 som centralkyrka i nygotik, varvid man rev den timrade 1300-talskyrkan. En kopia av den har uppförts och används som kapell. I kyrkomiljön finns byggnader för både världslig och kyrklig administration, lärarbostad, ålderdomshem och kyrkskola, som också användes som sockenstuga och i kommunala sammanhang. Idag använd som församlingshem.

Lunds by är en unikt formad släktby, vars ursprung går tillbaka till bondeståndets talman i slutet av 1600-talet, Per Olsson i Lunden. Hans ättlingar bor fortfarande i byn.

Byggnaderna utgörs av 8 tvåvånings bostadshus, samlade kring ett torg, där två huvudvägar korsar varandra. Den nord-sydliga vägen är rester av den gamla riksvägen från 1600-talet. Nedervåningarna är troligen från 1700-talet medan övervåningarna är påbyggda under 1800-talet. Runt husen finns ekonomibyggnaderna. Byn har varit oskiftad fram till 1915-17.

Kärringryggen och Hyttan. Gruvområdet vid Kärringryggen utgörs av flera gruvor, varav de största är Holländargruvan, Meijersgruvan och Ryssgruvan. Området är känt åtminstone sedan tidigt 1500-tal och gick då under namnet järnberget i Westervik

Fornlämningarna ligger på impedimenten i anslutning till Gladhammars kyrka och utgörs av stensättningar och rösen, varav några är monumentala. De kan hänföras till bronsålder och äldre järnålder.

Uttryck för riksintresset. Fornlämningarna från främst bronsålder och äldre järnålder har en variationsrik typsammansättning med bl.a. monumentala rösen. Den väl sammanhållna miljön kring kyrkan med kyrkliga och administrativa byggnader och Lunds unika släktby visar äldre tiders bebyggelse utan nämnvärda förändringar.

Vid Kärringryggens gruvor ges exempel på äldre tiders gruvdrift och de ansträngningar som gjordes för att skapa en lönande bergslag utanför de traditionella områdena.

Skydd. Byggnadsminne (Lunds by), KML (Fornlämningar och gruvområde) **Åtgärdsförslag** Bebyggelsen får ej ändras. Landskapet hålles öppet. Skötsel av fornlämningsområdena. Bibehållen Kyrkomiljö. Utökning av riksintresset till att omfatta även Hyttan pga. malmen efterbearbetats där. Specialinventering av området vid Hyttan.

K 90 Västerviks stad

Området omfattar Västerviks centrum, Slottsholmen samt strandområden vid Lögarbergen, Kulbacken och Notholmen. En särskild byggnadsinventering har utförts 1990 för Västerviks stad.

Västervik är ett av de få exemplen som finns vid östersjökusten på en flyttad stad. Flyttningen skedde omkring 1433, då den anlades i skydd av 1300-talsfästningen Stegeholm. Tidigare bebyggelse har funnits på åsryggen vid nuvarande Strömmsgatan.

Den äldsta staden omfattade området kring S:ta Gertruds kyrka och området ned mot stranden. Vid mitten av 1500-talet anlades en ny hamn vid nuvarande Skeppsbron.

Efter den sista branden 1677, då staden och Stegeholms borg förstördes helt, förutom kyrkan och den gamla skolan, återuppbyggdes staden efter renässansplanens idé med regelbundna kvarter och breda gator.

I Västervik finns den förindustriella stadens, småskaliga träbebyggelse och bebyggelsestruktur samt inslag av mer storstadsmässig karaktär från tiden kring sekelskiftet 1900.

Uttryck för riksintresset. Den i huvudsak rätvinkliga rutnätsplanen från 1600-talet med bevarad tomtstruktur och bebyggelse ända ner till vattnet, trästadsbebyggelsen med köpmangårdar, fiskarstugor, båtsmanstorp, eko-

nomibyggnader och gårdsmiljöer. Stadens silhuett med Stegeholms borg-ruin som minner om stadens grundläggning och medeltida strategiska läge och lås vid Gamlebyviken.

Skydd. Byggnadsminneslagen, KML, PBL, fastställda detaljplaner.

Åtgärdsförslag. Stadsplanemönster och ursprunglig tomtstruktur bibehålles. Bebyggelsens huvudkaraktär förändras ej. Bibehållande av gatunivåer. Ingrepp i medeltida kulturlager fordrar tillstånd. Skyltning av byggnadsminnen. Byggnadsinventeringar i kransområdena.

K 91 Källsåker (TI)

Miljön utmed E22 nordväst om Västervik är en av länets fornminnesrikaste. Den representerar ett långt tidsavsnitt under förhistorisk tid där tyngdpunkten ligger på bronsålder och äldsta järnålder. Yngre järnålder är representerad genom högggravfälten vid Källsåker, där människor bor och verkar än idag.

Uttryck för riksintresset. En av länets fornminnesrikaste miljöer som representerar ett långt tidsavsnitt under förhistorisk tid. Fornlämningarna i området är särskilt sevärda genom sin monumentalitet och variationsrikedom.

Skydd. Kulturminneslagen.

Åtgärdsförslag. Fortsatt betesdrift. Vård av fornlämningsområdena.

K 92 Almvik - Blekhem (TI)

I området finns flera gravfält och ensamt liggande fornlämningar i form av rösen, stensättningar och skärvstenshögar samt en fornborg. På Almviksnäs finns också skålgropar och hållristningar.

Blekhem är ett sällsynt gott exempel på en välbevarad herrgårdsmiljö. Herrgården uppfördes i tjustempir 1838-44 med slottet Rosendal som förebild.

Almviks tegelbruk är ett sällsynt välbevarat exempel på industrimiljö. Dess representativa värde torde ha få motsvarigheter. Vid Tegeltorp har också funnits skeppsbyggnadsverksamhet, bryggeri och bränneri. Almvik var utskeppningshamn för trävaror och tjära från 1600-talet.

Uttryck för riksintresset. Fornlämningarna är av varierande typer och är karakteristiskt belägna i ett för regionen typiskt kulturlandskap.

Blekhem är ett sällsynt gott exempel på en välbevarad herrgårdsmiljö, som genom sin mångfald byggnader representerar sina tidsförhållanden, stilideal och samhälle. Byggnaderna har ett högt konstnärligt och arkitektoniskt värde.

Tegelbruket är ett sällsynt välbevarat exempel på 1800-talets industrimiljöer. Hela området med tegelbruk, såg, kvarn och handelsbod har ett högt miljövärde.

Skydd. Miljöbalken (Strandskydd). KML.

Åtgärdsförslag. Huvudkaraktär på bebyggelsen bibehålles. Fortsatt utveckling av tegelbruket till en kulturturismmiljö.

K 93 Hasselö – Sladö

Skogrika ö(ar) i ytterskärgården med små uppodlade partier kring de ursprungliga byarna., karakteristiska för norra Tjust skärgård.

Hasselö åskådliggör väldigt tydligt den funktionella skiktningen i bebyggelsen samtidigt som dess ursprungliga karaktär är tämligen påtaglig. Värdet förstärks ytterligare av att det avgränsade området inte på något avgörande sätt störs av sentida fritidsbebyggelse

På Sladö har om- och tillbyggnaderna i regel anpassats väl till den gamla bebyggelsen. Liksom för Hasselö ligger ett stort värde i den ännu påtagliga funktionella skiktningen av bebyggelsen. Nuvarande bebyggelse är troligen från början av 1800-talet. Sladö skiftades 1877-78. Var styrmansort 1601.

Skydd. Miljöbalken (Strandskydd)

Åtgärdsförslag. Bebyggelsen får ej omvandlas eller förvanskas. Eventuell nybebyggelse anpassas.

K 94 Väderskär (Lr)

Området utgörs av Väderskärs fiskeläge och kapell. Ön var troligen från början en säsongsfiskeboplats för fastlandsbönder och stadsborgare. Ön är fortfarande oskiftad. Nuvarande bebyggelse sträcker sig tillbaka till åtminstone 1700-talet och början av 1800-talet.

Kapellet, kallat Korumhuset, är knuttimrat med klädda knutar och från 1600-talet.

Uttryck för riksintresset. Väderskär är en god representant för ytterskärgårdens kärva betingelser. Den relativt enkla bebyggelsen visar på ytterskärgårdens små möjligheter. Den samlade bebyggelsen och den karga naturen har ett högt miljövärde. Kapellet är utan motsvarighet i länet.

Skydd. Byggnadsminne (kapellet). Miljöbalken (strandskydd).

Åtgärdsförslag. Bebyggelsen får ej förvanskas eller omvandlas.

K 95 Gamleby - Lofta (Gy, La)

I området finns 65 gravfält innefattande rösen, stensättningar, domarringar, skeppssättningar, resta stenar och högar. Förutom gravfälten finns ca 400 enstaka eller i små grupper belägna gravar. I området kring Gamleby finns ca 30 lokaler med skärvstenshögar, 110 lokaler med skålgropar och 15 med hållristningar. Området Gamleby - Lofta är ett av landets fornlämningstätaste områden.

Västervik/Gamleby. Den äldsta staden Västerviks grundläggning går inte att spåra i de skriftliga källorna. I den första kända skriftliga urkunden från 1275 framträder Västervik redan som stad. Det äldsta kända privilegiebrevet är från 1421, strax före flyttningen.

Gamleby är unikt med sin bevarade flerhundraåriga stadsplan, sina tidstypiska byggnader och fascinerande historia. Den oreglerade och fritt framväxta bebyggelsen som trängs runt torget och mot ån återspeglar en situation som sannolikt varit rådande sedan medeltid.

Tjustempiren har flera goda exempel i området, t.ex. Ottinge herrgård, en vitputsad tvåvåningsbyggnad uppförd 1846-50.

I området finns flera gårdar med dokumenterat medeltida anor, Åkerholm (Bokalla), Nygård (Lungheharg) och Casimirsborg (Mem).

Uttryck för riksintresset Området kring Gamleby - Lofta är ett av de fornlämningstätaste områdena i Sverige. Här finns lämningar från stenålder till yngsta järnålder. Här finns en möjlig kontinuitet i framväxten av ett vikingatida samhälle med hamn på platsen för nuvarande Gamleby. Ornamnen i området tyder på en centralstyrning från det framväxande sveariket.

Skydd. Kulturminneslagen, byggnadsminneslagen, PBL.

Åtgärdsförslag. Bebyggelsen får ej ändras. Eventuell nybebyggelse anpassas. Landskapet hålles öppet.

K 96 Överum (Öm)

Överums bruk startades 1655 av tre bröder de Besche samt Henrik de Trij och Gillis Willemoth. Fram till 1788 svarade Överum för en betydande produktion av kanoner och kanonkolor. Under 1800-talets bruksdöd utvecklades bruket till ett modernt bolag med tillverkning av maskiner och redskap för jordbruket.

I Skarpenshage finns 8 bostadshus och 2 större dassbyggnader, uppförda under tidigt 1800-tal. Järnvägsstationen uppfördes under byggandet av järnvägen Åtvidaberg - Västervik i slutet på 1870-talet. Järnvägsbyggnaden är den enda kvarvarande järnvägsbyggnad i Västerviks kommun på sträckan förutom stationsbyggnaden inne i Västervik.

Uttryck för riksintresset. Överum är ett exempel på en bruksorts framväxt från 1600-tal till 1900-tal. Här finns inslag av tidstypisk bebyggelse från olika perioder där byggnaderna i sig själva utgör betydande exempel på respektive periods byggnadsskick. Bruksgatan och herrgårdsbyggnaderna utgör ett exempel på Adelswärdiska baroniets möjligheter att skapa uttryck för den rådande tidsandan.

Skydd. Byggnadsminne(herrgården). PBL.

Åtgärdsförslag. Utökad byggnadsminne(bruksgatan). Bebyggelsen får ej förvanskas. Eventuell ny bebyggelse anpassas. Underhåll av överloppsbyggnader.

K 97 Ukna - Västra Ed (Ua, Vd)

Uknadalen - Vinäs. Uknadalen är länets mest storslagna sprickdalgång. Den är till större delen uppodlad och har gammal bybebyggelse längs dalsidor och på höjdområden.

I området finns talrika fornlämningar i form av gravfält och enstaka rösen och stensättningar. Kulturlandskapet har ålderdomliga inslag och här finns välbevarade radbyar som Kolsebro och Blidstena med typisk lokalisering.

Vinäs gods har anor sedan Bo Jonsson Grip. Ute på en holme i Storsjön finns rester av ett fast hus med vallgrav, vilket sägs vara hans. Nuvarande herrgård har källare och en första våning, som är byggda ca 1400 under sonen Knut Bossons tid. Byggnaden är påbyggd under 1500- och 1800-talen.

Ukna kyrkby är välbevarad med byggnader efter kyrkskola, kantorsbostad och fattighus. Norr om nuvarande kyrka ligger ruinen av den medeltida kyrkan, som troligen byggdes strax före år 1300.

Edsbruk. Bruket anlades på 1670-talet av bl.a. Abraham Parment, och drevs som järnbruk fram till 1889, då driften lades om till sulfatcellulosafabrik.

Sydost om brukssamhället ligger ruinen av den tidigmedeltida kyrkan, vars äldsta delar kan vara från 1100-talet. Den är ombyggd till korskyrka under 1200-talet.

Uttryck för riksintresset Sprickdal med sjösystem. Bymiljöer och herrgårdar med välbevarade byggnader från 1800-talets början. Variationsrikt fornlämningsområde från bronsålder till yngsta järnålder. Tidig medeltida maktsfär med två husruiner från medeltid. Ny huvudbyggnad från början av 1900-talet. Västra Eds och Ukna medeltida kyrkoruiner. Edsbruk med välbevarad bruksherrgård och arbetarkaserner i tjustempir samt masugnsgrund och smedja. I Edsbruk villabebyggelse, som till stor del behållit sin ursprungliga karaktär.

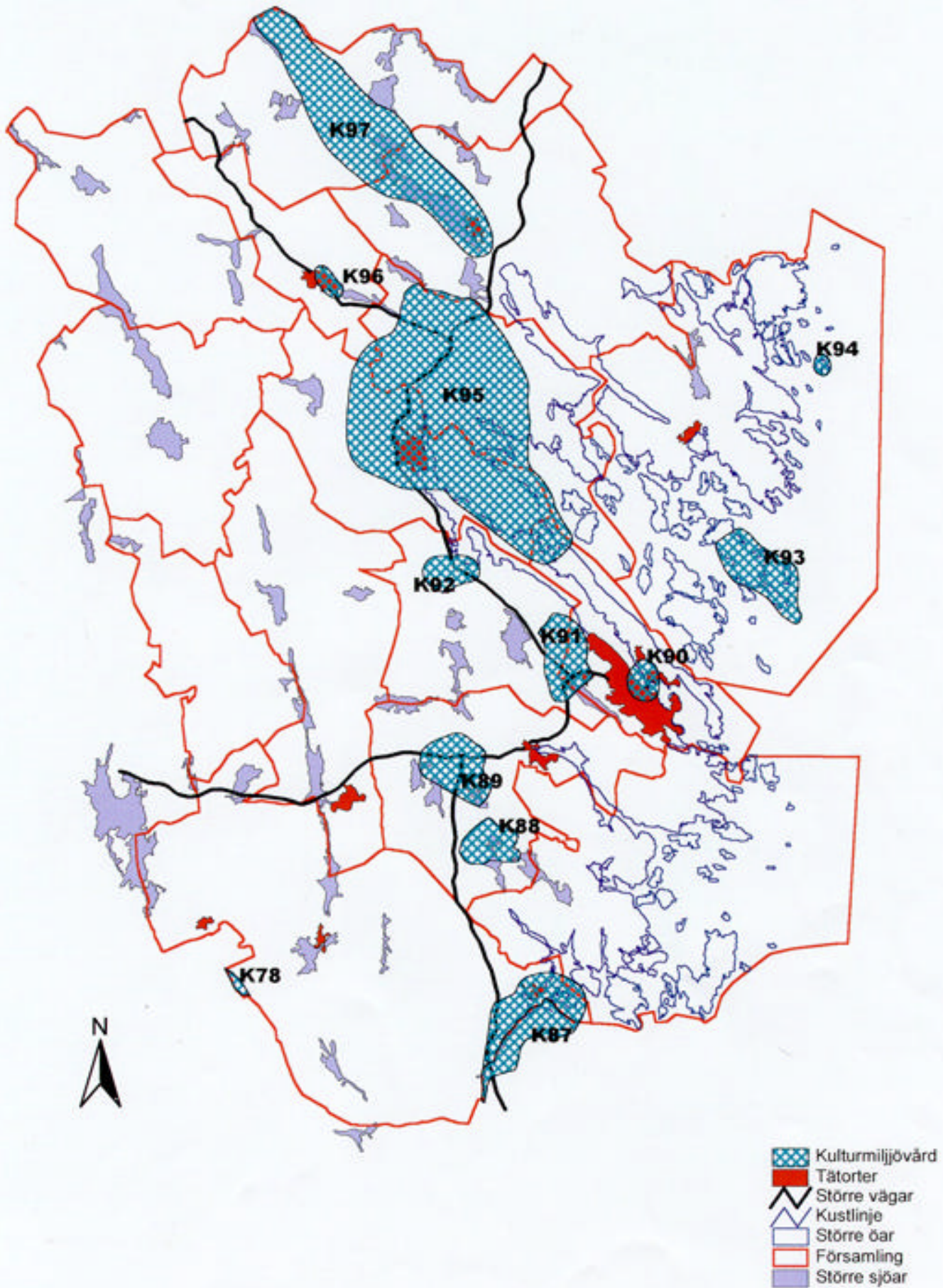
Skydd. Kulturminneslagen. PBL. Miljöbalken.

Åtgärdsförslag. Landskapet hålles öppet. Underhåll av brukets överloppsbyggnader. Ev. nybebyggelse anpassas.

Referensmaterial: Kulturvårdens riksintressen –länsstyrelsen 1988:19

Karta: Riksintressen - Kulturmiljövård

Översiktsplan 2000
Riksintressen - Kulturmiljövård
Västerviks kommun

5.3 FRILUFTSLIV

Miljöbalken kap 3 § 6

Mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av områdenas naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av områden för friluftsliv i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturminnesvården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Enligt miljöbalken är bestämmelserna till skydd för friluftslivet även tillämpliga för områden av intresse för fritidsfisket.

F 1 Risebo (Dm)

Attraktivt område för jakt och fritidsfiske. Området innehåller ett tjugotal sjöar, varav femton är upplåtna för kortfiske. Det finns även möjligheter till "put and takefiske" av ädelfisk. Servicen är omfattande med bl a båt- uthyrning, uthyrningsstugor och fiskeservice. Skogarna inbjuder till strövande och svamp- och bärplockning.

F 2 Norra Smålands skärgård

Skärgården är mycket mångformig och variationsrik, naturskön och attraktiv med utsökta tillfällen till båtsport, bad, kanoting och fiske, natur- och kulturstudier. Den besöks av tiotusentals båtfarare, särskilt utmed den mycket trafikerade båtleden längs östersjökusten. Det finns goda replipunkter även för landbaserat friluftsliv. Vägförbindelserna till fastlandsområdet är goda. De kollektiva förbindelserna är dock förhållandevis outvecklade.

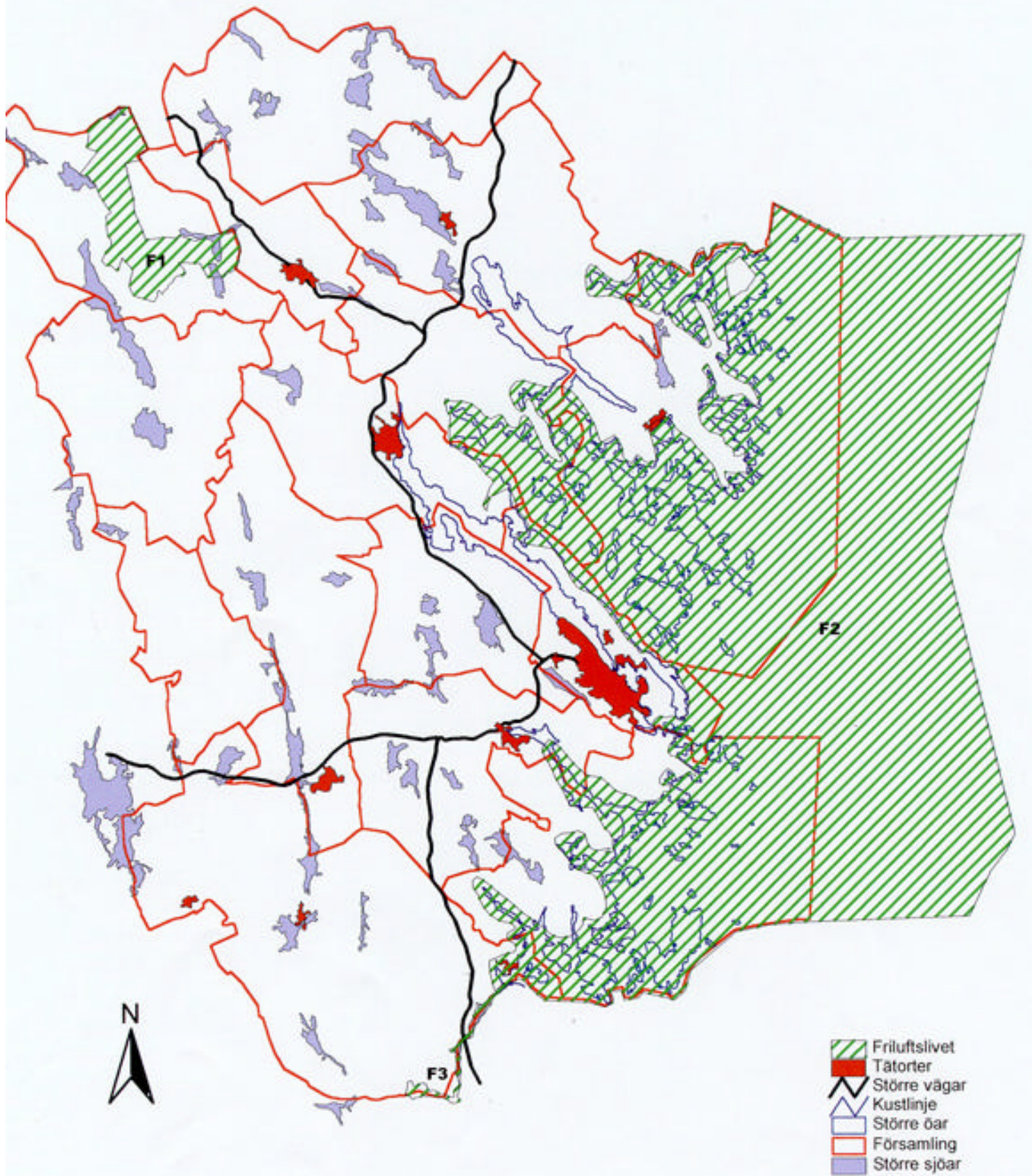
F 3 Stora Ramm - Marströmmen, Västerviks och Oskarshamns kommuner

Området karakteriseras av ett korsande sprickdalssystem med ca 10 långsträckta sjöar av varierande storlek. Sjöarna sammanbinds av Marströmmen. Fiskfaunan är rik. Området utgör reproduktionsområde för havsvandrande öring och sik. Fisket är upplåtet som kortfiske. Vandringsleder och strövstigar gör området lättillgängligt. Fiskevårdsområdet är även populärt bland utländska fritidsfiskare. Övernattning är möjlig. Området nås med bil. Rekreativsvärdet är högt, speciellt för fritidsfiske samt vandring och strövning.

Karta: Riksintresse – Friluftsliv

Översiktsplan 2000
Riksintressen - Friluftsliv

Västerviks kommun

5.4 YRKESFISKET

Mark- och vattenområden som har betydelse för yrkesfisket eller för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Områden som är av riksintresse yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Yrkesfiske av riksintresse förekommer endast i Östersjön, där fiskeristyrelsen anser att följande områden samt landningshamn är av riksintresse.

Kalmar läns norra skärgård

- alla grundområden inom djupintervallet 0-6 m med undantag för de områden som genom någon verksamhet är exploaterade;
- områden härutöver ner till 20 m djup där ålfiske bedrivs;
- områden där trålfiske kan bedrivas från länsgränsen i norr ner till en linje i söder i höjd med Västervik.

Landningshamn är Västervik.

Karta: Riksintresse – Yrkesfisket

5.5 VÄGAR

Miljöbalken kap 3 § 8

Mark- & vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

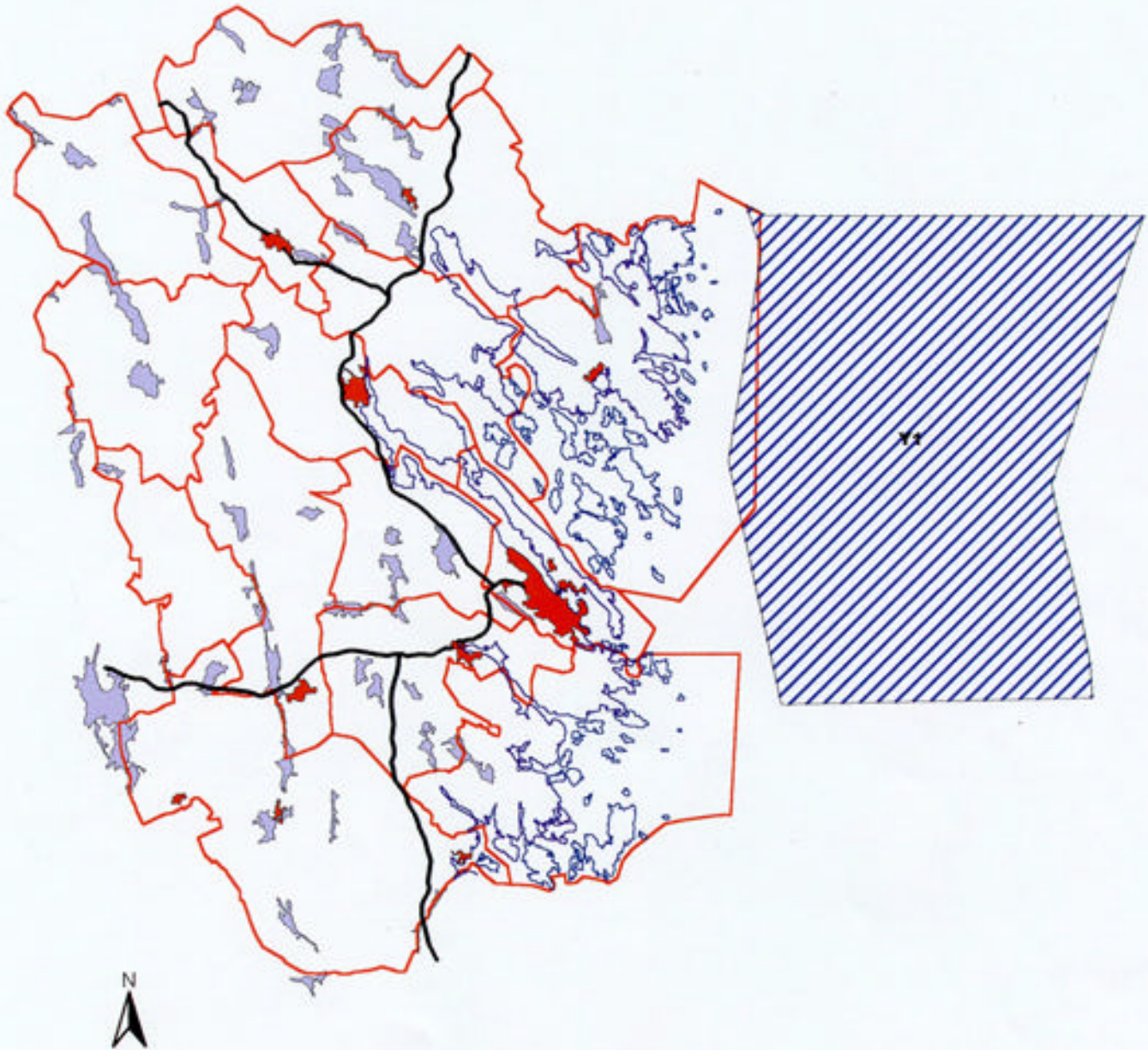
Områden som är av riksintresse för anläggningar som avses i första stycket skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningarna.

Ur ett övergripande perspektiv berörs Västerviks kommun av två stamvägar (E22, riksväg 33) samt en riksväg (35). Dessutom finns en mängd andra vägar som har stor betydelse för transporter framför allt inom kommunen. I det senare fallet finns skäl att speciellt nämna planerna på en södra infart, länsväg 135 från Gamleby och västerut samt länsväg 213 Björnsholm - Loftahammar.

Inom Västerviks kommun är följande vägar av riksintresse:

- Europaväg 22 & riksväg 33.
- Planerad ny vägsträckning av europaväg 22.

Översiktsplan 2000
Riksintressen - Yrkesfisket
Västerviks kommun

- Yrkesfiske
- Tätorter
- Större vägar
- Kustlinje
- Större öar
- Församling
- Större sjöar

5.6 JÄRNVÄGAR

Miljöbalken kap 3 § 8

Mark- & vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Områden som är av riksintresse för anläggningar som avses i första stycket skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningarna.

Västerviks kommun berörs inte av någon järnväg av riksintresse.

5.7 TELEKOMMUNIKATIONER

Miljöbalken kap 3 § 8

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Områden som är av riksintresse för anläggningar som avses i första stycket skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Inom telekommunikationsområdet ingår bl a distribution av radio- och tv-program, radiolänkförbindelser för telefon- och dataöverföring, landmobilradio, fartygs- och kustradio, data-, tele- och tv-överföring via satellit, navigations- och kommunikationsutrustningar för civilflyget samt det allmänna telenätet.

P g a sekretessbestämmelser kan inte anläggningar av riksintresse redovisas på kartmaterial.

Kommunen har ansvar för att telekommunikationsintressen beaktas i den kommunala planeringen.

5.9 ENERGIDISTRIBUTION

Miljöbalken kap 3 § 8

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energiproduktion och energidistribution skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Områden som är av riksintresse för anläggningar som avses i första stycket skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Eldistribution

Högspänningsledningar över 200 kV är av riksintresse.

Högspänningsledningar inom kommunen finns redovisade på karta ÖP 2000 – Grunddragen i mark & vattenanvändning.

5.9 VÄRDEFULLA ÄMNEN OCH MATERIAL

Miljöbalken kap 3 § 7

Mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen och material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Det bedöms inte nödvändigt med ett ställningstagande i översiktsplan. En avvägning får ske när konfliktsituation uppstår.

Karta: Riksintressen – Mineraler

5.10 TOTALFÖRSVARET

Miljöbalken kap 3 § 9

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

Områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Begreppet totalförsvaret innefattar såväl militärt som civilt försvar.

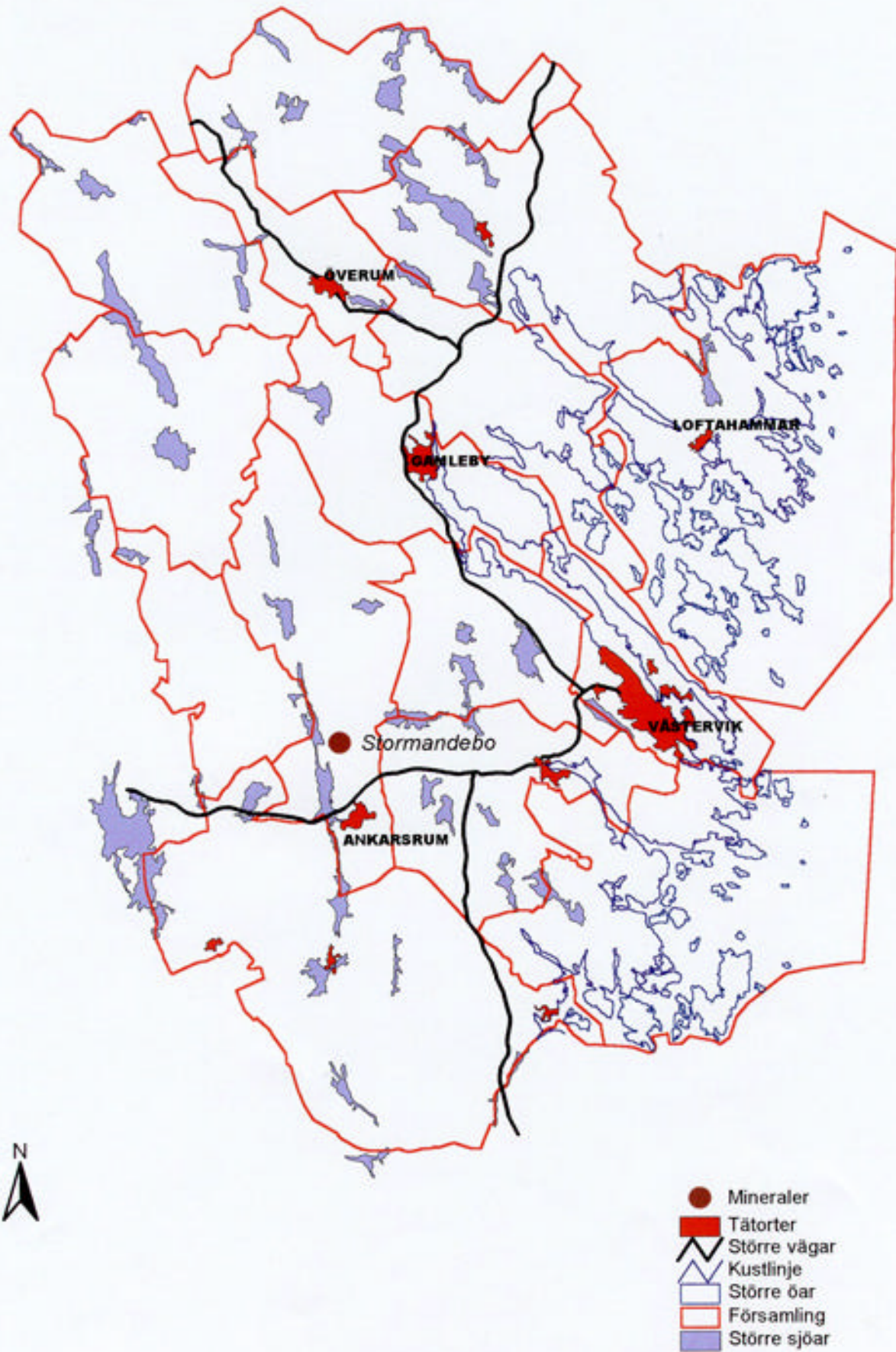
Inom Västerviks kommun finns områden av riksintresse för totalförsvaret, vilka av sekretesskäl ej kan redovisas i översiktsplanen.

Försvarsintresset är i sådana områden inriktat mot att följa olika förändringar i markanvändningen. I de fall försvarets intressen berörs i plan- och lovärenden sker en särskild prövning. I vissa fall kan försvarets intressen leda till att lovplikt måste införas genom områdesbestämmelser.

Kännedom om berörda områdens belägenhet och omfattning finns hos kommunen och länsstyrelsen.

Översiktsplan 2000 Riksintressen - Mineraler

Västerviks kommun

5.11 OMRÅDEN MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

De geografiska områden som namnges i **4 kap Miljöbalken** har sådana natur- och kulturvärden att riksdagen i lag beslutat att de är av riksintresse och ska skyddas mot påtaglig skada.

Prövningsmyndigheten kan bedöma om den tänkta exploateringen inte påtagligt skadar eller i övrigt motverkar syftet med riksintressena. Bestämmelserna gäller i Västerviks kommun dels områden med stora värden för turism och friluftsliv (2 §), dels kustområden som i princip är orörda (3 §).

Anläggningar enl. Miljöbalken kap 17 § 1-11 & 17 får inte komma till stånd inom Västerviks skärgård.

Varje område har sina specifika värden och skyddet har utformats därefter. Detta innebär att områdets värden och tålighet mot olika typer av exploatering m.m. är utgångspunkten för tillämpningen, inte enbart typen av exploateringsföretag. Bestämmelserna i 4 kap gäller i flertalet fall mycket vidsträckta områden. De är därför inte avsedda att hindra utvecklingen av tätorter och lokalt näringsliv. Prövning av denna typ av exploateringsåtgärder handlar därför om att finna lämpliga lokaliseringalternativ.

Fritidsbebyggelse bör medges endast om den är förenlig med naturvårdens och kulturminnesvårdens intressen och att bebyggelse sker i former som möjliggör ett allsidigt utnyttjande av områdena för rekreation och turism.

Inom området får lokalisering av miljöstörande anläggningar inte komma till stånd.

Referensmaterial: Miljöbalken kap 4 .

6 ÖVRIGA INTRESSEN

Avsnittet berör ekologiskt känsliga områden (6.1), områden av intresse för den allmänna naturvården (6.2) samt kulturmiljövården (6.3).

6.1 OMRÅDEN AV INTRESSE FÖR DEN ALLMÄNNA NATURVÅRDEN

Förutom de i kapitel 5.1 beskrivna områdena av riksintresse för naturvården finns inom kommunen stora arealer av intresse för den allmänna naturvården.

Naturen i Västervik är mycket omväxlande och innehåller allt från karg utskärgård till vindlande sjösystem i skogs- och småbrukarbygd. Berggrunden domineras av graniter och gnejser och den mycket gamla, röda Västervikskvartsiten. Från NV till SO går långsträckta sprickdalar med sjöar eller uppodlade åker- och betesmarker i dalbottnen. Inlandsisens enorma krafter har gröpt ur sprickorna till U-dalar och lämnat efter sig välutbildade åsformationer. Två tredjedelar av kommunens landareal utgörs av skogsmark vilket gör Västervik till den skogrikaste fastlandskommunen söder om Mälaren. I kustlandskapet och kring äldre odlingsbygder är ek ett vanligt trädslag. Många sällsynta och utrotningshotade växt- och djurarter är knutna till den äldre lövskogen.

*Referensmaterial: Natur i Västerviks kommun 1993
Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens naturvårdsplan
för Smålandsdelen av länet
Länsstyrelsens bevarandeprogram för odlingsland-
skapet
Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopinventering –99
Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering, -99
Västerviks kommuns ekinventering 1999*

6.2 EKOLOGISKT SÄRSKILT KÄNSLIGA OMRÅDEN

Miljöbalken anger att mark och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt skall skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Kunskapen om de ekologiska konsekvenserna vid olika ingrepp är bristfälliga varför man alltid måste iaktta försiktighet vid ingrepp i naturen. Större ingrepp bör därför alltid inrymma en bedömning av miljökonsekvenserna.

Följande typer av mark och vattenområden anses särskilt känsliga från ekologisk synpunkt och skall ges ett särskilt skydd.
Områdena anges på karta – Naturvårdsprogram Västerviks kommun

1 OMRÅDEN SOM ÄR KRAFTIGT PÅVERKADE AV MILJÖ- STÖRNINGAR

Kraftigt störda eller påverkade områden där ytterligare ingrepp kan ge obotliga eller oacceptabla skador i ekosystemet, karaktäriseras av att känsliga växt- och djurgrupper (sk indikatorarter) har störd fortplantning, uppvisar missbildningar, är decimerade till antalet eller helt utslagna. Oförsiktiga ingrepp kan leda till att miljögifter som lagrats i sjöbottnar frigörs och får akut gifteffekt.

1 a Försurningsdrabbade sjöar och markområden.

Kriterier för urval: Markområden och sjöar som på grund av berggrund, jordarter, hydrologi, klimat eller yttre påverkan visar låg motståndskraft mot försurning. De mest försurningskänsliga områdena finns i kommunens östra delar med centrum i Västervik- Gamleby - Loftahammarregionen.

Planeringsförutsättningar: Den luftburna försurningen slår hårdast i områden som naturligt har låg motståndskraft mot försurning. De mest känsliga regionerna bör skyddas från verksamheter som lokalt kan förvärra situationen från försurningssynpunkt. Framför allt är det frågan om minskade luftutsläpp av försurande ämnen (svaveldioxid och kväveoxider) samt sura utsläpp i sjöar och vattendrag. Andra verksamheter som verkar indirekt försurande och bör undvikas i försurningsdrabbade områden är dikning, omförande av jordbruksmark till skogsmark, byte från lövträd till barrträd samt gödsling med sura gödselmedel. I kommunen finns en kalkningsplan där man prioriterat vilka sjöar som är i behov av kalkning.

1 b Mark och vattenområden som är särskilt påverkade av olika föroreningar

Kriterier för urval; Förorenade markområden samt sjöar och havsvikar med extremt höga halter av närsalter (kväve och fosfor), syretärande substanser och/eller tungmetaller i vatten eller bottensedimenten. De långsmala vikarna i Västerviks skärgård är särskilt känsliga för belastning av föroreningar. Flera har en grund tröskel vid mynningen vilket försämrar vattenutbytet mellan de inre djupare delarna av viken och det öppna havet. Några sjöar och vattendrag är svårt drabbade av punktutsläpp från industrier och avlopp.

Planeringsförutsättningar: Ytterligare belastning av närsalter, syreförbrukande ämnen och andra miljögifter bör undvikas. För markområden gäller krav på markundersökning och eventuellt sanering vid eventuell exploatering.

2 OMRÅDEN MED UTROTNINGSHOTADE VÄXT- OCH DJURARTER

Kriterier för urval: Arter vars överlevnad inte är säkerställd på längre sikt och vars fortsatta existens alltså är hotad benämns rödlistade. Dessa indelas i 6 internationella kategorier: försvunnen, akuthotad, starkt hotad, sårbar, missgynnad och kunskapsbrist. Ytterligare två kategorier fastställda av Naturvårdsverket betecknas "livskraftiga" och "ej bedömda". Lokaler för utrotningshotade arter är av sekretessskäl ej redovisade i Översiktsplanen men finns i naturvårdsregistret. För flertalet hotade arter är utbredningen i kommunen dåligt känd.

Referensmaterial: *Artdatabanken www.dha.slu.se Smålands Flora, länsstyrelsens och kommunens inventeringar, Kommunens naturvårdsprogram, länsstyrelsens naturvårdsplan – Natur i Småland.*

3 OMRÅDEN I ÖVRIGT SOM ÄR SÄRSKILT ÖMTÅLIGA OCH SOM SAMTIDIGT INRYMMER SÄRSKILDA EKOLOGISKA VÄRDEN T EX BETYDELSE SOM GENBANK

Ekosystem som till följd av biologiska, geologiska, hydrologiska och/eller klimatologiska förhållanden har särskilt låg motståndskraft mot olika typer av miljöstörning och som samtidigt har särskild ekologisk betydelse. Dessa karakteriseras av att representativa arter visar långt gående specialisering till sin miljö. Vissa miljöer har uppkommit genom lång obruten hävd. Urvalet görs utifrån naturmiljöns känslighet och funktion.

Planeringsförutsättningar: För ytterligare information om respektive område hänvisas till kommunens naturvårdsprogram.

Skärgården och grunda kustområden

I skärgårdsområdet som upptar en stor del av Västerviks kommun finns flera olika kategorier av ekologiskt känsliga områden 3 a-h . Även i sin helhet kan skärgården sägas utgöra ett ekologiskt känsligt område. Flertalet havsvikar är sk. tröskelvikar, med ett grunt inlopp, som försvårar ett effektivt vattenutbyte

mellan den inre djupare delen av viken och det öppna havet. Detta gör bottenarnas ekosystem särskilt känsliga.

3 a Mark och vattenområden med speciella biologiska produktionsbetingelser.

Kriterier för urval: Extremt eutrofa sjöar samt grunda kustvatten. Igenväxande sjöar med rik flora och fauna men förhållandevis liten vattenspiegel - om vattenspegeln minskar kan livsbetingelserna för många djur och växtarter antas bli kraftigt påverkade.

3 b Ängs- och hagmarker samt äldre kulturlandskap med lång obruten hävd

Kriterier för urval: Betesmarker med lång kontinuitet som är opåverkade av gödselmedel samt större områden med ängs- och hagmarker i äldre kulturlandskap. Objekten finns med i länsstyrelsens bevarandeprogram för odlingslandskapet.

3 c Ädellövskogar

Kriterier för urval: Större ädellövskogsområden med skyddsvärd flora och fauna samt lång skoglig kontinuitet

3 d Urskogslika naturskogar

Kriterier för urval: Naturskogar med ringa kulturpåverkan. Övriga kriterier är storlek, avgränsning och ålder.

3 e Våtmarker, med mossar, kärr, sumpskogar, strandängar och översvämningssmarker som inrymmer särskilda ekologiska värden.

Kriterier för urval: Storlek, orördhet, representativitet, mångsidighet, förekomst av hotade arter, betydelse som genbank. De ekologiska värdena kan antas bli negativt påverkade av torvtäkt och dikningar. Vissa områden kan samtidigt vara viktiga häcknings- eller rastplatser för fåglar.

3 f Sjöar och vattendrag som har särskilt hög vattenkvalitet och samtidigt inrymmer särskilda ekologiska värden.

Kriterier för urval: Förekomst av maringlaciala relikter, d.v.s. marina kräftdjur som blivit kvar i sjön i och med landhöjningen. Dessa är indikatorarter på hög vattenkvalitet och har mycket hårda krav på miljön; sjön skall vara tillräckligt djup, näringsfattig och icke försurad. Oreglerade vattendrag med strömmande vatten året om.

3 g Viktiga häckningsplatser för fåglar

Kriterier för urval: Mångsidighet, funktion, sällsynthet och representativitet. Här ingår även fågelskyddsområden. Vissa objekt kan även räknas som våtmarker 3 e.

3 h Viktiga reproduktions- och vattenvägar för fisk

Kriterier för urval: Förekomst av arter som är särskilt hänsynskrävande. (Havs- eller bäcköring).

3 i Större områden med restbiotoper av särskilt ekologiskt värde i jord- och skogsbrukslandskapet.

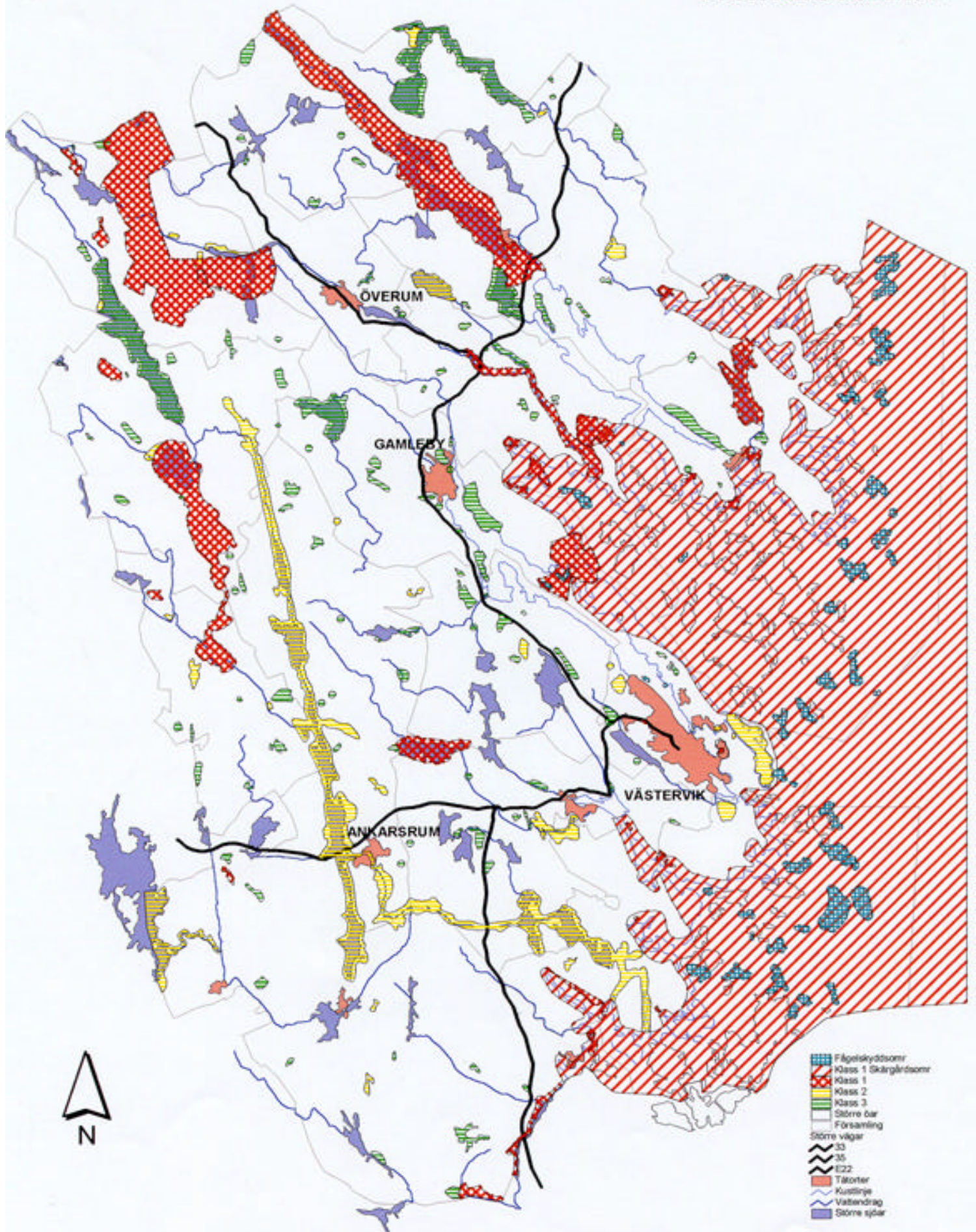
Kriterier för urval: Större öppna odlingslandskap med en mosaik av restbiotoper med särskilt stora värden. Med restbiotoper avses både naturliga och äldre kulturpåverkade biotoper; t.ex. odlingsrösen, åkerholmar, skogsbyn, slättilundar, alléer, ängar och hagar, öppna diken och naturliga vattendrag. Urval efter storlek, förekomst av sällsynta arter, orördhet och mångsidighet.

Referensmaterial: Naturvårdsprogrammet, Skogsvårdsstyrelsens Nyckelbiotopinventering

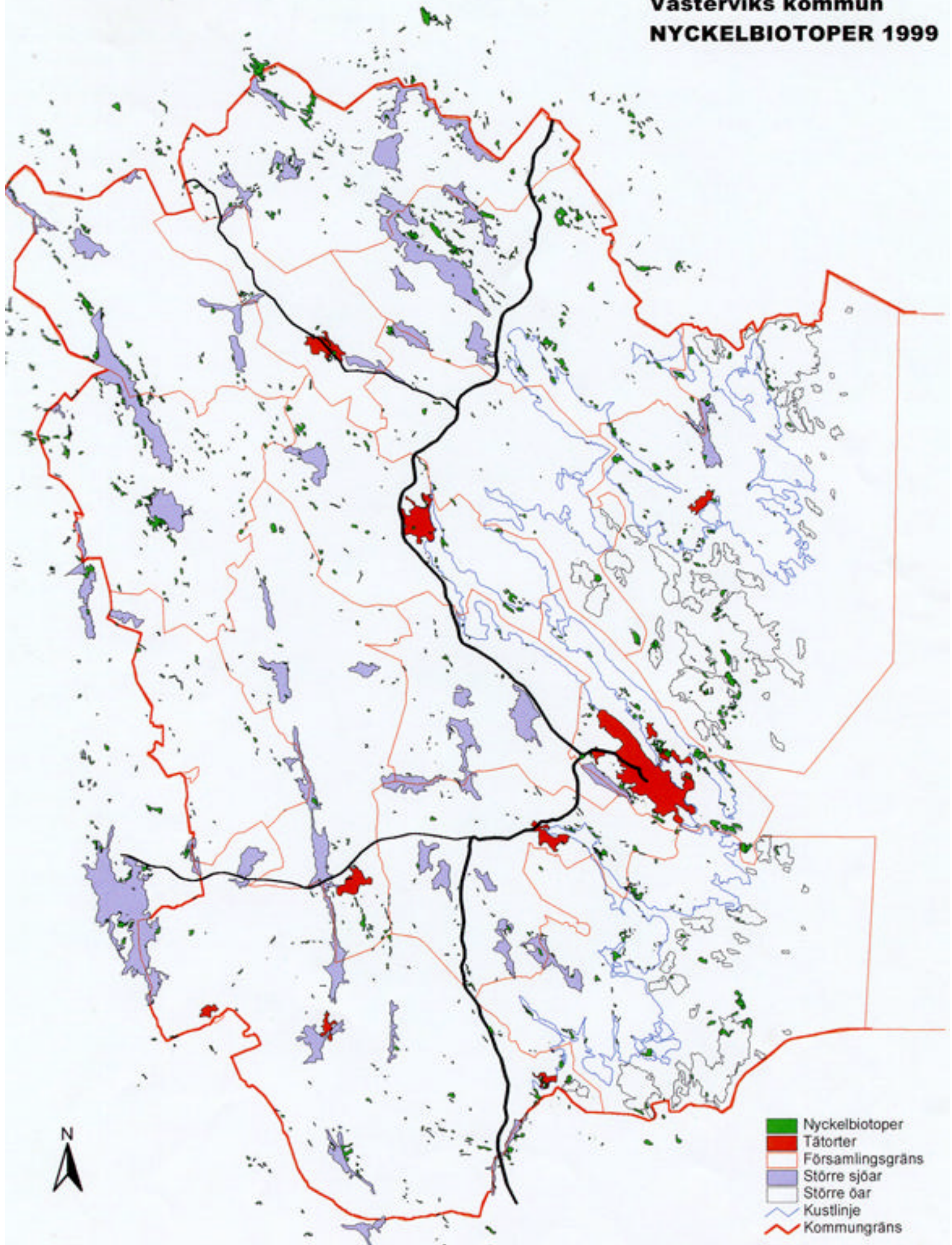
Karta: Naturvårdsprogram

Karta: Nyckelbiotoper

Naturvårdsprogram Västerviks kommun

Västerviks kommun
NYCKELBIOTOPER 1999

6.3 KULTURMILJÖVÅRD

Kulturminnesvårdens uppgift är att bevara, vårda och levandegöra kulturarvet i den byggda miljön och i det av människan påverkade landskapet.

Förklaringar (enligt definition i Kulturminnesvårdsprogrammet)

Kulturmiljö: Ett mindre område av kulturhistoriskt värde, geografiskt avgränsat där de ingående elementen har ett tydligt samband med varandra. Där kan t ex återfinnas verksamheter som varit styrande för det avgränsade områdets utveckling. Vägledande för avgränsningen är de kulturhistoriska kriterierna. Området är känsligt för varje slag av ingrepp t ex ny bebyggelse, vilket gör att kravet på anpassning är mycket högt i de fall ingrepp bedöms nödvändiga.

Karaktärsområde: Ett större landskapsavsnitt eller större bebyggelseområde av kulturhistoriskt värde. Området kan innehålla en eller flera kulturmiljöer.

Eventuell nybebyggelse ska anpassas till rådande tradition och miljö. Marken bör hållas öppen genom åkerbruk och betesdrift.

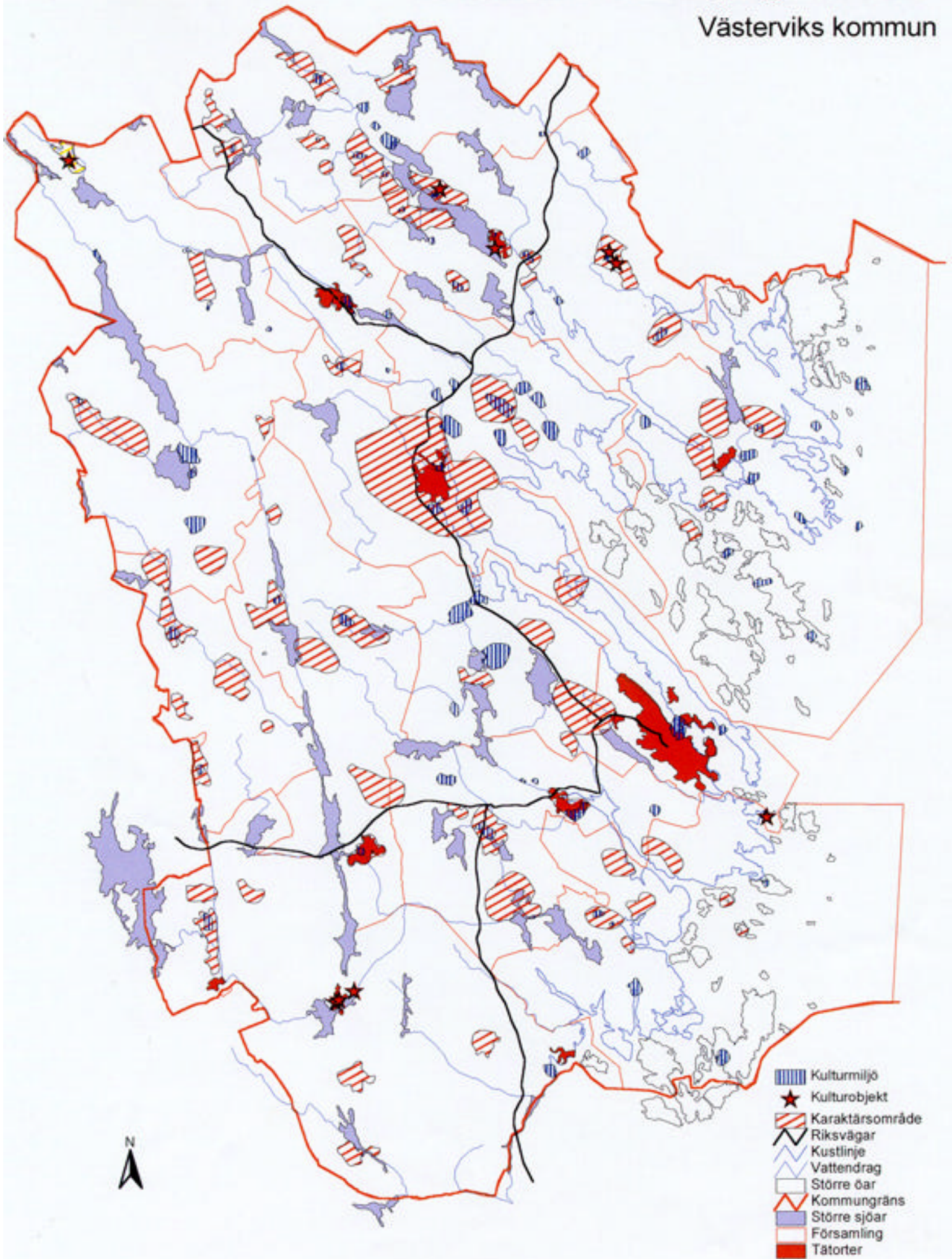
Kulturobjekt: En fornlämning, anläggning eller byggnad med kulturhistoriskt värde. Bör omges med speciella riktlinjer.

Referensmaterial: Kulturminnesvårdsprogram 1986 med åtgärdsförslag. Kulturhistorisk bebyggelseinventering -90

Karta: Kulturminnesvårdsprogram 1986

Kulturminnesvårdsprogram 1986

Västerviks kommun

- Kulturmiljö
- Kulturobjekt
- Karaktärsområde
- Riksvägar
- Kustlinje
- Vattendrag
- Större öar
- Kommungräns
- Större sjöar
- Församling
- Tätorter

7 GÄLLANDE REGLERINGAR

I denna huvudgrupp redovisas områden som berörs av Plan och bygglagen (PBL 1987:10) och Miljöbalken (MB 1999:808). samt bestämmelser enligt olika speciallagar och förordningar.

Uppgifterna skall tjäna som beslutsunderlag i ärenden om planer, lov och förhandsbesked.

Områdena redovisas samlade på karta ÖP 2000 – Gällande planer och förbud

7.1 Planlagda områden

7.2 Samlad bebyggelse

7.3 Utanför planlagda områden och samlad bebyggelse

7.4 Miljöbalken

7.5 Naturreservat

7.6 Kulturresevat

7.7 Naturminne

7.8 Biotopskyddsområde

7.9 Djur och växtskyddsområde

7.10 Strandskydd

7.11 Landskapsbildskydd

7.12 Vattenskyddsområden

7.13 Natura 2000 - Särskilda skydds- eller bevarandeområden

7.14 Miljökvalitetsnormer

7.15 Byggnadsförbud utmed allmänna vägar

7.16 Byggnadsförbud utmed kraftledning

7.17 Kulturmiljö

7.1 PLANLAGDA OMRÅDEN

Område med detaljplan

- Bygglov och bygganmälan erfordras generellt för ny- och tillbyggnad samt ändring av byggnader.
- Eventuell bygglovbefrielse regleras i respektive detaljplan.

Områden med områdesbestämmelser.

- Bygglov och bygganmälan erfordras generellt för ny- och tillbyggnad samt ändring av byggnader.
- Eventuell bygglovbefrielse regleras i respektive områdesbestämmelse.

7.2 SAMLAD BEBYGGELSE

Område med samlad bebyggelse, (PBL 8 kap 4 §)

- Bygglov och bygganmälan erfordras generellt för ny- och tillbyggnad samt ändring av byggnader.
- Kommunens tolkning av vad som är samlad bebyggelse finns redovisat i ett separat dokument , 1987-05-20, rev 1993-04-01, 1997-05-07 och revideras forlöpande. Definition av samlad bebyggelse är:
 1. utanför detaljplan (men kan ansluta till med bebyggelsen inom detaljplan);
 2. bebyggelsegrupp om minst 10-20 hus (ej hus som utgör komplementbyggnader eller jordbrukets ekonomibygnader);
 3. de bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark o dyl;
 4. fastigheten utgör tomt om den inte överstiger 20.000 kvm.
- Kommunen kan genom införande av områdesbestämmelser höja bygglovplikten bl a inom områden där kulturmiljön motiverar särskild hänsyn.

7.3 UTANFÖR PLANLAGDA OMRÅDEN OCH SAMLAD BEBYGGELSE

Utanför detaljplan och områden med samlad bebyggelse gäller vissa lättnader i bygglovplikten för en- och tvåbostadshus och till dem hörande fristående ut-hus, garage och andra mindre byggnader (komplementbyggnader). Bygglov krävs inte om följande villkor beaktas:

- mindre tillbyggnad som ej dominerar över det befintliga huset.
- uppföra komplementbyggnader, murar eller plank i omedelbar närhet av bostadshuset.
- Tillskottet av byggnader får inte vara så betydande att det kommer att dominera över det tidigare byggnadsbeståndet.
- Kommer någon del av tillbyggnaden eller komplementbyggnaden, närmare tomtgräns än 4,5 meter skall placeringen först ha godkänts av grannen för att bygglovbefrielse ska gälla.

Referensmateria: Plan & bygglagen

OBSERVERA!

Till följd av andra lagstiftningar kan ytterligare byggnadsreglerande bestämmelser gälla, exempelvis:

- strandskydd
- landskapsbildsskydd
- fornlämningar
- byggnadsförbud utmed väg
- byggnadsförbud utmed kraftledning
- skyddsområde för vattentäkt

Prövning skall även göras mot dessa bestämmelser. Dessa beslut fattas i huvudsak av annan myndighet.

7.4 MILJÖBALKEN

Miljöbalken kap 1 § 1

Miljöbalken skall tillämpas så att

1. *människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter, oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,*
2. *värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,*
3. *den biologiska mångfalden bevaras,*
4. *mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt*
5. *långsiktigt god hushållning tryggas, och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.*

Miljöbalkens tillämpningsområde är direkt kopplat till målet om en hållbar utveckling. I miljöbalkens andra kapitel finns ett antal allmänna hänsynsregler som ger uttryck för bl.a.;

- **Principer om hushållning**, innebär att all verksamhet skall drivas och alla åtgärder ske på ett sådant sätt att råvaror och energi används så effektivt som möjligt samt att förbrukningen och avfallet minimeras.
- **Kretsloppsprincipen**; bygger på att det som utvinns ur naturen ska kunna användas, återanvändas, återvinnas och bortskaffas på ett uthålligt sätt med minsta möjliga resursförbrukning och utan att naturen skadas.
- **Lokaliseringsprincipen** som bygger på det faktum att platsvalet har stor betydelse för miljöeffekterna och att man genom att välja rätt plats kan minimera olägenheter för både miljö och människors hälsa.

7.5 NATURRESERVAT

Gäller områden med bestämmelser enligt Miljöbalken (MB 1999:808).

Miljöbalken 7 kap 4 §

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Bestämmelserna täcker in båda de tidigare skyddsformerna naturreservat och naturvårdsområde enligt gamla naturvårdslagen (NVL). Numera har både länsstyrelserna och kommunerna befogenhet att skydda ett område som naturreservat. Ett naturreservat får inte bildas eller ändras om det strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen.

I kommunen finns för närvarande 24 naturreservat varav ett kommunalt; Grän-sö. För information och beskrivning av respektive område hänvisas till kommunens naturvårdsprogram. Länsstyrelsen arbetar för närvarande med reservatsbildning för ytterligare några områden i kommunen.

Referensmaterial: Västerviks kommuns Naturvårdsprogram, Länsstyrelsen

7.6 KULTURRESERVAT

I samband med miljöbalkens införande tillkom ett nytt skyddsinstitut, kulturresevat som komplement till naturreservaten. Om syftet med att skydda ett område är att bevara värdefulla kulturpräglade landskap kan ett område förklaras som kulturresevat enligt Miljöbalken.

Miljöbalken 7 kap 8 §

Ett mark- eller vattenområde får förklaras som kulturresevat i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap. På ett sådant område skall bestämmelserna i 4-6 §§ tillämpas. Att det inom ett område finns en byggnad eller anläggning som är skyddad som byggnadsminne, kyrkligt kulturminne eller fast fornlämning enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. hindrar inte att området förklaras som kulturresevat. I fråga om beslut enligt denna paragraf gäller också 7 och 8 §

För närvarande finns inga kulturresevat i Västerviks kommun.

7.7 NATURMINNEN

Särpräglade naturföremål som t.ex. stora träd, raukar, flyttblock och jättegrytor kan skyddas som naturminnen. Numera har både länsstyrelserna och kommunerna befogenhet att skydda ett område som naturminne. De naturminnen som finns i kommunen skyddas enligt 7 kap miljöbalken.

Miljöbalken 7 kap 10 §

Ett särpräglat naturföremål får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövligt utrymme. Vad som i 5-8 §§ föreskrivs om naturreservat skall gälla även för naturminnen.

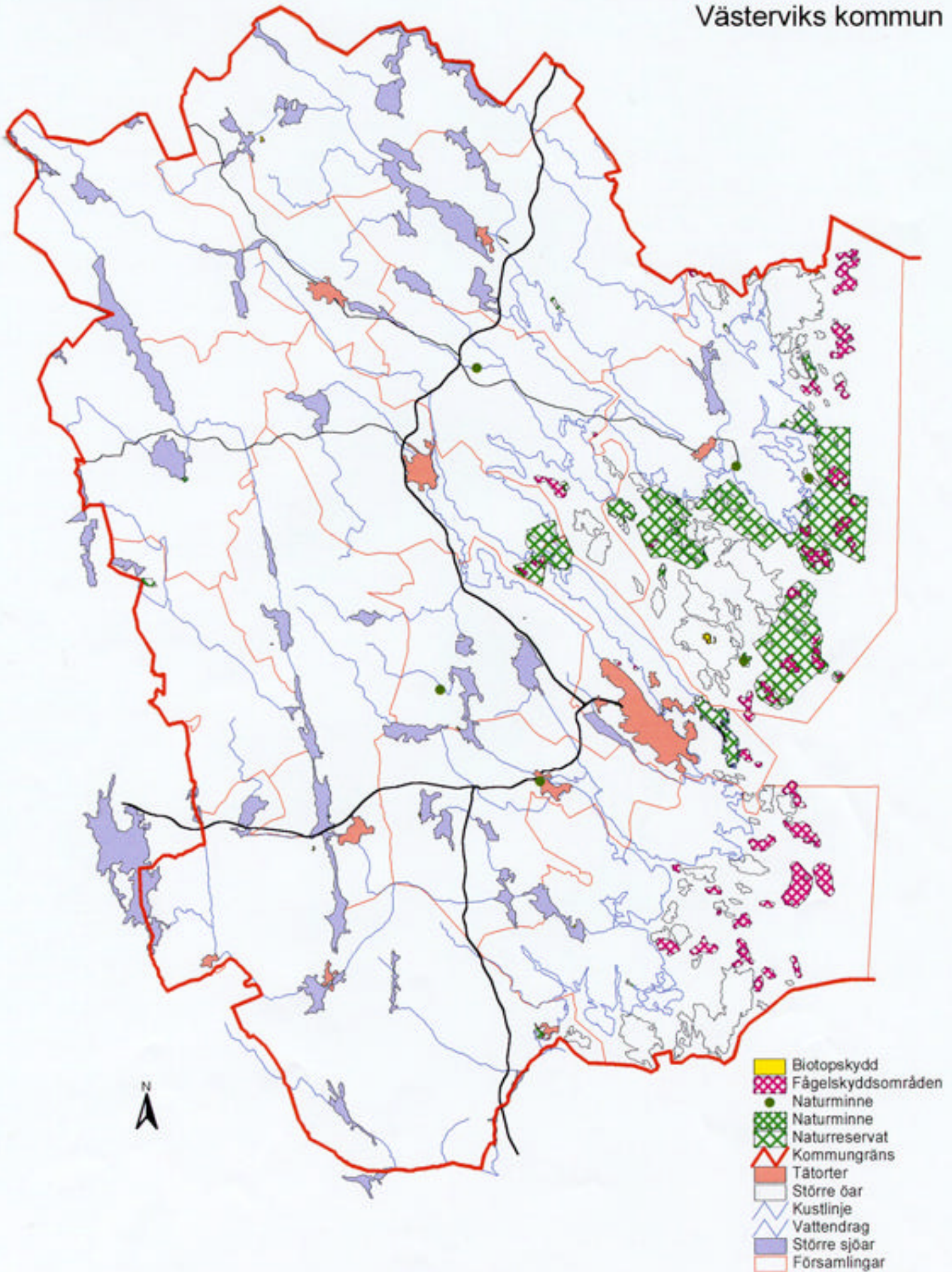
Fridlysningen gäller:

Dröppshult	en ek
Vivelsjö 2:3	en tall
Kårö 1:14	en ek
Skvagerfall 4:1	mindre ängsområde, bevuxet med ängs bollar.
Flatholmen	ett idegransbestånd på ön
Aleglo 3:8	en stor och mycket vid gran 20-25 m hög
Verkeback 1:7	en tall

Karta: Naturreservat, naturminnen, fågelskydd och biotopskydd

Naturresevat, naturminnen, fågelskydd och biotopskydd

Västerviks kommun

7.8 BIOTOPSKYDD SOMRÅDE

Miljöbalken 7 kap 11 § Miljöbalken

Mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda får av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förklaras som biotopskyddsområde.

Biotopskydd innebär skydd av olika typer av små biotoper som man vet har stor betydelse för den biologiska mångfalden. Inom ett biotopskyddsområde får man inte bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som kan skada naturmiljön. Vissa av dessa småbiotoper har generellt ansetts ha sådana värden att alla sådana biotoper ska omfattas av biotopskyddet, andra biotoper kan skyddas genom särskilda beslut av länsstyrelsen eller skogsvårdsstyrelsen.

Generellt biotopskydd

Följande typer av mark- och vattenområden omfattas av generellt biotopskydd:

- Alléer
- Källor med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsrösen i jordbruksmark
- Pilevallar
- Småvatten och våtmarker i jordbruksmark
- Stenmurar i jordbruksmark
- Åkerholmar

Utöver ovanstående generella områden finns 18 avgränsade områden som skyddas genom biotopskydd. Framgår av karta – biotopskydd.

7.9 DJUR- OCH VÄXTSKYDD SOMRÅDEN

Hotade djur- och växtarter kan skyddas med stöd av fridlysningsbestämmelser enligt kap 8 i miljöbalken. I vissa fall är det inte tillräckligt att skydda enskilda arter. Det kan finnas behov av att låta en eller flera arter inom ett visst område vara i fred under hela eller delar av året för att arterna ska kunna fortsätta att leva där. Om det behövs ett sådant särskilt skydd för en djur- eller växtart inom ett visst område, får därför länsstyrelsen eller kommunen meddela föreskrifter för området som inskränker rätten till jakt eller fiske eller allmänhetens eller markägarens rätt att uppehålla sig inom området.

Miljöbalken 7 kap 12 §

Om det utöver förbud enligt 8 kap. 1 och 2 §§ eller förbud och begränsningar enligt jakt- och fiskelagstiftningen behövs särskilt skydd för en djur- eller växtart inom ett visst område, får länsstyrelsen eller kommunen meddela föreskrifter som inskränker rätten till jakt eller fiske eller allmänhetens eller markägarens rätt att uppehålla sig inom området. Är fara att växtart försvinner eller utsättes för plundring, äger regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddela förbud att inom landet eller del därav borttaga eller skada växt av den arten där den växer vilt.

I kommunen finns 45 st. fågelskyddsområden. Flertalet av dessa ligger inom naturreservaten Jutskär, Rågö, Björkö, Sladö-Åskeskär, Städsholmen och Stora Grindö.

7.10 STRANDSKYDD SOMRÅDEN

Det land- och vattenområde som ligger inom 100 meters avstånd från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd omfattas av strandskydd. Strandskydd råder vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet är avsett både för att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv, d v s möjlighet att utnyttja allemansrätten inom strandområdet och för att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Strandskyddet regleras i Miljöbalken 7 kap 13-17 §§,

Undantagna är strandområden som den 30 juni 1975 ingick i fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan och i sådana planlagda områden som länsstyrelsen i särskild ordning beslutat ska undantas. För upphävande av strandskydd i samband med antagande av detaljplan krävs beslut av länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att tillgodose något av strandskyddets syften.

Inom strandskyddsområde får man inte utföra följande åtgärder:

- Uppföra nya byggnader. Även byggnader som inte är fasta, t.ex. husbåtar och husvagnar som finns inom området under en betydligt längre tid än en normal semesterperiod, omfattas av förbudet.
- Ändra byggnader så att de kan användas till ett väsentligen annat ändamål. I utföra grävningsarbeten eller andra arbeten för att förbereda bebyggelse.
- Utföra anläggningar eller anordningar som stänger ute allmänheten från ett område dit allmänheten annars skulle ha haft tillträde, t.ex. bryggor, flaggstänger, staket, bersåer, grillplatser, lekplatser, golfbanor, bryggor och pirar.
- Vidta andra åtgärder som väsentligt kan försämra livsvillkoren för djur – eller växtarter. Sådana åtgärder kan t.ex. vara att sprida gödsel, att fälla träd eller att gräva.

Ovanstående förbud gäller inte byggnader eller åtgärder som behövs för jordbruket, fisket, skogsbruket eller renskötseln.

För Västerviks kommun har länsstyrelsen 1975-07-01 beslutat om utökat strandskydd i följande områden

Östersjön

Kustlinjen	300 meter
Öar	- " -

Insjöar och vattendrag

Fälgaren	200 meter
Frisksjön	- " -
Storsjön (Vd)	- " -

Från strandskyddet undantages

1. Uppförande av komplementbyggnad till befintlig bebyggelse, dock ej närmare stranden men i omedelbar närhet till befintligt bostadshus
2. Fastighet med landareal av högst 2000 kvm bebyggda med bostadshus, dock ej om fastigheten gränsar till eller innefattar vattenområde där strandskydd gäller.

7.11 LANDSKAPSBILDSSKYDD

Förutom strandskyddet har vissa områden i kommunen även skydd för landskapsbilden. Skyddet omfattar land- och vattenområdet intill angivna avstånd från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Skyddet gäller områden som avsatts med stöd av gamla NVL § 19. I och med införandet av miljöbalken (MB) kan inte nya landskapsbildsskyddsområden inrättas

Östersjön

Kustlinjen	300 meter
Öar	Hela ytan över vattnet gäller 300 meter

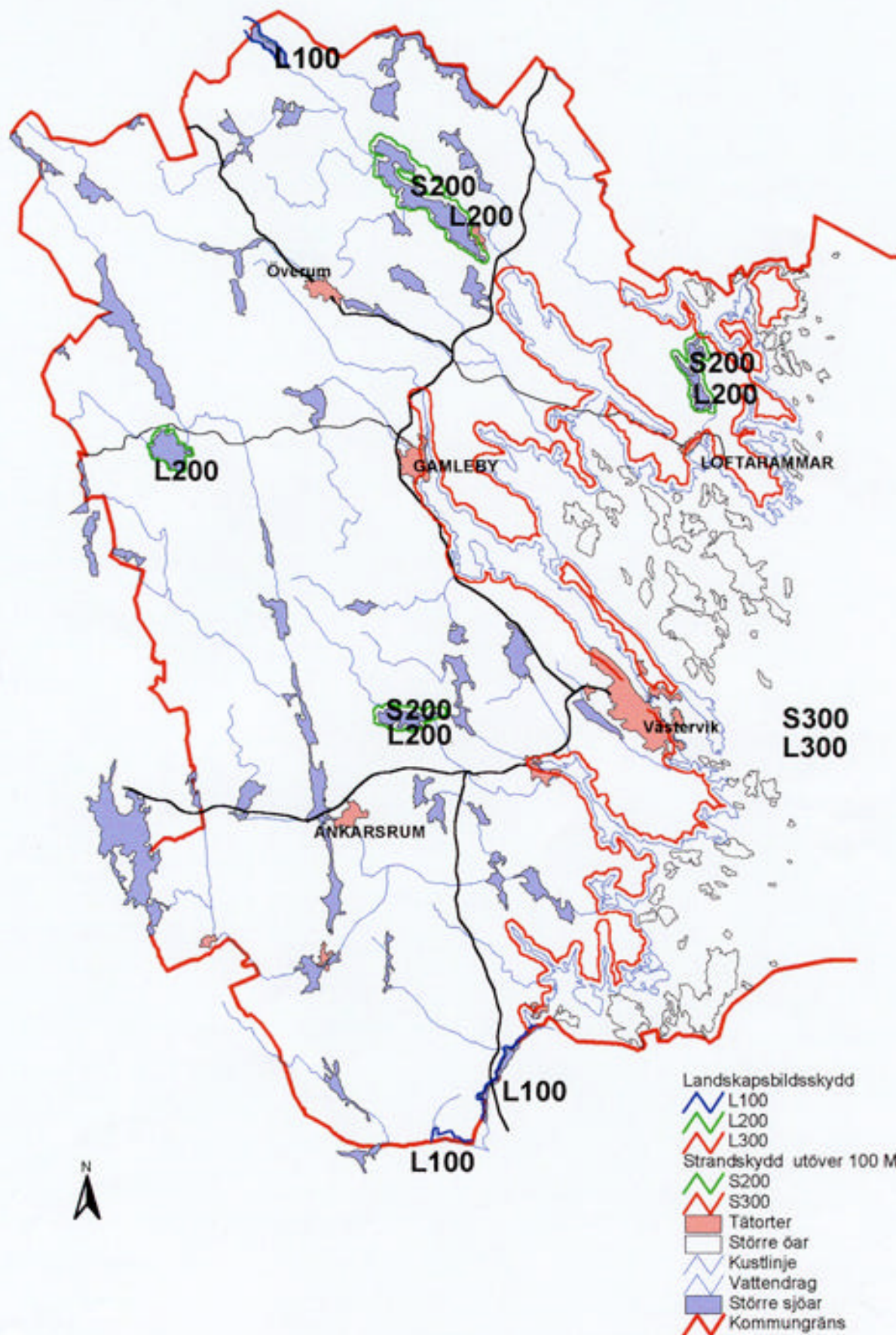
Insjöar och vattendrag

Fälgaren	200 meter
Frisksjön	- " -
Storsjön (Vd)	- " -
Kyrksjön	- " -
Stora Ramm	100 meter
Marströmmen och Maren	- " -
Åkervristen	- " -

Undantag: Förordnandena gäller ej fastigheter på mindre än 3000 m² som är bebyggda med bostadshus.

Karta: Strand- och landskapsbildsskydd

Strand- och landskapsbildsskydd Västerviks kommun

7.12 SKYDDAT VATTEN

Ett mark- eller vattenområde som utnyttjas eller som kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt får med stöd av miljöbalken (7 kap 21-22 §§) förklaras som vattenskyddsområde av länsstyrelsen eller kommunen. Med vattentäkt avses bortledning av yt- eller grundvatten för vattenförsörjning, värmeutvinning eller bevattning. Vattenskyddsområdet bör omfatta ett område som är tillräckligt stort för att råvattnet efter ett normalt reningsförfarande ska kunna användas för sitt ändamål. Området kan därför vara avsevärt mycket större än själva vattentäkten.

Länsstyrelsen eller kommunen ska meddela särskilda skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet för att vattentillgången inte ska förstöras. Skyddsföreskrifterna, som medför inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området, kan t.ex. omfatta förbud eller särskilda regler för hantering av petroleumprodukter, spridning av bekämpningsmedel och gödsel, infiltration av avloppsvatten, transport av farligt gods, bad samt anläggningsarbeten inom området. Skyddsföreskrifterna kan medföra att markägare har rätt till intrångsersättning.

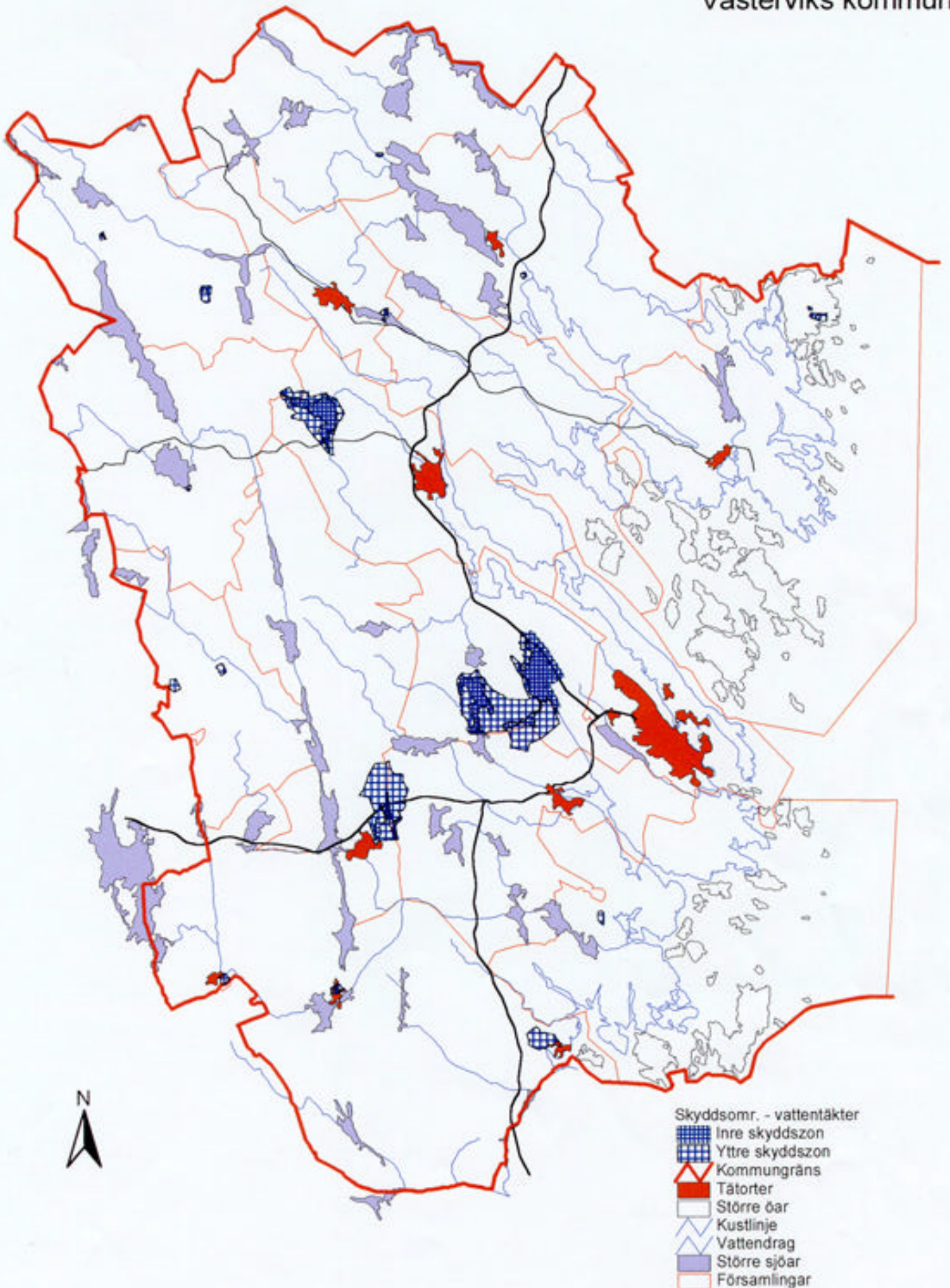
I Västerviks kommun finns för närvarande 17 fastställda skyddsområden för vattentäkter. Inom varje skyddsområde gäller särskilda skyddsföreskrifter. Av dessa framgår närmare vad man är skyldig att iaktta till skydd för vattentäkten.

Skyddsföreskrifterna kan variera för de olika områdena beroende på lokala omständigheter. Närmare upplysningar om vad som gäller för varje enskilt skyddsområde kan fås hos kommunen eller hos länsstyrelsen.

Karta: Skyddat vatten

Skyddat vatten

Västerviks kommun

7.13 NATURA 2000 - SÄRSKILT SKYDDS- ELLER BEVARANDEOMRÅDE

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden som håller på att byggas upp inom EU. De områden som ingår i nätverket ska bestå av olika typer opåverkad natur eller hysa skyddsvärda arter. Skapandet av Natura 2000 är en av EU:s viktigaste åtgärder för att bevara biologisk mångfald.

Nätverket styrs av två direktiv: fågeldirektivet (79/409/EEG) och art- och habitatdirektivet (92/43/EEG). Natura 2000 är under uppbyggnad och EU-kommissionen ska fatta beslut om hur nätverket ska se ut under 2004. Natura 2000 har tillkommit med stöd av EG:s habitat- och fågeldirektiv som medlemsstaterna är skyldiga att tillämpa på nationell nivå. Direktiven binder medlemsstaterna till ett visst mål men ger de nationella myndigheterna rätt att välja hur målen ska uppnås. Varje land föreslår vilka områden som ska ingå i Natura 2000. Områden som enligt beslut av EU-kommissionen ska ingå i Natura 2000, ska av Naturvårdsverket för regeringen föreslås som särskilda skydds- eller bevarandeområden. Regeringen ska sedan förklara dessa områden som särskilt skydds- eller bevarandeområde.

Att ett område är förklarat som ett särskilt skydds- eller bevarandeområde innebär inte att det skyddas. För att området ska vara skyddat måste det ges särskilt skydd som t.ex. naturreservat. I praktiken är de flesta områdena som hittills föreslagits att ingå i Natura 2000 skyddade. Om ett område har förklarats som särskilt skydds- eller bevarandeområde får inte ett gällande områdesskydd ändras eller upphävas utan att regeringen tillåtit det. Dispenser från skyddsföreskrifter måste också först tillåtas av regeringen. Regeringens tillåtelse behövs inte om det är fråga om en åtgärd eller verksamhet som uppenbarligen bara kan orsaka obetydlig skada på områdets naturvärden.

Miljöbalken 7 kap 28 §

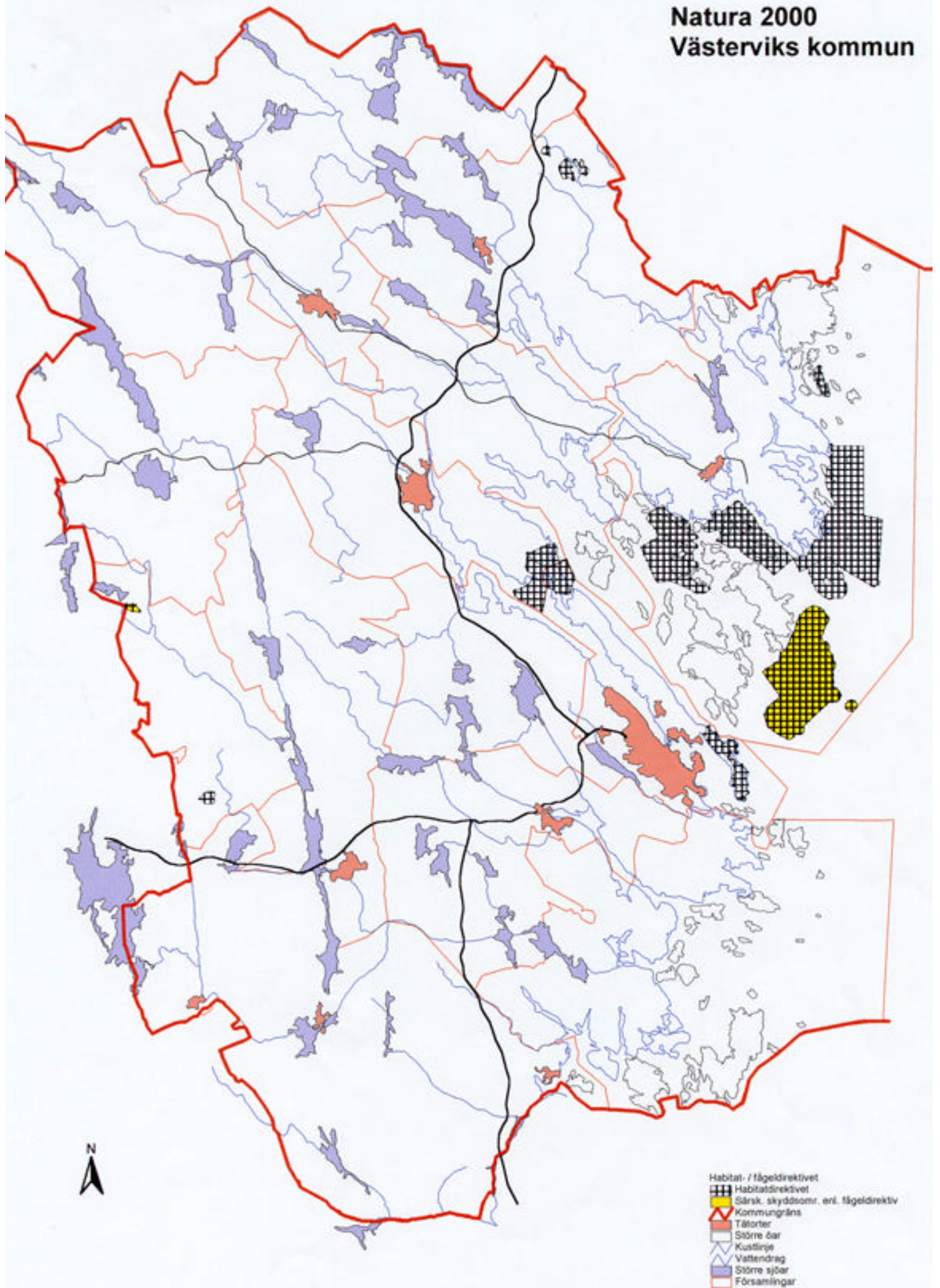
Regeringen får förklara ett naturområde som särskilt skyddsområde om området enligt rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar, senast ändrat genom kommissionens direktiv 97/49/EG4 är särskilt betydelsefullt för skyddet av sådana fåglar. Ett område som av Europeiska gemenskapernas kommission har utpekats som ett område av intresse för gemenskapen skall av regeringen förklaras som särskilt bevarandeområde enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom rådets direktiv 97/62/EG6.

Följande områden i kommunen är föreslagna av regeringen att ingå i Natura 2000:

Björkö, Jutskär, Gränsö, Kvarntorpet	habitatdirektivet (NR)
Segersgårde, Stora Grindö, Stådsholmen	habitatdirektivet (NR)
Trässö, Rågö	habitatdirektivet (NR)
Sladö-Åskeskär, Ålhults urskog	habitatdirektivet/fågeldirektivet (NR)
Forsby, Hultserum	habitatdirektiv (NR under bildande)

Karta: Natura 2000

Natura 2000 Västerviks kommun

7.14 MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer anger den lägsta acceptabla miljö kvaliteten för mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. Normerna är kopplade till miljöbalken 5 kap och är juridiskt bindande. De reglerar inte vad som är tillåtet att släppa ut, utan anger den lägsta godtagbara miljö kvaliteten som ska finnas eller uppnås. Nivåerna fastställs normalt av regeringen utifrån vetenskapliga kriterier. Miljö kvalitetsnormer har hittills meddelats för halterna i utomhusluft av kvävedioxid, svaveldioxid och bly. Kommuner ska ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna i sitt planeringsarbete.

Miljökvalitetsnormer har meddelats för halterna i utomhusluft av;

- kvävedioxid,
- svaveldioxid och
- bly

Kvävedioxid i utomhusluft

I tätorter med fler än 200 innevånare

Medelvärdestid	Värde $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Anmärkning
1 timme	90	Får ej överskridas mer än 175 timmar/år
1 dygn	60	Får ej överskridas mer än 7 dygn/år
1 år	40	Aritmetiskt medelvärde

För skydd av vegetation utanför orter

Medelvärdestid	Värde $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Anmärkning
1 år	30	Aritmetiskt medelvärde

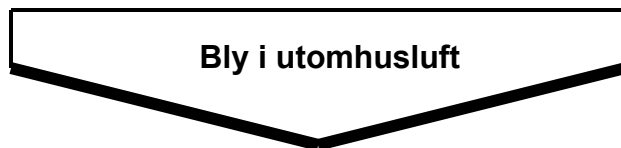
Svaveldioxid i utomhusluft

I tätorter med fler än 200 innevånare

Medelvärdestid	Värde $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Anmärkning
1 timme	200	Får ej överskridas mer än 175 timmar/år
1 dygn	100	Får ej överskridas mer än 7 dygn/år
oktober-mars	50	Aritmetiskt medelvärde
1 år	50	Aritmetiskt medelvärde

För skydd av ekosystem utanför orter

Medelvärdestid	Värde $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Anmärkning
Oktober -mars	20	Aritmetiskt medelvärde
1 år	20	Aritmetiskt medelvärde

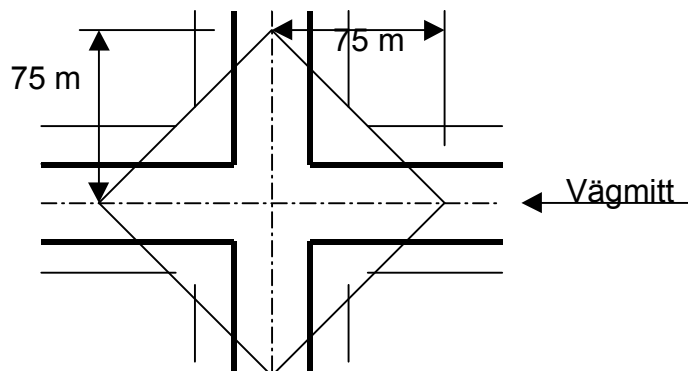
Medelvärdestid	Värde $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Anmärkning
1 år	0,5	Aritmetiskt medelvärde

Enligt de mätningar som genomförts i kommunen under perioden 1988-98 har halterna av såväl svaveldioxid som kväveoxider varit betydligt lägre än miljö-kvalitetsnormen både inom och utanför tätorterna. Vad gäller blyhalt saknas uppgifter.

7.15 BYGGNADSFÖRBUD UTMED ALLMÄNNA VÄGAR

Områden med bestämmelser jämligt väglagen (VL 1971:948).

På bild nedan redovisas den zon utmed allmän väg, som ej får bebyggas utan länsstyrelsens tillstånd. Zonens bredd räknas från vägområde, vilket normalt omfattar diken, släntröner och bankfot. I vägkorsningar och vägkorsning med järnväg råder byggnadsförbud inom en utökad zon enligt nedanstående figur.

Byggnadsförbudet har utfärdats av länsstyrelsen med stöd av 47 § väglagen.

Utdrag ur väglagen 47 §

Inom ett avstånd av tolv meter från vägområde får utan länsstyrelsens tillstånd ej uppföras byggnad och ej heller förekomma annan anordning, som kan inverka menligt på trafiksäkerheten. Om det är nödvändigt av hänsyn till trafiksäkerheten, kan länsstyrelsen förskriva ökning av avståndet, dock högst till 50 meter. Vid korsning i samma plan mellan allmänna vägar, mellan allmän väg och enskild väg och järnväg eller spårväg får ej utan länsstyrelsens tillstånd byggnad uppföras eller annan för trafiksäkerheten menlig anordning förekomma intill vägområde innanför räta linjer mellan punkter, som är belägna i de korsande vägarnas mittlinjer 15 meter från korsningen. Stängsel, som kan förorsaka snösamling på väg, får ej förekomma intill vägområde utan länsstyrelsens tillstånd.

I samband med tillstånd enligt första eller andra stycket meddelar länsstyrelsen de föreskrifter som behövs med hänsyn till trafiksäkerheten.

I kommunen har riksvägarna 33 och 35 samt europaväg 22 utökat byggnadsförbud till 30 meter.

Beträffande anslutning av enskild väg till allmän väg samt gällande bestämmelser avseende vägområden hänvisas till väglagen §§ 39, 43, 45 och 46. Utfartsförbud gäller mot allmän väg.

7.16 BYGGNADSFÖRBUD UTMED KRAFTLEDNINGAR

Områden med bestämmelser jämlikt ellagen (1902:71).

Byggnadsförbud råder med stöd av 15 § ellagen. Denna paragraf ger rätt att bemyndiga förvaltningsmyndighet utfärda föreskrifter "som angår elektrisk anläggning". Nu gällande föreskrifter är statens energiverks författning STEV-FS 1988:1.

De byggnadsfria zoner som gäller i kommunen är följande:

400 kV systemspänning	40 meter
130 kV "	30 meter
40, 20, 10 kV "	10 meter.

7.17 KULTURMILJÖ

Kulturminneslagen (SFS 1988:950)

1 kap. Inledande bestämmelser, utdrag

§ 1

Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö. Ansvaret för detta delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter skall visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete skall se till att skador på kulturmiljön såvitt möjligt undviks eller begränsas.

§ 2

I denna lag finns bestämmelser om fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen samt om utförelse av kulturföremål ur landet. Länsstyrelsen har tillsyn över kulturminnesvården i länet.

2 kap. Fornminnen

Fornlämningar av alla slag är väl representerade i kommunen. De är alltid skyddade, vare sig de är kända eller okända, synliga eller inte synliga ovan mark.

Fasta fornlämningar och fornfynd

§ 1

Fasta fornlämningar är skyddade enligt denna lag. Fasta fornlämningar är följande lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna.

- 1. gravar, gravbyggnader och gravfält samt kyrkogårdar och andra begravningsplatser,*
- 2. resta stenar samt stenar och bergytor med inskrifter, symboler, märken och bilder samt andra ristningar eller målningar,*
- 3. kors och minnesvårdar,*
- 4. samlingsplatser för rättskipning, kult, handel och andra allmänna ändamål,*
- 5. lämningar av bostäder, boplatser och arbetsplatser samt kulturlager som uppkommit vid bruket av sådana bostäder eller platser, liksom lämningar efter arbetsliv och näringsfång,*
- 6. ruiner av borgar, slott, kloster, kyrkobyggnader och försvarsanläggningar samt av andra märkliga byggnader och byggnadsverk,*
- 7. färdvägar och broar, hamnanläggningar, vårdkasar, vägmärken, sjömärken och likartade anläggningar för samfärdsel samt gränsmärken och labyrinter,*
- 8. skeppsvrak, om minst etthundra år kan antas ha gått sedan skeppet blev vrak.*

Fasta fornlämningar är också naturbildningar till vilka ålderdomliga bruk. sägner eller märkliga historiska minnen är knutna liksom lämningar efter äldre folklig kult.

§ 2

Till en fast fornlämning hör ett så stort område på marken eller på sjöbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde. När fråga uppkommer om fastställelse av gränserna för ett fornlämningsområde, prövas frågan av länsstyrelsen. Då ett ärende om fastställelse av gränser tas upp av någon annan än ägaren av området, skall denne underlättas om ärendet och ges tillfälle att yttra sig i saken. Underrättelse skall ske genom delgivning.

§ 3

Fornfynd är föremål som saknar ägare när de hittas och som

- 1. påträffas i eller vid en fast fornlämning och har samband med denna eller*
- 2. påträffas under andra omständigheter och kan antas vara minst etthundra år gamla.*

§ 6

Det är förbjudet att utan tillstånd enligt detta kapitel rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

§ 10

Den som avser att uppföra en byggnad eller en anläggning eller genomföra ett annat arbetsföretag bör i god tid ta reda på om någon fast fornlämning kan beröras av företaget och i så fall snarast samråda med länsstyrelsen. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, skall arbetet omedel-

bart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet skall omedelbart anmäla förhållandet hos länsstyrelsen.

§ 18

Apparat som kan användas för att på elektronisk väg spåra metallföremål under markytan (metallsökare) får inte användas om inte annat anges i 19 eller 20 §.

3 kap. Byggnadsminnen, utdrag

1 §

En byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde får förklaras för byggnadsminne av länsstyrelsen. Bestämmelserna om byggnadsminnen enligt detta kapitel får också tillämpas på park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte en byggnad som är fast fornlämning eller kyrkobyggnad enligt denna lag.

Det finns ett relativt stort antal byggnadsminnen i kommunen. Majoriteten ligger i Västerviks tätort. Förutom dessa (se förteckning nedan) är Lunds by, kapellet på Väderskär, Överums herrgård och Gamleby tingshus byggnadsminnen.

Byggnadsminnen i Västerviks kommun, 2000-02-09

Gäddan 1	1974
Gäddan 2	1974
Basaren 5	1986
Briggen 10	1979
Båtsmannen 7-11, 14-19	1974-75
Helgerum 1:16	1985
Hjälparen 1	1968
Hushållet 3	1988
Lunden 1:2, 1:6, 1:7, 1:13 1:37, 1:40, 1:41, 3:1	1975
Prosten 11	1985
Ravenäs 1:1	1980
Rådhuset 1	1974
Sjökaptenen 13	1974
Skonaren 1	1980
Skonaren 3	1976
Smalspåret Verkeback-Totebo	1998
Smalspåret Totebo-Hultsfred	1999
Smugglaren 1	1979, -84, -89
Stg 107, Gamleby	1960
Torsken 1	1974
Torsken 2	1985
Torsken 3	1985
Torsken 5	1974
Torsken 6	1974
Väderskär 1:2	1980
Västervik 4:15-16	1974
Västervik 2:1, stationshuset	1986
Åkerholm 1:1	1994
Överum 1:266	1980

Om statliga byggnadsminnen (SFS 1988:1229)

Beteckningen statligt byggnadsminne ges till skyddsvärda byggnader i statlig ägo. I Västervik har stationsbyggnaden jämte sidobyggnader och Spårö båk fått den beteckningen.

För samtliga byggnader i statlig ägo gäller Kungl. Maj:ts kungörelse den 26 november 1920 med föreskrifter rörande det offentliga byggnadsväsendet.

§ 1

En byggnad som tillhör staten får förklaras för statligt byggnadsminne, om den är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde. Bestämmelserna om statliga byggnadsminnen i denna förordning får också tillämpas på park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde.

§ 3

När en byggnad förklaras för statligt byggnadsminne anger regeringen genom skyddsföreskrifter på vilket sätt byggnaden skall vårdas och underhållas samt i vilka avseenden den inte får ändras. Skyddsföreskrifterna kan innehålla bestämmelser om att ett område kring byggnaden skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

Statliga byggnadsminnen:

Västervik 4:108, Spårö Båk

1935

8 FORTSATT ÖVERSIKTLIG PLANERING

Översiktsplanen är en fysisk planering vars former regleras i plan- och bygglagen.

Nu presenterad översiktplan, ÖP 2000, är en revidering av ÖP 90 med tyngdpunkten lagd på komplettering av miljökapiteln och med en revidering pga miljöbalkens tillkomst. ÖP 2000 redovisar markanvändningen över hela kommunens yta. De motstående intressen som redovisas och som berörs av rekommendationer för markanvändning och bebyggelse är främst nationella.

Som komplement till ÖP 2000 finns ett ej reviderat dokument Fördjupade tätortsstudier - ÖP 90.

Ett antal större och betydelsefulla planeringsuppdrag har aktualiserats under 1999. Planeringsuppdrag som sannolikt hade behövt baseras på en fördjupad översiktplan för att processtiden för detaljplanarbetet inte skall bli alltför långt. Av dessa kan nämnas:

- Södra Infarten
- Magasinet
- Tändstickan

Översiktsplanen bör utgöra ett levande planeringsinstrument som ska utgöra grunden för kommande strategiska planeringsbeslut. Arbetet med ÖP måste därför bedrivas som en kontinuerlig planeringsprocess där framtida planeringsfrågor som behöver behandlas i övergripande form skapas i form av fördjupade, geografiskt eller tematiskt begränsade, översiktplaner. Dessa fördjupade översiktplaner utgör sedan ett komplement till den stora heltäckande översiktsplanen.

Den fortsatta översiktliga planeringen föreslås därför få följande inriktning och omfattning:

SÖDRA INFARTEN	Fördjupad ÖP - E 22 till Lucernavägen
NORRLANDET	Fördjupad ÖP, Piperskärr - Gränsö, - Attraktivt boende, trafik - bostäder
GAMLEBYVIKEN	Fördjupad ÖP - Attraktivt boende - Studier av avrinningsområden
GAMLEBY	Fördjupad ÖP - Anslutning väg 35-centrum
SKÄRGÅRDEN	Fördjupad ÖP - Bostäder, VA, turism, bevarandemiljöer
TÄTORTERNA	Fördjupad ÖP

	<ul style="list-style-type: none"> - med avseende på bl a miljövänliga genomfarter i Överum, Loftahammar Ankarsrum och Gunnebo - Attraktivt boende
VÄSTERVIK STAD	<p>Fördjupad ÖP</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vattenkontakter, stad - vatten - Attraktivt boende - Attraktiva verksamhetsområden
VINDKRAFT	<p>Fördjupad ÖP</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartläggning av lämpliga områden för vindkraftverk
RISKANALYSER	<p>Fördjupad ÖP</p> <ul style="list-style-type: none"> - buller - skyddszoner för verksamheter - räddningstjänstens insatstider - farliga transporter
TYSTA OMRÅDEN	<p>Fördjupad ÖP</p> <ul style="list-style-type: none"> - kommande behov att freda bullerfria områden.
MILJÖATLAS	<p>Fördjupad ÖP</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokal fortsättning på EU-projekt.

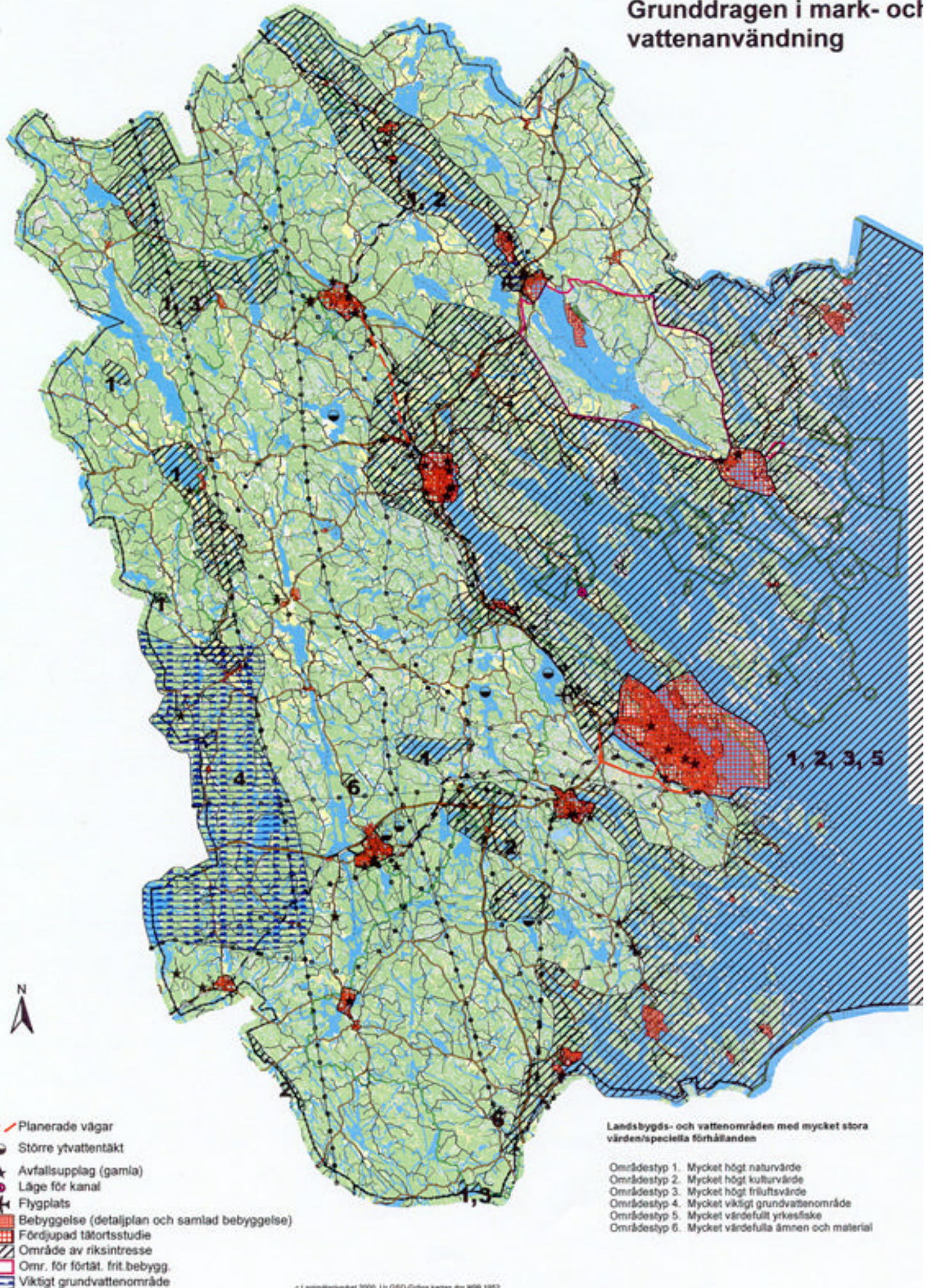
9 UNDERLAG OCH REFERENSER

Översiktsplanen är en del av kommunens utvecklingsplanering. Planen måste samspela med andra övergripande planer och program. Planarbetet innebär ett omfattande inventerings- och sammanställningsarbete bl a i form av olika delunderlag.

Viktigt underlagsmaterial är

- Katalog H 2000, Regionalt planeringsunderlag i H-län
- Länsstyrelsen informerar 1988:11, rev 1992
- Miljöstrategi 2000
- Utredning om grundvattenförhållanden, 1989
- Kulturminnesvårdsprogram, 1986
- Kulturhistorisk bebyggelseinventering av stadskärnan, Västervik 1990, Gamleby 1983.

Översiktsplan 2000 Västerviks kommun Grunddragen i mark- och vattenanvändning

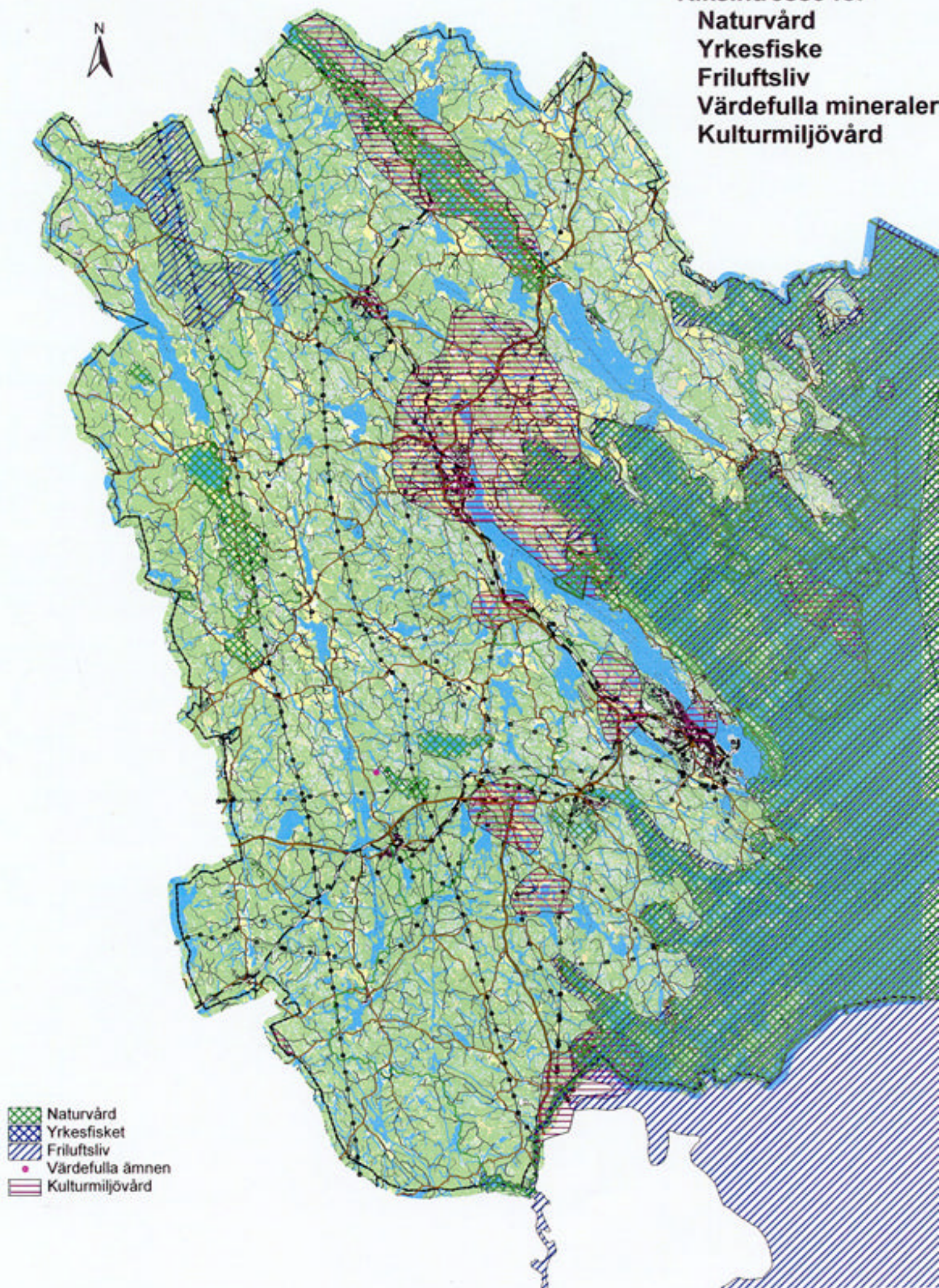

- Planerade vägar
- Större ytvattentäkt
- Avfallsupplag (gamla)
- Läge för kanal
- Flygplats
- Bebyggelse (detaljplan och samlad bebyggelse)
- Fördjupad tätortsstudie
- Område av riksintresse
- Omr. för förtät. frit.bebygg.
- Viktigt grundvattenområde

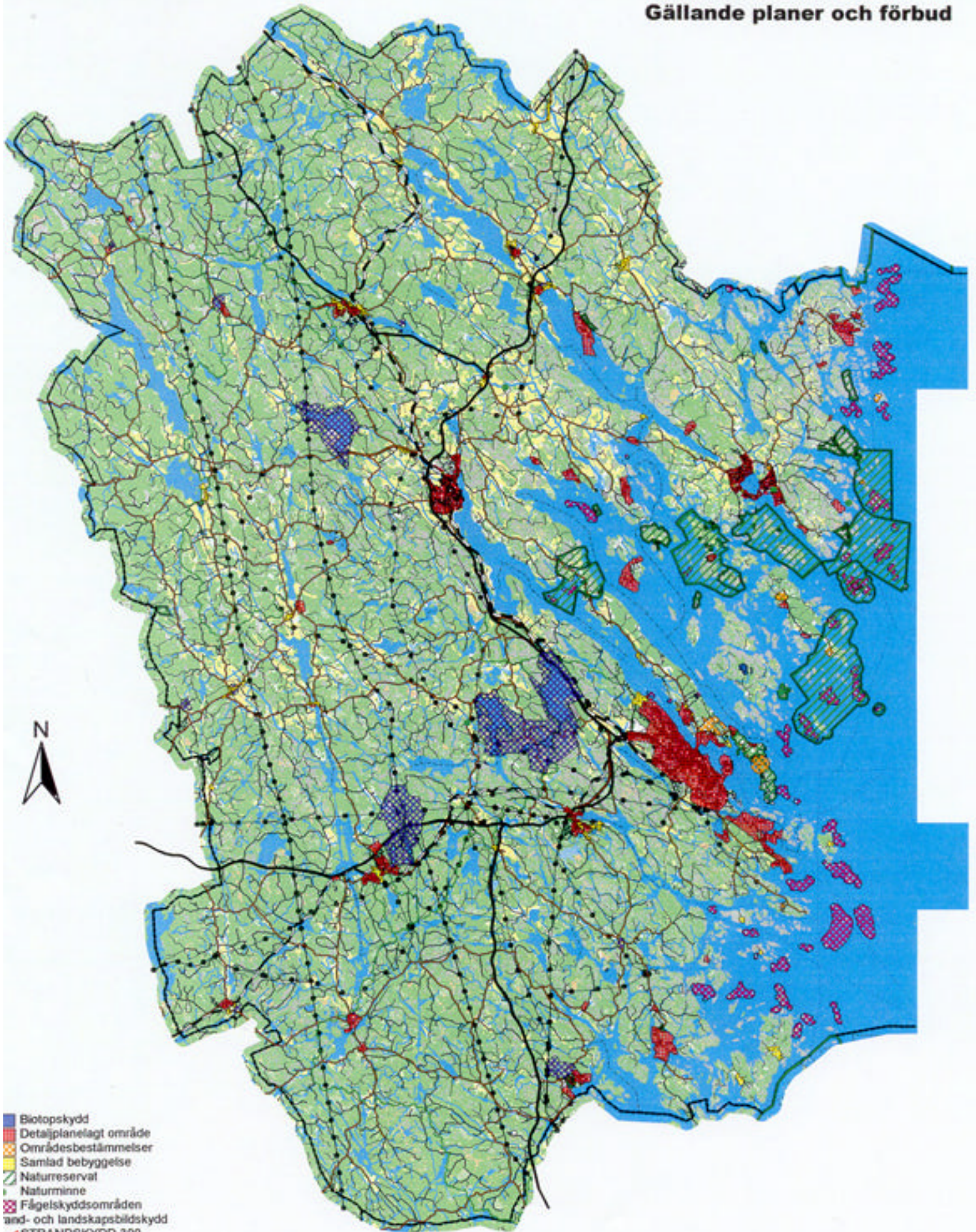
Landsbygds- och vattenområden med mycket stora värden/speciella förhållanden

- Områdestyp 1. Mycket högt naturvärde
- Områdestyp 2. Mycket högt kulturvärde
- Områdestyp 3. Mycket högt friluftsvärde
- Områdestyp 4. Mycket viktigt grundvattenområde
- Områdestyp 5. Mycket värdefullt yrkesfiske
- Områdestyp 6. Mycket värdefulla ämnen och material

Översiktsplan 2000
Riksintresse för
Naturvård
Yrkesfiske
Friluftsliv
Värdefulla mineraler
Kulturmiljövård

Västerviks kommun
Översiktsplan 2000
Gällande planer och förbud

- Biotopskydd
- Detaljplaneflagt område
- Områdesbestämmelser
- Samlad bebyggelse
- Naturreservat
- Naturminne
- Fågelskyddsområden
- and- och landskapsbildskydd
- ✓ STRANDSKYDD 300
- ✓ STRANDSKYDD 100
- ✓ STRANDSKYDD 200
- Vattenskyddsområden
- ✓ Större vägar

BILAGOR

- Bilaga 1: Arbetsprogram – Översiktsplan 2000, 1995-10-09
Planeringsunderlag – Stadsarkitektkontoret, – 1996-10-22
- Bilaga 2: Sammanställning av remissvar, 1999-11-01
- Bilaga 3: Beslut kommunfullmäktige, 2000-06-29
- Bilaga 4: Samrådsredogörelse, 2001-01-10
- Bilaga 5: ÖP 2000 – utlåtande, 2001-05-17 och
Tillägg till utlåtande, 2001-05-30
- Bilaga 6: Länsstyrelsens granskningsyttrande, 2001-05-14
- Bilaga 7: Kommunfullmäktiges antagandeprotokoll, 2001-06-28

SEPARAT BILAGA

- Biaga 8: Fördjupade tätortsstudier enligt ÖP 90